

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

**Sprawozdanie z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego w ramach Programu Operacyjnego
Kapitał Ludzki 2007-2013**

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Rodzaj sprawozdania			
A. Sprawozdanie okresowe			
B. Sprawozdanie roczne		X	
C. Sprawozdanie końcowe			
2. Okres sprawozdawczy		Rok 2011	
3.	Numer Priorytetu PO KL	VI, VII, VIII, IX	
4.	Nazwa Instytucji Pośredniczącej	Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego	
5.	Dane osoby sporządzającej sprawozdanie	w części rzeczowej	w części finansowej
	Imię i nazwisko	Dorota Wysmyk Aneta Agdan Magdalena Maciejko	Dorota Wysmyk Aneta Agdan Magdalena Maciejko
	Nr telefonu	71 776 98 20 71 776 96 14 71 776 96 20	71 776 98 20 71 776 96 14 71 776 96 20
	Adres poczty elektronicznej	dorota.wysmyk@umwd.pl aneta.agdan@umwd.pl magdalena.maciejko@umwd.pl	dorota.wysmyk@umwd.pl aneta.agdan@umwd.pl magdalena.maciejko@umwd.pl

II. PRZEBIEG REALIZACJI PRIORYTETU

1. Analiza stopnia osiągnięcia oczekiwanych efektów oraz wartości docelowych wskaźników w podziale na cele szczegółowe

PRIORYTET VI

Biorąc pod uwagę stopień realizacji głównych wskaźników oraz dotychczasowe wykorzystanie środków należy przyjąć, iż realizacja zadań w obszarze zatrudnienia nie odbiega od założonego planu. Tempo kontraktacji i wydatkowania ma odzwierciedlenie w wartościach osiąganych wskaźników i świadczy o przełożeniu wykorzystanych środków na liczbę podmiotów lub osób, którym udzielono wsparcia. Projekty w ramach Priorytetu VI przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu:

Cel szczegółowy 1- Zwiększenie zasięgu oddziaływania Aktywnej Polityki Rynku Pracy

W 2011 roku wprowadzono **wskaźnik efektywności zatrudnieniowej** w projektach w ramach Poddziałania 6.1.1 i 6.1.3. W Poddziałaniu 6.1.1 brak jest danych sprawozdawczych dla tego wskaźnika ze względu na fakt, iż zgodnie ze zmienionymi *Zasadami Systemu Sprawozdawczości PO KL*, Projektodawców będzie obowiązywać sprawozdawczość w zakresie efektywności zatrudnieniowej począwszy od lutego 2012 roku. Natomiast w ramach projektów systemowych Poddziałania 6.1.3 do końca okresu sprawozdawczego zaplanowane w Planie działania na 2011 rok wskaźniki efektywności zatrudnieniowej zostały osiągnięte. Ogółem wskaźnik efektywności zatrudnieniowej wynosi 56,43%, co świadczy o tym, że ponad połowa uczestników projektów Poddziałania 6.1.3 podjęła zatrudnienie. W Poddziałaniu tym, na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność do 31.12.2011 r., w 13 projektach wskaźniki efektywności zatrudnieniowej nie zostały jeszcze osiągnięte. Wynika to z faktu, iż okres realizacji w/w projektów na podstawie zatwierdzonych wniosków o dofinansowanie kończy się z dniem 31.12.2011 roku a końcowe wnioski o płatność za 2011 rok zostaną zatwierdzone dopiero w 2012 roku. Natomiast w 14 pozostałych projektach założone poziomy wskaźników efektywności zatrudnieniowej zostały osiągnięte lub przekroczone. W okresie sprawozdawczym średnia efektywność zatrudnieniowa dla poszczególnych grup docelowych została przekroczona względem wartości oszacowanych w Planie działania na 2011 rok. Ostateczne dane dotyczące osiągniętych wartości wskaźników efektywności zatrudnieniowej w Poddziałaniu 6.1.3 za 2011 rok będą możliwe do przedstawienia w kolejnym okresie sprawozdawczym.

Wskaźniki produktu:

Liczba osób, które zostały objęte Indywidualnym Planem Działania – od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 8.783, co stanowi 40,99% wartości docelowej wskaźnika i świadczy o niskim stopniu realizacji wartości docelowej. Należy jednak zaznaczyć dużą dynamikę w stosunku do roku 2010 (wzrost o około 20 punktów procentowych- w bieżącym okresie objęto IPD

4.470 osób). Po opracowaniu prognozy, która opiera się na alokacji roku 2011 i ilości Indywidualnych Planów Działania planowanych we wnioskach o dofinansowanie przyjętych do realizacji, IW(IP2) stoi na stanowisku, że wartość docelowa nie będzie możliwa do osiągnięcia w 100%. Szacując proporcję między alokacją roku 2011 dla Poddziałania 6.1.1, alokacją dla Działania 6.2 oraz środkami przewidzianymi na realizację projektów systemowych Poddziałania 6.1.3 do założonych we wnioskach o dofinansowanie ilości IPD, oszacowano możliwe do osiągnięcia wartości wskaźnika w kolejnych latach (przy uwzględnieniu alokacji lat przyszłych dla Działania 6.1 i 6.2). Z powyższej prognozy wynika, że przy zachowaniu obecnie obowiązujących kryteriów promujących formę wsparcia, jaką jest IPD, wartość docelowa nie będzie możliwa do osiągnięcia (niewykonanie na poziomie około 5-6 tys.). IW(IP2) planuje podczas spotkań z potencjalnymi Wnioskodawcami zachęcać ich do szerokiego stosowania formy wsparcia, jaką jest IPD, przy jednoczesnym wykorzystywaniu IPD powstałych dla uczestnika w innych projektach. Jednocześnie Plan działania na 2012 rok dla Poddziałania 6.1.1 przewiduje kryterium dostępu obligujące Beneficjentów do objęcia Indywidualnym Planem Działania wszystkich uczestników projektów skierowanych do osób niepełnosprawnych (dla wyodrębnionej puli środków na projekty skierowane do osób niepełnosprawnych). Do wzrostu wskaźnika powinno przyczynić się także kryterium dostępu, które obliguje Beneficjenta realizującego programy aktywizacji zawodowej, do zastosowania Indywidualnych Planów Działania dla uczestników. W Poddziałaniu 6.1.3 Plan działania na 2012 rok zakłada, iż wszyscy uczestnicy projektów zostaną objęci Indywidualnym Planem Działania, co powinno przełożyć się na realny wzrost tego wskaźnika, tym bardziej, że projekty Poddziałania 6.1.3 mają każdego roku relatywnie najwyższy udział w przyrostach wskaźnika. IP co roku wymaga realizacji kompleksowego wsparcia w projektach na rzecz osób chcących rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej wraz z pogłębioną analizą predyspozycji zawodowych podczas etapu rekrutacji, zatem projekty zapewniają odpowiednie pod względem merytorycznym wsparcie dla uczestników, nawet mimo braku realizacji IPD.

Liczba kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy - od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 294, co stanowi 56,87% wartości docelowej wskaźnika i świadczy o niskim stopniu realizacji wartości. Mając na uwadze, iż w roku 2011 wyłoniono do dofinansowania ostatnie projekty i nie planuje się ogłaszania konkursów w kolejnych latach, IW(IP2) stoi na stanowisku, że wartość docelowa wskaźnika nie będzie możliwa do osiągnięcia w 100%. Po przeanalizowaniu danych (wniosków o dofinansowanie i wniosków o płatność) dotyczących projektów będących w trakcie realizacji stwierdza się, że wskaźnik przyrośnie o około 160. Niemniej jednak osiągnięta wartość docelowa może być niższa od zaplanowanej. W konkursie ogłoszonym w 2011 roku została zwiększona alokacja z 3 do ok. 4,7 mln PLN i zgodnie z sugestią IP podjęto negocjacje z wszystkimi Powiatowymi Urzędami Pracy, których projekty zostały rekomendowane do dofinansowania, w zakresie możliwości zwiększenia ilości kluczowych pracowników PSZ do objęcia wsparciem w postaci szkoleń realizowanych w systemie pozaszkolnym. W wyniku negocjacji, sześć Powiatowych Urzędów Pracy zwiększyło planowaną wartość docelową wskaźnika, co ogółem zagwarantuje jego wzrost o 34 osoby, jednak nie zagwarantuje to osiągnięcia wartości docelowej na poziomie 517 osób. Oszacowana w połowie 2011 roku wartość docelowa wskaźnika możliwa do osiągnięcia wynosiła 482 osoby i tę wartość IW(IP2) oszacowała na poziomie realnym do osiągnięcia (przy czym nie uwzględnia ona każdorazowego urealniania wskaźnika). Omawiany wskaźnik mierzony jest „na wyjściu” z projektu i osiągnięty został na poziomie 56,87% przy jednoczesnym poziomie rozliczenia środków w wysokości 57,91%. Proporcjonalny poziom stopnia realizacji wskaźnika do poziomu rozliczonych środków nie gwarantuje jednak osiągnięcia wartości docelowej wskaźnika w 100%. Wynika to z faktu, że większość projektów Powiatowych Urzędów Pracy koncentruje się w znacznej mierze na wsparciu w postaci dofinansowania zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy, a w mniejszym stopniu na wsparciu szkoleniowym. Tym samym poziom rozliczonych środków nie przekłada się proporcjonalnie na realizację tego wskaźnika. W związku z faktem, że nie planuje się ogłaszania kolejnych konkursów, wartości wskaźnika w kolejnych okresach sprawozdawczych będą przyrastać wyłącznie w oparciu o projekty przyjęte już do realizacji.

Wskaźniki rezultatu:

Odsetek kluczowych pracowników PSZ, którzy zakończyli udział w szkoleniach w systemie pozaszkolnym, istotnych z punktu widzenia regionalnego rynku pracy – do końca bieżącego okresu sprawozdawczego osiągnięto wskaźnik na poziomie 39,57%, w 2011 roku nastąpił wzrost w stosunku do wartości wskaźnika osiągniętego w roku 2010 o 8,62 punktów procentowych. Pomimo wartości odpowiadającego wskaźnika produktu oraz jego dynamiki w bieżącym roku, realizacja wartości docelowej wydaje się być zagrożona. W województwie dolnośląskim znacząco wzrosła liczba kluczowych pracowników PSZ w stosunku do roku 2006, osiągając

na koniec okresu sprawozdawczego wartość 743 osób, co ma wpływ na osiągniętą wartość powyższego wskaźnika rezultatu.

Cel szczegółowy 2 - Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób młodych:

Wskaźniki produktu:

Liczba osób w wieku 15-24 lata zamieszkujących obszary wiejskie, które zakończyły udział w projekcie - od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 6.402, co stanowi 164,58% wartości docelowej wskaźnika i jest znacznym jego nadwykonaniem. Tak wysoki poziom wskaźnika został osiągnięty głównie dzięki realizacji projektów Działania 6.1 i przy poziomie rozliczenia środków wynoszącym 67,71%.

Wskaźniki rezultatu:

Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (15-24 lata) - od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 1.241, co stanowi 66,19% wartości docelowej wskaźnika i jego realizacja nie jest zagrożona. Mając na uwadze, że w 2012 roku roczny przyrost wskaźnika w wyniku realizacji projektów systemowych Poddziałania 6.1.3 będzie możliwy do osiągnięcia na zbliżonym do tegorocznego poziomie, jak też biorąc pod uwagę wartości wskaźnika, które zostaną wypracowane w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 – IW(IP2) stoi na stanowisku, że przyrost wskaźnika jest na zadowalającym poziomie. Wskaźnik zasadniczo przyrasta dzięki realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 6.1.3, natomiast w Działaniu 6.2 będzie on przyrastał, ale w dużo mniejszej skali, w wyniku realizacji projektów wyłonionych do dofinansowania w 2011 roku – które zgodnie z kryterium dostępu promują grupę osób w wieku 15-24 lata. Poziom rozliczenia środków w ramach Poddziałania 6.1.3 oraz Działania 6.2 wynosi 70,96% i jest proporcjonalny do wartości osiągniętego wskaźnika, a także adekwatny do poziomu wskaźnika produktu *Liczba osób w wieku 15-24 lata, które otrzymały bezzwrotne dotacje* (72,55%).

Cel szczegółowy 3 – Zmniejszenie bezrobocia wśród osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy (kobiety, osoby długotrwale bezrobotne, osoby niepełnosprawne, osoby bezrobotne zamieszkujące na obszarach wiejskich):

Wskaźniki produktu:

Liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które otrzymały bezzwrotne dotacje; w zakresie podwskaźnika: **w tym liczba osób niepełnosprawnych** – od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 169, co stanowi 66,27% wartości docelowej wskaźnika. Wskaźnik monitorowany jest w ramach Poddziałania 6.1.3 i Działania 6.2. Mając na uwadze roczny przyrost wskaźnika w wyniku realizacji projektów systemowych Poddziałania 6.1.3, który zdaniem IW(IP2) będzie możliwy do osiągnięcia w kolejnym roku na zbliżonym poziomie oraz dodatkowe wartości wskaźnika, które zostaną wypracowane w projektach realizowanych w ramach Działania 6.2 – IW(IP2) stoi na stanowisku, że wartość docelowa będzie możliwa do osiągnięcia. W Działaniu 6.2 wartość wskaźnika osiągniętego narastająco wynosi 21 osób niepełnosprawnych i cała wartość wskaźnika została zrealizowana w 2011 roku. Oznacza to przyrost wskaźnika w okresie sprawozdawczym, co z całą pewnością związane jest z wyodrębnieniem w *Planie działania na 2010 rok* konkursu na projekty skierowane do osób niepełnosprawnych. Również wyodrębnione konkursy w *Planach działania* na rok 2011 i 2012 przyczynią się do wzrostu wskaźnika, co zostanie wykazane w kolejnych okresach sprawozdawczych. Otrzymane środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej bezpośrednio zwiększają ilość utworzonych miejsc pracy, a tym samym redukują zjawisko bezrobocia. Mając na uwadze, iż wskaźnik mierzony jest „na wyjściu” z projektu, przy poziomie rozliczonych środków dla Poddziałania 6.1.3 i Działania 6.2 – 70,96%, IW(IP2) uważa, iż poziom osiągniętego wskaźnika jest zadowalający z zastrzeżeniem, że udział Działania 6.2 w osiągniętych wartościach jest niewielki w stosunku do Poddziałania 6.1.3.

Wskaźniki rezultatu:

Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (przekazanych osobom w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy) - od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 4.639, co stanowi 149,31% wartości docelowej wskaźnika. Również wskaźnik produktu *Liczba osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, które otrzymały bezzwrotne dotacje* kształtuje się na wysokim poziomie (163,47%).

Cel szczegółowy 4 – Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób starszych:

Wskaźniki produktu:

Liczba osób w wieku 50-64 lata, które zakończyły udział w projekcie - od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 7.469, co stanowi 56,42% wartości

docelowej wskaźnika i jest realizowany głównie przez projekty w Działaniu 6.1. Wpływ realizacji projektów w ramach Działania 6.2 na przyrost wartości wskaźnika jest niewielki, co jest spowodowane brakiem zainteresowania Wnioskodawców Działania 6.2 udzielaniem wsparcia dla grupy osób w wieku 50+. Wskaźnik będzie zasadniczo wzrastał w momencie zakończenia udziału osób w wieku 50-64 lata w projektach wyłonionych do dofinansowania w latach 2010-2011, w których preferowano tę grupę docelową za pomocą kryteriów strategicznych oraz dostępu. W odniesieniu do projektów roku 2011, żaden wyłoniony do dofinansowania projekt nie jest skierowany wyłącznie do osób w wieku 50-64 lata. Projektodawcy, zgodnie z alternatywnymi możliwościami w kryterium dostępu, skierowali projekty do również promowanych na Dolnym Śląsku grup: kobiet lub osób młodych. Tym samym wskaźnik przyrośnie tylko o wartość, która dotyczy udziału kobiet po 50 roku życia w projektach wyłonionych do dofinansowania w 2011 roku. Jednocześnie, ze względu na fakt, iż w roku 2012 w Działaniu 6.2 przewiduje się konkurs skierowany do osób niepełnosprawnych, zdaniem IW (IP2) udział osób w wieku 50-64 lata w grupie osób niepełnosprawnych w tym konkursie będzie bardzo niewielki lub bliski zeru.

Wskaźniki rezultatu:

Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (przekazanych osobom w wieku 50-64 lata) - od początku realizacji Programu do końca okresu sprawozdawczego wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 918, co stanowi 103,85% wartości docelowej wskaźnika. Osiągnięte wartości są adekwatne do wartości osiągniętych w ramach wskaźnika produktu **Liczba osób w wieku 50-64 lata, które otrzymały bezzwrotne dotacje** (osiągnięty na poziomie 113,93%). Zakładane wartości są realizowane głównie dzięki projektom Działania 6.1. Wpływ realizacji projektów Działania 6.2 na osiągniętą wartość wskaźnika jest niski, co jest spowodowane małym zainteresowaniem Wnioskodawców Działania 6.2 udzielaniem wsparcia dla grupy osób w wieku 50-64 lata. Na wartość wskaźnika w Działaniu 6.2 (146 osób) składają się głównie osoby, które otrzymały środki w projektach przyjętych do realizacji w latach 2009-2010. Zdaniem IW(IP2) przyrost tego wskaźnika w kolejnych okresach sprawozdawczych będzie bardzo niski, co jest spowodowane faktem, iż ze względu na obowiązujące w 2011 roku kryteria dostępu oraz biorąc pod uwagę wyniki konkursu w projektach wyłonionych do dofinansowania w roku 2011 udział osób w wieku 50-64 lata będzie potencjalnie odnotowany tylko w projektach skierowanych do kobiet. Mając na uwadze, iż wskaźnik mierzony jest „na wyjściu” z projektu, a jednocześnie rozliczono środki w Działaniu 6.2 na poziomie 52,29%, niska wartość osiągniętego wskaźnika (146 osób) potwierdza niewielki udział wsparcia kierowanego do osób w wieku 50-64 lata w skali wszystkich realizowanych projektów w Działaniu 6.2.

Na podstawie badań ewaluacyjnych przeprowadzonych przez IW(IP2) oraz rekomendacji z tych badań można uzyskać wiele informacji potwierdzających skuteczność oferowanego wsparcia oraz wpływ na realizację osiągniętych wartości wskaźników. W ramach badania pt.: **„Ocena trafności doboru i efektywności programów aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL w odniesieniu do sytuacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia w województwie dolnośląskim”** dokonano oceny trafności doboru przez Projektodawców poszczególnych form wsparcia, analizy skuteczności realizowanych działań, zidentyfikowano podstawy wyboru uczestników do projektów. Analiza przeprowadzonego badania ewaluacyjnego potwierdza konieczność objęcia wsparciem osób młodych, osób powyżej 45 roku życia oraz osób niepełnosprawnych. Wyniki badania potwierdzają niższy stopień realizacji wskaźników dotyczących tych grup. Przeprowadzone badanie wskazuje, iż najpopularniejsze formy wsparcia to programy aktywizacji zawodowej, a w szczególności szkolenia, kursy i staże. Raport z badania zawiera informacje o nikłym zainteresowaniu Beneficjentów formą wsparcia w postaci subsydiowanego zatrudnienia. Udział kobiet w formach wsparcia oferowanych w Poddziałaniu 6.1.1 jest dominujący i według raportu wynosi ponad 90 %. Najczęstszą przyczyną rezygnacji uczestników z projektów jest podjęcie zatrudnienia, a badanie ewaluacyjne przeprowadzone na próbie wykazało, że 52 % osób, które ukończyło udział w projekcie uzyskało zatrudnienie co najmniej na 6 miesięcy po ukończeniu tegoż udziału. W oparciu o zrealizowane badanie sformułowano najważniejsze wnioski i rekomendacje, takie jak:

- zwiększenie ilości realizowanych programów w powiatach o wysokiej stopie bezrobocia,
- zwiększenie znaczenia innowacyjnych form wsparcia we wnioskach o dofinansowanie,
- zwiększenie liczby uczestników w grupach młodych, po 45 roku życia oraz z terenów wiejskich,
- wydłużenie okresu objęcia wsparciem uczestników również po ukończeniu formy wsparcia,
- zwiększenie nacisku na wykorzystanie formy wsparcia w postaci subsydiowanego zatrudnienia,
- wnikliwa analiza wniosków o dofinansowanie pod kątem przeprowadzenia badań i analiz rynku pracy przez Beneficjentów,
- zwiększenie wśród potencjalnych uczestników poziomu zainteresowania projektami aktywizacji zawodowej.

Raport końcowy z przedmiotowego badania został upubliczniony na stronie www.pokl.dwup.pl. IW(IP2) przeprowadziła w listopadzie 2011 r., z udziałem adresatów rekomendacji, okresowy przegląd wdrażania rekomendacji, w wyniku którego 4 (3 rekomendacje operacyjne oraz 1 kluczowa) z 8 rekomendacji podlegających monitorowaniu otrzymało status wdrożonych w całości.

W wyniku badania ewaluacyjnego pt.: **„Ocena szkoleń realizowanych w województwie dolnośląskim w ramach projektów dla Poddziałania 6.1.1, 7.2.1, 8.1.1, 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kontekście wpływu na sytuację zawodową ich uczestników”**, w Poddziałaniu 6.1.1 stwierdza się, że większość Beneficjentów to przedsiębiorcy i instytucje szkoleniowe. Największym zainteresowaniem Wnioskodawców cieszą się projekty oferujące wsparcie w postaci szkoleń dotyczących kompetencji zawodowych (83%) oraz kompetencji kluczowych (89%). Stosunkowo niskim zainteresowaniem cieszy się forma wsparcia w postaci technik aktywnego poszukiwania pracy. Największy odsetek projektów realizowanych (tj. 29%) oferuje uczestnikom od dwóch do czterech form wsparcia. Badania wskazują, że 96,7% uczestników ocenia szkolenia jako dobre, a 65% badanych uczestników stwierdziło, że wsparcie szkoleniowe otrzymane w projekcie miało pozytywny wpływ na późniejsze znalezienie pracy. Beneficjenci realizujący programy szkoleniowe w większości posługują się formami szkoleniowymi w postaci wykładów i ćwiczeń praktycznych (powyżej 30%), natomiast stosunkowo najmniej stosuje się innych form szkoleniowych, w tym e-learningu. Aż 85% Wnioskodawców kierowało wsparcie do kobiet, 40% do osób pozostających bez zatrudnienia, a tylko 15% zdecydowało się kierować wsparcie do osób w wieku 15-24 lata. Ze względu na wiek uczestnika najmniejszy udział w projektach szkoleniowych mają osoby powyżej 50 roku życia (9%), natomiast najliczniej jest reprezentowana grupa osób w wieku od 25 do 34 lat. Wśród uczestników szkoleń 90% to kobiety. Na podstawie badania stwierdza się, iż około połowa Beneficjentów Poddziałania 6.1.1 korzysta w trakcie realizacji projektu ze współpracy z pracodawcami (dotyczy organizacji staży zawodowych).

W okresie sprawozdawczym, na zlecenie IW (IP2), zrealizowane zostało również badanie ewaluacyjne pt.: **„Ocena zależności pomiędzy doбором form wsparcia a profilem uczestników, w kontekście potrzeb lokalnego / regionalnego rynku pracy, na przykładzie projektów konkursowych realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 i 8.1.1 PO KL na Dolnym Śląsku”**. Na podstawie badania stwierdza się, że najwięcej projektów Poddziałania 6.1.1 jest skierowanych do osób pozostających bez zatrudnienia (48%) z przewagą kobiet. Najmniej reprezentowaną grupą są osoby niepełnosprawne. Beneficjenci uzasadniając i dobierając formy wsparcia najczęściej posługują się analizami regionalnymi, Planami działań i Dokumentacją konkursową, które według nich wymuszają typy projektów i dobór form wsparcia. Zdaniem Wnioskodawców najtrudniejsze w realizacji są projekty oferujące programy aktywizacji zawodowej, w szczególności staże i subsydiowane zatrudnienie. Wysokim stopniem trudności według Wnioskodawców charakteryzuje się także wsparcie w postaci wolontariatu. Za stosunkowo łatwe uznano formy wsparcia w postaci opracowywania Indywidualnych Planów Działań i diagnozowanie potrzeb szkoleniowych oraz możliwości doskonalenia zawodowego w regionie. Około połowa Beneficjentów Poddziałania 6.1.1 uznaje, iż nie występują żadne problemy z rekrutacją grup docelowych. W wyniku badania potencjału i doświadczenia Beneficjentów Poddziałania 6.1.1 stwierdza się, że posiadają oni stosunkowo duże doświadczenie w realizacji projektów skierowanych do osób długotrwale bezrobotnych i pozostających bez zatrudnienia, natomiast najmniejsze doświadczenie dotyczy pracy z osobami niepełnosprawnymi i po 50 roku życia, co ma przełożenie na małą ilość projektów kierowanych do tych grup. 66% Beneficjentów oświadczyło, że współpracuje z pracodawcami celem realizacji staży i praktyk zawodowych zaplanowanych w projektach. Badanie ewaluacyjne wykazało, iż 56% Wnioskodawców na etapie aplikacji, należycie uzasadnia potrzebę realizacji danych form wsparcia, a 73% z nich powiązało wybór form wsparcia z potrzebami rynku pracy i grup docelowych. Projekty realizowane w Poddziałaniu 6.1.1 w 98% to projekty, w których przewiduje się szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych, przy czym żaden projekt realizowany w tym Poddziałaniu nie obejmuje subsydiowania zatrudnienia. Wynik badania ewaluacyjnego wskazuje też na bardzo niski odsetek projektów, w których szkolenia dla uczestników kończą się uzyskaniem stosownego certyfikatu. Aż 80% projektów realizuje szkolenia, które nie kończą się egzaminem. W kolejnym okresie sprawozdawczym planuje się przygotowanie Tabeli rekomendacji, poddanie jej konsultacjom z udziałem adresatów oraz przedłożenie do zatwierdzenia przez PKM PO KL WD.

PRIORYTET VII

Cel szczegółowy 1 - Poprawa dostępu do rynku pracy osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Wskaźniki produktu:

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zakończyli udział w projektach dotyczących aktywnej integracji: wartość wskaźnika osiągnięta od początku realizacji Działania kształtuje się na poziomie 11.716, w tym

3.941 osób z terenów wiejskich, co stanowi odpowiednio 34,24% i 42,44% jego wartości docelowej. Można zauważyć znaczący przyrost w odniesieniu do wartości osiągniętych w ubiegłym roku (wzrost o 3.536 osób, w tym 1.172 osób z terenów wiejskich).

Wskaźniki rezultatu:

Odsetek klientów instytucji pomocy społecznej będących w wieku aktywności zawodowej i nie pracujących, którzy w ramach Priorytetu zostali objęci działaniami aktywnej integracji: wartość wskaźnika osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego wynosi 10,26%, co oznacza, iż w 2011 r. nie został on zrealizowany w województwie dolnośląskim na poziomie zakładanej wartości docelowej.

Wskaźniki produktu:

Liczba klientów instytucji pomocy społecznej objętych kontraktami socjalnymi w ramach realizowanych projektów: osiągnięta wartość wskaźnika od początku realizacji Działania wynosi 13.920 osób, co stanowi 43,83% wartości docelowej. Można zauważyć znaczący jego przyrost w odniesieniu do wartości osiągniętych w ubiegłym roku (wzrost o 3.136 osób w stosunku do 2010 r.).

Wskaźniki rezultatu:

Odsetek klientów instytucji pomocy społecznej, którzy zostali objęci kontraktami socjalnymi: wartość wskaźnika rezultatu osiągnięta do końca okresu sprawozdawczego wynosi 8,42%, co oznacza, iż w 2011 r. nie został on zrealizowany w województwie dolnośląskim na poziomie zakładanej wartości docelowej. Mimo obserwacji tendencji wzrostowej wskaźników dotyczących klientów instytucji pomocy społecznej, szacuje się, że planowane wartości docelowe nie zostaną osiągnięte. Przyczynami, które mają wpływ na niższy poziom ich realizacji w porównaniu do założeń są:

- rezygnacje uczestników z udziału w projekcie przed jego zakończeniem (mogą wystąpić utrudnienia związane z wprowadzeniem nowej osoby z listy rezerwowej). Ze względu na specyfikę przedsięwzięć i trudną grupę docelową sytuacja ta występuje częściej w Priorytecie VII niż w innych obszarach PO KL. Mimo wszelkich starań podejmowanych ze strony wnioskodawców, niejednokrotnie nie udaje się objąć kolejnych uczestników projektu trzema instrumentami aktywnej integracji,
- pierwotna metodologia pomiaru wskaźnika, wskazująca, że osoba uczestnicząca w projekcie przez kilka lat (każdego roku rozpoczynając i kończąc w nim udział zgodnie ze opracowaną ścieżką) mogła być wykazywana w ramach wskaźnika wyłącznie jeden raz. Wskaźnik mierzył bowiem liczbę osób, a nie zawartych kontraktów socjalnych. Należy jednak zaznaczyć, że w związku ze zmianą przez Instytucję Zarządzającą metodologii pomiaru wskaźnika oraz decyzją IP, iż skorygowane zostaną również dane historyczne jego dotyczące, przewidywany jest wzrost wskaźnika w kolejnych okresach sprawozdawczych.
- niską frekwencję uczestników objętych projektem spowodowaną nietrzeźwością, bądź absencją osób pochodzących z rodzin patologicznych i dysfunkcyjnych, które nie chciały uczestniczyć w pewnych formach zajęć (np. w spotkaniach z psychologiem).

Pomimo organizowanych cyklicznie spotkań przedstawicieli IW(IP2) z większością Ośrodków w województwie dolnośląskim, jak również zaproszeń do udziału w projekcie, nie wszystkie OPS-y przystąpiły do jego realizacji w 2011 r. IW(IP2) we współpracy z IP, ROEFS-ami oraz DOPS przeprowadziła 19.10.2011 r. spotkanie informacyjne z wójtami oraz kierownikami Ośrodków, którzy jak dotąd nie aplikowali o środki w ramach projektów systemowych POKL. Podczas spotkania 4 wybrane Ośrodki zaprezentowały swoje projekty, dzięki którym pokazały, jak skutecznie można aktywizować osoby będące w niekorzystnej sytuacji społecznej. Ponadto podkreśliły wymierne korzyści m.in. w postaci doposażenia miejsca pracy dla pracownika socjalnego, a także finansowanie jego wynagrodzenia z PO KL. Zainteresowane aplikowaniem OPS-y zostały umówione na indywidualne konsultacje w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie z doradcami poszczególnych ROEFS-ów. Ponadto w celu nakłonienia sąsiednich Ośrodków do aplikowania o dotację przez Ośrodki obecnie realizujące projekty zaprezentowano na dwóch spotkaniach informacyjnych (14 i 15 kwietnia 2011 r.) szereg korzyści i dobrych praktyk płynących z realizacji Programu. Dzięki podjętym działaniom o 12 wzrosła liczba OPS (141), które zadeklarowały udział w realizacji projektów w 2012 r. względem 129 OPS, które zaaplikowały w 2011 r. Celem ułatwienia realizacji projektów oraz w konsekwencji zwiększenia poziomów wskaźników, IW(IP2) wdraża rekomendacje z badania ewaluacyjnego pn. „Ocena realizacji projektów systemowych w województwie dolnośląskim w ramach Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej i 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013”. Dodatkowo należy podkreślić, że na okoliczność nieosiągnięcia wartości docelowych wskaźników zaprojektowanych dla Poddziałania 7.1.1 oraz 7.1.2 ma wpływ decyzja podjęta w ramach przeglądu śródkresowego PO KL, dotycząca przeniesienia środków finansowych z Poddziałania 7.1.1

w wysokości 28 mln PLN na dwa inne Poddziałania w Priorytecie VII: 3 mln PLN przeznaczono na realizację nowej formy wsparcia w Poddziałaniu 7.1.3, natomiast 25 mln PLN zarezerwowano na realizację projektów w Poddziałaniu 7.2.1. To właśnie dzięki tym środkom możliwe będzie przeprowadzenie dodatkowego naboru, skierowanego do 82 gmin, które co najmniej 1 raz nie uczestniczyły w projekcie systemowym 7.1.1 w latach 2008-2011. Tym samym cel Działania, jakim jest integracja społeczno - zawodowa zostanie odzwierciedlony we wskaźniku „**Liczba osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, które zakończyły udział w projekcie**”. Reasumując, IW(IP2) oraz IP zauważają, że planowane wartości docelowe mogą nie zostać osiągnięte, mimo podjętych działań zaradczych, o których mowa powyżej oraz obserwacji tendencji wzrostowej opisanych wskaźników produktu.

Cel szczegółowy 2 Wzmocnienie i poszerzenie zakresu działań sektora ekonomii społecznej.

Wskaźniki produktu:

Liczba osób, które otrzymały wsparcie w ramach instytucji ekonomii społecznej: od początku realizacji Działania wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 3.769, co stanowi 166,25% wartości docelowej wskaźnika (przy 50,15 % wykorzystaniu alokacji 2007-2013 na podstawie zakontraktowanych środków). Zauważyć można znaczący przyrost przedmiotowego wskaźnika w odniesieniu do wartości osiągniętych w ubiegłym roku. W stosunku do 2010 r. wzrost nastąpił o 2.135 osób. Nadwykonanie powyższego wskaźnika świadczy o dużej aktywności Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej (OWES), których zadaniem jest również kompleksowe obejmowanie wsparciem w postaci doradztwa czy szkoleń osób fizycznych z Dolnego Śląska, chcących prowadzić działalność w trzecim sektorze. W ramach Poddziałania 7.2.2 w roku 2011 zostały podpisane umowy z konkursu ogłoszonego w roku 2010, skierowanego na tworzenie i funkcjonowanie OWES oraz 1 umowa na przedsięwzięcie związane z zakładaniem spółdzielni socjalnych (w wyniku rozstrzygnięcia konkursu z 2011 roku). Ponadto w ramach Poddziałania 7.2.1 podpisywane są umowy o dofinansowanie z beneficjentami będącymi podmiotami ekonomii społecznej, którzy w ramach realizowanych projektów oferują różnorodne wsparcie dla osób fizycznych. Ze względu na dążenie do umocnienia pozycji istniejących subregionalnych ośrodków oraz z powodu preferowania w ramach kryteriów dostępu podmiotów ekonomii społecznej, przyrost przedmiotowego wskaźnika będzie następował również w kolejnych okresach sprawozdawczych, co wydaje się tendencją prawidłową przy zdiagnozowanych potrzebach w trzecim sektorze.

Liczba podmiotów ekonomii społecznej utworzonych dzięki wsparciu z EFS: od początku wdrażania Poddziałania 7.2.2 wskaźnik ten ukształtował się na poziomie zerowym, co jest konsekwencją faktu, iż obowiązek jego monitorowania został wprowadzony dopiero od 2012 r. (tj. nie dotyczy okresu objętego niniejszym sprawozdaniem). IP nie widzi zagrożenia w osiągnięciu wartości docelowej. Z założeń realizowanych już projektów wynika, że w 2012 roku powinno zostać utworzonych 5-7 spółdzielni socjalnych. Jednocześnie założenia konkursu planowanego do przeprowadzenia w 2012 roku pozwalają prognozować, że wyłonione zostaną kolejne 3 projekty, przewidujące utworzenie co najmniej 15 spółdzielni socjalnych. W kolejnych okresach sprawozdawczych wartość wskaźnika powinna sukcesywnie wzrastać.

Wskaźniki rezultatu:

Liczba instytucji wspierających ekonomię społeczną, które otrzymały wsparcie w ramach Priorytetu, funkcjonujących co najmniej 2 lata po zakończeniu udziału w projekcie:

Od początku realizacji Poddziałania 7.2.2 wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie zerowym. Wynik ten związany jest ze zmianą metodologii jego pomiaru, która obecnie wskazuje, że wykazanie liczby instytucji będzie możliwe dopiero 2 lata od zakończenia projektu, czyli nie wcześniej niż w kolejnym sprawozdaniu rocznym. Niemniej jednak można prognozować osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika, ponieważ do końca bieżącego okresu sprawozdawczego 8 instytucji wspierających ekonomię społeczną otrzymało wsparcie w ramach Priorytetu VII PO KL i istnieje realna szansa na funkcjonowanie przynajmniej części z nich w okresie 2 lat po zakończeniu projektu.

W Planie działania na rok 2011 została wprowadzona konieczność monitorowania **efektu zatrudnieniowego** w ramach Poddziałania 7.2.1 PO KL. W bieżącym okresie sprawozdawczym zostały podpisane umowy z beneficjentami, których projekty zostały rekomendowane do dofinansowania w ramach trzech konkursów ogłoszonych w tym Poddziałaniu w 2011 r. Pod koniec roku rozpoczęła się ich realizacja oraz rekrutacja uczestników. Obecnie, nie jest jeszcze możliwe podanie danych liczbowych dotyczących efektywności zatrudnieniowej tych projektów.

W okresie sprawozdawczym, na zlecenie IW(IP2), zrealizowane zostało **badanie ewaluacyjne** pt.: „Ocena szkoleń realizowanych w województwie dolnośląskim w ramach projektów dla Poddziałania 6.1.1, 7.2.1, 8.1.1, 8.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w kontekście wpływu na sytuację zawodową ich uczestników”. Jak wykazały wyniki badań, projektodawcy wybierają tańsze oraz łatwiejsze w organizacji formy wsparcia – we wszystkich Poddziałaniach najczęściej stosowaną formą szkoleniową były prelekcje i wykłady teoretyczne, mniej popularne były ćwiczenia praktyczne. Obniża to skuteczność szkoleń, szczególnie w przypadku Poddziałania 7.2.1, w ramach których uczestnicy o niskiej pozycji na rynku pracy powinni być wyposażeni w kompetencje cenione przez pracodawców, w tym w szczególności w umiejętności praktyczne. Niewielu (37%) Beneficjentów w ramach wszystkich Poddziałania nawiązało współpracę z pracodawcami. Brak koordynacji działań z oczekiwaniami pracodawców negatywnie wpływa na skuteczność działań w odniesieniu do grup defaworyzowanych na rynku pracy. W przypadku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym współpraca z pracodawcami, szczególnie w postaci praktyk, staży i subsydiowanego zatrudnienia, ma kluczowe znaczenie dla powodzenia procesu aktywizacji zawodowej i reintegracji. Podstawowymi barierami w nawiązywaniu kontaktu z przedsiębiorcami były: niedostrzeżenie potrzeby nawiązania takiej współpracy, brak zainteresowania współpracą ze strony pracodawców, brak funduszy na jej nawiązanie, obawy dotyczące występowania pomocy publicznej. Szkolenia kierowane do grup defaworyzowanych na rynku pracy odznaczają się umiarkowaną skutecznością. Nawet przy uwzględnieniu specyficznych potrzeb i deficytów grup docelowych wymagających wyższych nakładów i zastosowania innych metod należy zauważyć, iż szkolenia realizowane w ramach Poddziałania 7.2.1 nie wpłynęły na zmianę sytuacji zawodowej 66,7% ich uczestników. Biorąc pod uwagę uzyskane wyniki oraz rekomendacje z niniejszego badania, działania IW (IP2) w 2012 roku w tym zakresie w Priorytecie VII będą skupiały się głównie na:

- wprowadzeniu w Planach działania wymogu realizacji szkoleń "mieszanych" - łączących wiedzę teoretyczną z umiejętnościami praktycznymi,
- wprowadzeniu w Planach działania kryterium dostępu w konkursach ogłaszanych w ramach Poddziałania 7.2.1 oraz Działania 7.4, obligującego do realizowania szkoleń adekwatnych do potrzeb grup docelowych, a także potrzeb rynku pracy.

PRIORYTET VIII

Projekty w ramach **Priorytetu VIII** przyczyniają się do osiągnięcia następujących celów szczegółowych Priorytetu:

Cel szczegółowy 1: „Rozwój wykwalifikowanej i zdolnej do adaptacji siły roboczej”

Wskaźniki produktu (opisano wyłącznie wskaźniki, w przypadku których występuje nadwykonanie lub niski stopień wykonania):

„Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych” – do końca okresu sprawozdawczego objęto wsparciem 2 960 przedsiębiorstw (prawie 2 razy więcej przedsiębiorstw w odniesieniu do wykazanej wartości w sprawozdaniu rocznym za 2010 r. - 1 531), co stanowi 28,69% realizacji wskaźnika planowanego na cały okres programowania. W bieżącym okresie sprawozdawczym wsparciem objęto 1705 przedsiębiorstw, jednak tempo wzrostu wskaźnika jest zbyt wolne, aby osiągnąć jego wartość docelową (obniżoną w wyniku dezagregacji podczas przeglądu śródk okresowego PO KL). W związku z powyższym w 2012 roku przeznaczono blisko 70 mln PLN alokacji wyłącznie na projekty szkoleniowe objęte pomocą publiczną, przez co IW(IP2) – podtrzymując prognozę zawartą w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2011 r. - szacuje wzrost wskaźnika w kolejnych okresach rozliczeniowych do około 6 tys. przedsiębiorstw, jednak zastrzega, iż nie gwarantuje to osiągnięcia planowanych na koniec 2013 r. wartości docelowych. W opinii IW(IP2) osiągnięty na koniec 2011 r. poziom, w stosunku do planowanego na koniec okresu programowania, nie jest satysfakcjonujący, dlatego oprócz systematycznego zwiększania alokacji na projekty objęte pomocą publiczną (umożliwiło to dofinansowanie 45 projektów - zamiast 21 oraz pozwoliło na objęcie wsparciem 627 MMŚP oraz 34 duże przedsiębiorstwa zamiast 214 MMŚP i 28 dużych), IP podjęła inne środki zaradcze: ograniczyła w 2011 r. możliwość składania liczby wniosków aplikacyjnych z 2 do 1 w Poddziałaniu 8.1.1 (za wyjątkiem konkursu związanego z przygotowaniem regionu do EURO 2012), wyodrębniła alokację dla MMŚP. Ponadto IW(IP2) wykorzystuje również możliwość, zgodnie z interpretacją MRR z dnia 24 czerwca 2011 r. (DZF-IV-82252-347-ŁP/11) oraz zawartą w nowych *Wytycznych w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL* i w uzasadnionych przypadkach wyraża zgodę na wykorzystanie oszczędności wynikających z zastosowania zasady konkurencyjności oraz stosowania procedur określonych w PZP z przeznaczeniem ich na dodatkowe działania w ramach projektu, które będą wiązały się ze zwiększeniem wartości wskaźników odnoszących się do celów projektu.

Osiągnięty stopień realizacji wskaźnika (28,69%) jest niższy niż poziom wykorzystania alokacji na podstawie zakontraktowanych środków (68,83%). Powyższa rozbieżność wynika z faktu, iż poziom kontraktacji odnosi się do

wszystkich projektów zarówno objętych, jak i nieobjętych pomocą publiczną, a wartość ww. wskaźnika monitorowana jest tylko w tej części projektów, które są objęte pomocą publiczną.

„Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych, w tym liczba osób w wieku powyżej 50. roku życia” – do końca okresu sprawozdawczego 28 199 osób zakończyło udział w projektach szkoleniowych, w tym 3 518 osób powyżej 50. roku życia, co stanowi odpowiednio 188,72% oraz 115,69% wartości wskaźnika zaplanowanego na koniec okresu programowania. W związku z powyższym, w okresie sprawozdawczym wartość docelowa wskaźnika została przekroczona o 13 257 osób ogółem, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych. Również poziom wskaźnika w odniesieniu do liczby osób powyżej 50. roku życia, które zakończyły udział w projektach, zgodnie z prognozami IP i IW(IP2), przekroczył wartość docelową w okresie sprawozdawczym. Powyższy wskaźnik będzie nadal realizowany w ramach pozostających w SzOP formach wsparcia. Osiągnięte poziomy wskaźników, w porównaniu do stopnia wykorzystania alokacji pod względem rozliczonych środków na poziomie 43,69%, są bardzo satysfakcjonujące – wskaźnik realizowany jest przy niższych nakładach niż zakładano.

„Liczba pracowników o niskich kwalifikacjach, którzy zakończyli udział w projektach” – na podstawie danych historycznych wyliczonych za pomocą lokalnych baz PEFS oraz danych własnych IW(IP2) określono, iż do końca okresu sprawozdawczego 4 455 osób objęto wsparciem, co stanowi 31,30% stopnia realizacji wskaźnika zaplanowanego na koniec okresu programowania. IW(IP2) szacuje osiągnięcie ww. wskaźnika na poziomie 87%, czyli objęcie wsparciem 12 500 pracowników o niskich kwalifikacjach. Na podstawie dokonanej analizy wartości docelowych ww. wskaźnika oraz wskaźnika produktu „Liczba pracujących osób dorosłych, które zakończyły udział w projektach szkoleniowych” wynika, iż różnica między nimi wynosi tylko 711 pracowników. Ponadto analizując dane w załącznikach sprawozdawczych z realizacji Działania 8.1 dotyczące liczby osób, które rozpoczęły udział w projektach w Działaniu 8.1 ze względu na wykształcenie wynika, iż przeważają osoby z wyższym wykształceniem (ponad 50% ogółu uczestników), mimo promowania w konkursach punktami strategicznymi osób z wykształceniem maksymalnie średnim. W związku z powyższym istnieje zagrożenie nieosiągnięcia planowanego poziomu wskaźnika na koniec okresu programowania.

Osiągnięty stopień realizacji wskaźnika (31,30%) jest niższy od poziomu wykorzystania alokacji pod względem rozliczonych środków wynoszącego 43,69%.

„Liczba osób, które ukończyły udział w stażach lub szkoleniach praktycznych w podziale na:

- pracowników przedsiębiorstw w jednostkach naukowych,

- pracowników naukowych w przedsiębiorstwach” – wzrost o 10 osób w bieżącym okresie sprawozdawczym.

Na dzień 31.12.2010 r. wykazano 9 osób (zgodnie z danymi wynikającymi ze sprawozdawczości beneficjentów). W 2011 roku, w wyniku przeprowadzonej kontroli u jednego z beneficjentów, stwierdzono niekwalifikowalność 8 staży, w związku z czym odpowiednio skorygowano wartość wskaźnika.

W opinii IP przekroczone wartości docelowe dla wskaźnika oraz pierwszego podwskaźnika należy ocenić pozytywnie. Do końca okresu sprawozdawczego przy rozliczeniu adekwatnej dla tego wskaźnika części alokacji 2007-2013 na poziomie 26,64%, zrealizowano 131,11% (59 osób) w odniesieniu do wartości docelowej wskaźnika. Jedynie nierównowaga w realizacji pomiędzy podwskaźnikami, skłoniła IP do odpowiedniego sformułowania wymogów konkursowych w 2011 r. W konsekwencji w konkursie otwartym, dotyczącym staży, IP wprowadziła kryterium dostępu, które określiło, że „Grupę docelową w projekcie stanowią wyłącznie pracownicy naukowci i/lub pracownicy naukowci lub naukowo - dydaktyczni uczelni odbywający staże w przedsiębiorstwach”. Zatem wszystkie środki alokowane na ten typ projektów zostały przeznaczone na udział pracowników naukowych w stażach w przedsiębiorstwach. W wyniku rozstrzygnięcia konkursu przyjęto do realizacji 3 projekty, które zakładają przeprowadzenie staży dla 97 osób. Ponadto od września 2010 r. oraz od stycznia 2011 r. realizowane są dwa projekty wyłonione we wcześniejszych naborach, które zakładają, że do końca 2012 r. 50 uczestników ukończy staże w przedsiębiorstwach. W opinii IP, osiągnięcie wartości docelowej określonej dla podwskaźnika „...pracowników naukowych w przedsiębiorstwach” nie jest zagrożone.

„Liczba osób, które były objęte wsparciem w zakresie rozpoczynania własnej działalności gospodarczej typu spin off lub spin out” – do końca okresu sprawozdawczego zrealizowano 2 079,45% (1 518 osób) stopnia realizacji wartości docelowej wskaźnika. Ponadto w obecnym okresie sprawozdawczym, odnotowano znaczny jego wzrost - wsparciem zostało objętych 318 nowych uczestników. W przypadku części projektów udało się osiągnąć większe wartości wskaźnika niż początkowo zakładała IP. W związku z wysoką realizacją wskaźnika w 2011 r. ten typ projektów realizowany był wyłącznie w ramach projektów ponadnarodowych (jako komponent projektów standardowych). W opinii IP stopień realizacji wskaźnika może jeszcze wzrosnąć. Przy osiągniętym poziomie 63,51% kontraktacji w odniesieniu do adekwatnej części alokacji na lata 2007 – 2013 zrealizowano znacznie więcej niż pierwotnie zakładano.

Wskaźnik rezultatu:

„Odsetek przedsiębiorstw, których pracownicy zakończyli udział w szkoleniach w ramach Priorytetu - w ogólnej liczbie aktywnych przedsiębiorstw” – do końca okresu sprawozdawczego osiągnięto wartość wskaźnika na poziomie 1,68%. W 2011 r. odnotowano przyrost wskaźnika w odniesieniu do wartości osiągniętych w 2010 roku (1,03%), zatem powoli, ale sukcesywnie jego wartość wzrasta. Na jego przyrost ma wpływ wartość wskaźnika produktu **„Liczba przedsiębiorstw, których pracownicy zakończyli udział w szkoleniach w ramach Priorytetu”**, która do końca bieżącego okresu sprawozdawczego wzrosła prawie 2 – krotnie (2355) w porównaniu do wartości wykazanej w sprawozdaniu rocznym za 2010 r. (1387). Do wzrostu wartości wskaźnika w kolejnych okresach sprawozdawczych powinno przyczynić się to, że od 2012 roku alokacja Poddziałania 8.1.1 będzie w całości przeznaczana na projekty objęte pomocą publiczną, skierowane do przedsiębiorstw i ich pracowników. IP zaplanowała również na 2012 rok ogłoszenie konkursu, w wyniku którego zostaną wyłonieni tzw. „operatorzy wsparcia”, którzy na wzór projektów szybkiego reagowania w Poddziałaniu 8.1.2 będą świadczyli w trybie stałym kompleksowe usługi diagnozowania, szkoleń i doradztwa dla MŚP z Dolnego Śląska. IP spodziewa się, że te projekty będą zarówno dobrze dopasowane do potrzeb odbiorców, jak również efektywne kosztowo w realizacji celu nr 1.

Cel szczegółowy 2: „Poprawa funkcjonowania systemu przewidywania i zarządzania zmianą gospodarczą”

Wskaźniki produktu (opisano wyłącznie wskaźniki, w przypadku których występuje nadwykonanie lub niski stopień wykonania):

„Liczba przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia w zakresie skutecznego przewidywania i zarządzania zmianą” – do końca okresu sprawozdawczego objęto wsparciem 339 podmiotów, co stanowi 847,50% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. W okresie sprawozdawczym nastąpił gwałtowny przyrost wartości wskaźnika produktu (289 - w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2011 r. IW(IP2) szacowała, że może przekroczyć 250 podmiotów), również na skutek interwencji IP i IW(IP2) w 2010 r. w sprawie właściwego sposobu pomiaru wskaźnika przez beneficjentów w projektach realizowanych w Poddziałaniu 8.1.2 w 1. typie wsparcia. W ramach projektów, w których wskaźnik był wykazywany, opracowano m.in. biuletyn informacyjny oraz informator pt. „Modele sieci partnerstw a zarządzanie zmianą gospodarczą” – zawierający m. in. analizę potencjału gospodarczego regionu, w tym 7 powiatów uczestniczących w projekcie, efekty pracy na warsztatach, wypracowane porozumienia na rzecz zmiany gospodarczej, a także sugestie zawierające przykładowe elementy do strategii ogólnowojewódzkiej, które zostaną zaprezentowane wóldarzom Dolnego Śląska. Stworzono trwałą współpracę z różnymi instytucjami, opracowano strategię zarządzania zmianą gospodarczą, dzięki czemu działania interwencyjne będą mocniej skoncentrowane na zapobieganiu negatywnym zmianom społeczno-gospodarczym. W jednym z aktualnie realizowanych projektów zaplanowano m. in. opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania zmianą gospodarczą i przeciwdziałania klęskom żywiołowym dla przedsiębiorców i JST z 5 podregionów Dolnego Śląska.

Powyższy wskaźnik osiągnięty na poziomie 847,50% jest znacznie wyższy, niż poziom wykorzystania alokacji na podstawie zakontraktowanych środków, wynoszący 94,42% i jest to poziom oceniany pozytywnie.

„Liczba pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji w przedsiębiorstwach, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania” – do końca okresu sprawozdawczego objęto wsparciem 546 pracowników zagrożonych (w wyniku korekt dokonanych przez beneficjentów wartość wykazana w sprawozdaniu rocznym jest niższa od wartości wykazanej w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2011 r.), co stanowi 81,98% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. Z uwagi na trwające projekty konkursowe oraz zakończony projekt systemowy (wniosek o płatność końcową będzie zatwierdzony w kolejnym okresie sprawozdawczym, więc wartość wskaźnika wzrośnie), w opinii IW(IP2) osiągnięcie wartości docelowej nie jest zagrożone. Powyższy wskaźnik, osiągnięty na poziomie 81,98% jest wyższy od poziomu wykorzystania alokacji 2007-2013 na podstawie rozliczonych środków (wynoszący 61,13%), co świadczy efektywnym wykorzystaniem środków.

„Liczba osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi, którzy zostali objęci działaniami szybkiego reagowania” – na podstawie danych historycznych wyliczonych za pomocą lokalnych baz PEFS oraz danych własnych IW(IP2) określono, iż do końca okresu sprawozdawczego 387 osób objęto wsparciem (wykazana wartość przez beneficjenta systemowego w zakończonym projekcie nr POKL.08.01.02-02-069/09), co stanowi 47,60% wartości stopnia realizacji wskaźnika na lata 2007-2013. Wskaźnik jest mierzony w projektach typu outplacement. W projektach konkursowych nie będzie już prowadzonej rekrutacji, ale wskaźnik powiększy się o 222 osoby zwolnione, które kontynuują udział w projektach (wskaźnik mierzony „na wyjściu”). Ponadto wskaźnik będzie monitorowany również w realizowanym projekcie systemowym

nr POKL.08.01.02-02-033/11 pt. „Aktywizacja rynku pracy – wsparcie osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących pracodawców”, w którym zgodnie z danymi zawartymi we wniosku o dofinansowanie, założono uczestnictwo 570 osób. Biorąc pod uwagę powyższe osiągnięcie wartości docelowej ww. wskaźnika jest możliwe.

Wskaźnik rezultatu:

„Relacja liczby pracowników zagrożonych utratą pracy i osób zwolnionych w przedsiębiorstwach dotkniętych procesami restrukturyzacyjnymi objętych działaniami szybkiego reagowania w stosunku do liczby pracowników objętych zwolnieniami grupowymi, zgłaszanymi do urzędów pracy”- do końca okresu sprawozdawczego osiągnięto wartość wskaźnika na poziomie 34,31% i tym samym znacznie przekroczono poziom wartości docelowej określonej dla województwa dolnośląskiego.

Ponadto należy podkreślić, iż w bieżącym okresie sprawozdawczym nastąpił znaczny wzrost poziomu poniższych wskaźników produktu: **„Liczba osób, które otrzymały: a) jednorazowy dodatek relokacyjny/mobilnościowy, b) jednorazowy dodatek motywacyjny, c) środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej”** oraz **„Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej”** (przekroczono wartość określoną w Planie działania na 2011 rok (180) oraz zbliżono się do wartości określonej w Planie działania na 2012 rok (264)). Powyższe wskaźniki są monitorowane w projektach outplacementowych, dla których umowy były podpisywane pod koniec 2009 r.- projekt systemowy i w 2010 r. – projekty konkursowe, dlatego dopiero w 2011 r. zaczęły znacznie wzrastać. Ponadto przewiduje się dalszy wzrost wskaźników: **„Liczba osób, które otrzymały: c) środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej”** oraz **„Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej”** w realizowanym od października 2011 r. systemowym projekcie outplacementowym.

Efektywność zatrudnieniowa:

Zgodnie z *Planami działania* z lat 2008-2010 dla Priorytetu VIII efektywność zatrudnieniowa nie była mierzona w projektach z Działania 8.1, a jej monitorowanie nastąpi dopiero w projekcie systemowym szybkiego reagowania pt. „Aktywizacja rynku pracy - wsparcie osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących pracodawców” w ramach Poddziałania 8.1.2, którego realizacja rozpoczęła się 1 października 2011 r. W projekcie zakłada się, że wskaźnik efektywności zatrudnieniowej uczestników projektu (mierzony na zakończenie jego realizacji) wynosić będzie co najmniej 55% (uczestnicy, którzy podejmą pracę lub rozpoczną prowadzenie działalności gospodarczej). Zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie Beneficjent określił, że 314 osób znajdzie alternatywne zatrudnienie. Na koniec 2011 r. nie były jeszcze zatwierdzone wnioski o płatność, stąd brak informacji o efekcie zatrudnieniowym, który według Beneficjenta będzie mierzony raz na kwartał. Jednocześnie warto wskazać, że w zrealizowanym już projekcie szybkiego reagowania „Wsparcie pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i ich pracowników szansą stabilizacji regionalnego rynku pracy”, który nie jest objęty kryterium *efektywności zatrudnieniowej*, Beneficjent planował, że z 487 uczestników projektu, 330 osób znajdzie alternatywne zatrudnienie, jednak na dzień 31 grudnia 2011 r. pracę podjęło 259 osób (wniosek o płatność końcową zostanie zatwierdzony w kolejnym okresie sprawozdawczym), zatem efektywność zatrudnieniowa wyniosła 53,18%. Realizacja planowanego wskaźnika jest trudna do przewidzenia zarówno przez Beneficjenta, jak również IW(IP2).

Utrzymanie tempa rozliczania środków w Priorytecie VIII (ponad 1,5 razy większa liczba zatwierdzonych do końca okresu sprawozdawczego wniosków o płatność (1468) w porównaniu z liczbą zatwierdzonych wniosków o płatność do końca 2010 r. (866)) przekłada się na rosnące poziomy osiągniętych wskaźników. Po przeanalizowaniu stopnia realizacji wskaźników w Priorytecie VIII, IP stwierdza, iż w większości z nich występuje nadwykonanie wartości docelowej.

Badania ewaluacyjne:

W okresie sprawozdawczym, na zlecenie IW(IP2), zrealizowane zostały dwa badania ewaluacyjne:

➤ „Ocena szkoleń realizowanych w województwie dolnośląskim w ramach projektów dla Poddziałania 6.1.1, 7.2.1, 8.1.1, 8.1.2 PO KL w kontekście wpływu na sytuację zawodową ich uczestników”. W wyniku badania stwierdzono, że większość Beneficjentów to przedsiębiorstwa (61,7%). W Poddziałaniu 8.1.1 aż 89,3% uczestników projektu otrzymało tylko jedną formę wsparcia, a w Poddziałaniu 8.1.2 prawie połowa (48,5%), ale nie stanowi to zagrożenia dla jakości i skuteczności projektów. Prawie 95% uczestników projektów realizowanych w ramach Poddziałania 8.1.1 oceniła szkolenia na poziomie dobrym bądź raczej dobrym, zaś w Poddziałaniu 8.1.2 odpowiednio – 83,3%. Odnośnie grup docelowych w Poddziałaniu 8.1.1: 23% projektów zakładało udział kobiet, nieco ponad 16% - udział osób po 45 roku życia, zaś w Poddziałaniu 8.1.2 wszystkie badane projekty zakładały udział osób odchodzących z rolnictwa lub

rybołówstwa. W Poddziałaniu 8.1.1 przeważa przedział wiekowy 25-34 lata: 39%, w Poddziałaniu 8.1.2 prawie 1/3 uczestników szkoleń była w przedziale wiekowym 45-54. Znacząca większość respondentów, którzy byli uczestnikami projektów w ramach Poddziałania 8.1.1, pozytywnie oceniła wpływ szkolenia na podniesienie ich kompetencji zawodowych – aż 73,5%, a w Poddziałaniu 8.1.2 - 83,3%.

W opinii IW (IP2) powyższe wyniki badania mają odzwierciedlenie w osiągniętych poziomach wskaźników w Działaniu 8.1. Wysoka ocena szkoleń przez uczestników, uwzględniająca również pozytywny wpływ na podniesienie kompetencji zawodowych jest czynnikiem zachęcającym do udziału w szkoleniach, co przełożyło się na realizację wskaźników na poziomie przekraczającym założenia dla całego okresu programowania w odniesieniu do osób, które zakończyły udział w projektach, w tym osób 50+. Pozytywna opinia o realizowanych projektach jest czynnikiem zachęcającym do aplikowania o dotacje unijne większej liczby projektodawców. Powoduje to zwiększenie konkurencyjności na rynku, a przez to lepszą jakość projektów i szerszą ofertę dla przedsiębiorców, którzy mają przez to większą szansę na skorzystanie z oferty dopasowanej do ich potrzeb. Dostrzegając korzyści z przeszkolenia pracowników podnoszących kwalifikacje, przedsiębiorcy chętniej przystępują do projektu, co w konsekwencji wpływa na przyrost wskaźnika „*Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych*”.

➤ „Ocena zależności pomiędzy doбором form wsparcia a profilem uczestników, w kontekście potrzeb lokalnego/regionalnego rynku pracy, na przykładzie projektów konkursowych realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 i 8.1.1 PO KL na Dolnym Śląsku”. W wyniku badania stwierdzono m.in., że stosunkowo najwięcej osób zatrudnionych w małych i średnich przedsiębiorstwach należało do grup docelowych w projektach z 2010 roku, a najwięcej kobiet – w projektach z roku 2009. Można zauważyć, że bardziej szczegółowe grupy docelowe (nie tylko „zatrudnieni”, ale np. „zatrudnieni w mikroprzedsiębiorstwach”, „zatrudnieni w małych przedsiębiorstwach” itp.) były rzadziej wskazywane w pierwszych projektach z 2008 roku. Może to sugerować, że późniejsze projekty były bardziej skonkretyzowane, skierowane do węższej grupy odbiorców, gdzie precyzyjniej można było określić uczestnika. Najbardziej wskazywanymi grupami docelowymi byli niepełnosprawni oraz osoby zamieszkujące obszary wiejskie i miejsko-wiejskie, a także osoby samozatrudnione. Wszystkie założone we wnioskach wskaźniki dotyczące grup docelowych szacowane były bardzo ostrożnie – wszystkie zostały przekroczone (porównując z danymi dotyczącymi rzeczywistych uczestników – na podstawie danych z załącznika nr 2 do wniosków o płatność). Badanie wykazało, że zdecydowana większość badanych projektów w ramach Poddziałania 8.1.1 wykorzystuje formę wsparcia „szkolenia, kursy i poradnictwo dla osób pracujących” (69%), która jest dla uczestników najlepszą formą do osiągnięcia rezultatów związanych z nabywaniem umiejętności uniwersalnych, jak i umiejętności zawodowych, zaś 31% stosuje drugą analizowaną formę wsparcia, czyli szkolenia dla kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw.

W ocenie IW (IP2), wyniki badania mają potwierdzenie w osiągniętych poziomach wskaźników w Działaniu 8.1, szczególnie w odniesieniu do osób pracujących (przekroczony założony poziom dla całego okresu programowania), gdzie typ wsparcia szkolenia, kursy i poradnictwo dla osób pracujących ma największy udział w osiąganej wartości tego wskaźnika oraz w odniesieniu do liczby przedsiębiorstw, które wspierane są w największym stopniu poprzez szkolenia kierowane dla kadry zarządzającej i pracowników przedsiębiorstw.

Raport wskazuje, że w grupach docelowych stosunkowo najwięcej było osób zatrudnionych w MMŚP. Taka tendencja będzie utrzymywana ze względu na wprowadzone zapisy w dokumentach programowych tj. SzOP z dnia 01.01.2012 r., który przewiduje wsparcie w Poddziałaniu 8.1.1 dla MMŚP z wyłączeniem dużych przedsiębiorstw, co przełoży się na przyrost zagrożonego wskaźnika „*Liczba przedsiębiorstw, które zostały objęte wsparciem w zakresie projektów szkoleniowych*”.

PRIORYTET IX

Cel szczegółowy 1: Zmniejszenie nierówności w upowszechnieniu edukacji, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi:

(opisano wyłącznie wskaźniki, w przypadku których występuje nadwykonanie lub niski stopień wykonania)

Wskaźniki produktu:

Liczba osób dorosłych w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w ramach Priorytetu: na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego 679 osób zakończyło udział w projektach dotyczących kształcenia ustawicznego w ramach Działania, jednak stopień realizacji wskaźnika wyniósł zaledwie 6,63% wartości zaplanowanej w okresie programowania 2007-2013. W porównaniu z końcem 2010 r. odnotowano nieznaczny przyrost wskaźnika, co oznacza że w dalszym ciągu cechuje go powolna dynamika wzrostu. Niski stopień realizacji wskaźnika jest skutkiem niewielkiego zainteresowania grup docelowych kształceniem ustawicznym w formach szkolnych w poprzednich latach (przyrost tego wskaźnika odnotowano po raz pierwszy

dopiero w 2010 r.), niechęcią potencjalnych projektodawców do realizacji tej formy wsparcia, a także jest efektem składania niskiej jakości wniosków o dofinansowanie. IP zaobserwowała, że w bieżącym okresie sprawozdawczym duża liczba wniosków, które otrzymały negatywny wynik oceny merytorycznej w ramach ogłoszonych konkursów była spowodowana niespełnieniem kryteriów horyzontalnych, na co wpływ miało wejście w życie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw. Projekty te przewidywały utworzenie pierwszych klas zasadniczych szkół zawodowych dla dorosłych, techników dla dorosłych, liceów profilowanych dla dorosłych, uzupełniających liceów ogólnokształcących dla dorosłych, co stoi w sprzeczności z ww. zmianami w ustawie o systemie oświaty.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano działania informacyjno-promocyjne: zorganizowano spotkanie informacyjne dla potencjalnych projektodawców oraz opracowano publikację pn. „Poradnik dla projektodawców aplikujących o środki w ramach Działania 9.3”, a ponadto utrzymywano kontakt telefoniczno-mailowy z projektodawcami. Ustanowione w Planie działania na rok 2011 kryterium dostępu zakładające realizację typów projektów 2, 3 i 4 wyłącznie z typem 1: „kształcenie w formach szkolnych osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych uzupełnieniem lub podwyższeniem swojego wykształcenia i kwalifikacji ogólnych i zawodowych, które uczą się, pracują lub zamieszkują na obszarze województwa dolnośląskiego” zaowocowało przyjęciem do realizacji 8 projektów, które zakładają objęcie wsparciem 735 osób. Ponadto w Planie działania na 2012 r. IP zaplanowała ogłoszenie 2 konkursów w Działaniu 9.6, w ramach których realizowany będzie wskaźnik. Pierwszy z nich dotyczy form szkolnych natomiast drugi dotyczy szkoleń i kursów. Bazując na dotychczasowych doświadczeniach na przykładzie Poddziałania 8.1.1 można przypuszczać, że zainteresowanie daną formą wsparcia będzie duże, co pozwoli osiągnąć wskaźnika na zadowalającym poziomie.

Wskaźnik rezultatu:

Odsetek osób w wieku 25-64 lata, które uczestniczyły w kształceniu ustawicznym w stosunku do całkowitej liczby osób w tej grupie wiekowej: w bieżącym okresie sprawozdawczym odnotowano minimalny wzrost jego wartości, która kształtowała się na poziomie 0,04%. Obecny stopień realizacji należy uznać za niezadowalający, a przyczyny takiego stanu rzeczy zostały przytoczone przy opisywaniu wskaźnika produktu. Niemniej jednak, ze względu na zmieniony zakres wskaźnika oraz zaplanowane do ogłoszenia w 2012 r. konkursy, dokładniejsza ocena stopnia wykonania tego wskaźnika, będzie możliwa w chwili wyłonienia do dofinansowania projektów w ramach konkursów ogłoszonych w Działaniu 9.6 w 2012 r.

Cel szczegółowy 2: Zmniejszenie nierówności w jakości usług edukacyjnych, szczególnie pomiędzy obszarami wiejskimi i miejskimi (w zakresie kształcenia ogólnego):

Wskaźniki produktu:

Liczba szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu, w podziale na obszary miejskie i wiejskie: do końca okresu sprawozdawczego 578 szkół wzięło udział w projektach, co stanowi 65,98 % wartości docelowej określonej w SzOP dla województwa dolnośląskiego. Na wynik ten wpływa zarówno realizacja projektów wyłonionych w trybie konkursowym, jak i uczestnictwo szkół w ramach projektu systemowego „Dolnośląska szkoła liderem jakościowych zmian w polskim systemie edukacji”. W bieżącym okresie sprawozdawczym IP odnotowała przyrost wskaźnika o 52 placówki, jednak tylko 17 stanowiły szkoły położone na obszarach wiejskich. Do końca okresu objętego sprawozdaniem wsparciem objęto 345 szkół z obszarów miejskich, co przekłada się na realizację wartości docelowej w 87,34% oraz 233 szkoły z obszarów wiejskich (48,44% wartości określonej w SzOP). Wyraźna jest więc dysproporcja we wdrażaniu programów rozwojowych w placówkach położonych na obszarach miejskich w porównaniu z podmiotami z obszarów wiejskich- stopień realizacji podwskaźnika z obszarów wiejskich jest prawie dwukrotnie niższy niż podwskaźnika dotyczącego obszarów miejskich- co w opinii IP zagraża osiągnięciu wartości docelowej ustanowionej na poziomie 481 szkół z obszarów wiejskich.

Zauważalna dysproporcja jest skutkiem składania przez organ prowadzący szkoły z obszarów wiejskich wniosków słabiej opracowanych, a co za tym idzie częściej odrzucanych na etapie oceny zarówno formalnej jak i merytorycznej. Dążąc do zminimalizowania popełnianych przez projektodawców błędów IP organizuje spotkania informacyjne dla potencjalnych Beneficjentów. Ponadto w celu zachęcenia większej liczby odbiorców z terenów wiejskich IP w Planie działania na rok 2012 zaplanowała ogłoszenie aż 2 konkursów ukierunkowanych na wdrażanie programów rozwojowych w placówkach kształcenia ogólnego. W ramach pierwszego konkursu przewidziana alokacja (ok. 22 mln PLN) zostanie w całości przeznaczona na wspieranie programów rozwojowych wyłącznie w placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach wiejskich, natomiast w ramach drugiego planowanego do ogłoszenia konkursu (przewidziana alokacja to ok. 5,6 mln PLN) możliwość aplikowania będą mieli wnioskodawcy niezależnie od lokalizacji, lecz premiiowane będą projekty przewidujące wsparcie szkół

z obszarów wiejskich. Założenia wpisane w Plan działania na rok 2012 stanowią kontynuację oraz są rozszerzeniem działań podjętych przez IP w 2011 r. zmierzających do objęcia wsparciem jak największej liczby placówek z terenów wiejskich oraz zmniejszenia zaobserwowanej dysproporcji.

Liczba szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania: jest to wskaźnik po raz pierwszy monitorowany i wykazywany w ramach sprawozdania. Jego stopień realizacji ukształtował się na poziomie 0,16% wartości określonej w SzOP. Bardzo niska realizacja nie jest efektem braku zainteresowania tą formą wsparcia, lecz przyjętą metodologią wyliczania wskaźnika – zgodnie z obowiązującą w Podręczniku wskaźników metodologią za moment pomiaru wskaźnika należy uznać zakończenie przez szkołę wszystkich działań przewidzianych do realizacji w projekcie. W bieżącym okresie sprawozdawczym tylko jedna szkoła zakończyła wszystkie przewidziane w projekcie zadania. Pozostałe placówki, które przystąpiły do projektu systemowego w ramach 166 podpisanych do tej pory umów w dalszym ciągu realizują przewidziane w projekcie zadania i będą stopniowo wykazywane w kolejnych okresach sprawozdawczych.

Wskaźniki rezultatu:

Odsetek szkół (podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych, prowadzących kształcenie ogólne), które zrealizowały projekty rozwojowe w ramach Priorytetu, w podziale na obszary miejskie i wiejskie: na koniec 2011 r. IP odnotowała wzrost poszczególnych wartości o kilka punktów procentowych w stosunku do wartości wykazanych na koniec 2010 r. Obecnie osiągnięta wartość kształtuje się na poziomie 38,74% (wskaźnik główny) oraz 38,99 % (szkoły położone na obszarach miejskich), co w opinii IP jest postępowaniem zadowalającym. Natomiast zagrożone jest objęcie wsparciem co najmniej 80% szkół położonych na obszarach wiejskich. Na koniec bieżącego okresu przedmiotowy wskaźnik ukształtował się na poziomie 39,90 %. Przyczyny takiego stanu rzeczy oraz środki zaradcze zostały przedstawione przy opisywaniu wskaźnika produktu.

Odsetek szkół podstawowych, które zrealizowały projekty dotyczące indywidualizacji nauczania: jest to wskaźnik po raz pierwszy monitorowany i wykazywany w sprawozdaniu, podobnie jak opisany wyżej korespondujący wskaźnik produktu. Stopień realizacji wskaźnika ukształtował się na poziomie 0,12 %. Powody niskiego wykonania wskaźnika zostały wskazane powyżej, podczas opisywania wskaźnika produktu.

Cel szczegółowy 3: Podniesienie atrakcyjności i jakości kształcenia zawodowego.

Wskaźniki produktu:

Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które wdrożyły programy rozwojowe oraz Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych: ich wartość na koniec bieżącego okresu sprawozdawczego ukształtowała się odpowiednio na poziomie 270 i 266 placówek, co podobnie jak rok wcześniej oznacza, że IP odnotowała nadwykonanie tych wskaźników, które osiągnęły poziom odpowiednio 121,08 % oraz 159,28%. Osiągnięcie tak wysokich efektów jest w głównej mierze skutkiem realizowania w ramach Działania 9.2 aż 2 projektów systemowych (*Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku I i II*), do których przystąpiło każdorazowo ok. 250 placówek kształcenia zawodowego.

Wskaźniki rezultatu:

Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które wdrożyły programy rozwojowe w relacji do wszystkich szkół tego typu i Odsetek szkół prowadzących kształcenie zawodowe, które współpracowały z przedsiębiorstwami w zakresie wdrażania programów rozwojowych, w relacji do wszystkich szkół tego typu: osiągnięta wartość wskaźników ukształtowała się odpowiednio na poziomie 92,15% oraz 90,78% - co oznacza, że IP odnotowała nadwykonanie tych wskaźników.

Liczba uczniów w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, którzy zakończyli udział w stażach i praktykach w ramach Priorytetu: w przeciwieństwie do dwóch wskaźników przedstawionych wyżej w tym przypadku sytuacja kształtuje się niekorzystnie. Na koniec 2011 r. odnotowano bardzo niski stopień realizacji – 1229 osób, co potwierdza bardzo powolną dynamikę przyrostu tego wskaźnika zaobserwowaną już w poprzednim okresie sprawozdawczym. Obecna wartość wskaźnika osiągnięta jest w wyniku realizacji projektów konkursowych oraz projektu systemowego *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku*. Niemniej jednak, w związku z rozpoczęciem realizacji w 2011 r. projektu systemowego *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II*, który zakłada zrealizowanie przez 29 305 osób staży/praktyk zawodowych oraz w związku ze znaczącym obniżeniem wartości docelowej wskaźnika (do 21 649 osób), IP ostrożnie szacuje, że osiągnięcie na koniec okresu programowania 100% stopnia realizacji tego wskaźnika jest możliwe.

Cel szczegółowy 4: wzmocnienie rozwoju zawodowego i podnoszenia kwalifikacji nauczycieli, szczególnie na obszarach wiejskich.

Wskaźnik produktu:

Liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach, z podziałem na nauczycieli na obszarach wiejskich i nauczycieli kształcenia zawodowego: od początku realizacji Działania 9.4, 3381 nauczycieli uczestniczyło w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach. Stopień realizacji wskaźnika wyniósł 61,01 %, z czego wsparciem objęto 948 nauczycieli z obszarów wiejskich (25,25%) oraz 350 nauczycieli kształcenia zawodowego (66,04%). Wartość wskaźnika głównego oraz podwskaźnika dotyczącego nauczycieli kształcenia zawodowego osiągnięta na takim poziomie jest zadowalająca, natomiast w dalszym ciągu zagrożone jest osiągnięcie wartości docelowej dla podwskaźnika dotyczącego nauczycieli z obszarów wiejskich. W bieżącym okresie sprawozdawczym zaobserwowano wysoki przyrost poszczególnych wartości (1820 nauczycieli, w tym 657 stanowią nauczyciele z obszarów wiejskich, a 281 nauczyciele kształcenia zawodowego). Osiągnięta wartość jest przede wszystkim efektem podjętych przez IP w poprzednich latach działań mających na celu poprawę sytuacji – w 2011 r. ogłoszono konkurs, który umożliwił objęcie wsparciem jedynie grupy nauczycieli z obszarów wiejskich lub kształcenia zawodowego. W ramach dostępnej alokacji przyjęto do realizacji 2 projekty, które zakładają przeszkolenie zawodowe w krótkich formach 516 nauczycieli kształcenia zawodowego lub/i nauczycieli z obszarów wiejskich. Ponadto, aby poprawić osiągane wartości, IP przewidziała w *Planie działania na rok 2012* realizację nowego projektu systemowego. Jego realizacja planowana jest w okresie 09.2012 – 08.2014 i planuje się objęcie wsparciem 1012 nauczycieli z obszarów wiejskich, którzy nie byli dotychczas wspierani w ramach form wsparcia przewidzianych w Działaniu 9.4. Ponadto, w PD 2012 IP zdecydowała, w ramach planowanego do ogłoszenia konkursu, wprowadzić kryterium dostępu ograniczające grupę docelową w projekcie wyłącznie do nauczycieli zatrudnionych w szkołach na obszarach wiejskich.

Wskaźnik rezultatu:

Odsetek nauczycieli, którzy podnieśli swoje kompetencje w wyniku doskonalenia zawodowego w krótkich formach w relacji do ogólnej liczby nauczycieli, z podziałem na nauczycieli na obszarach wiejskich i nauczycieli kształcenia zawodowego: osiągnięte na koniec roku 2011 wartości kształtują się odpowiednio na poziomie 7,38, 10,59% (obszary wiejskie), 9,32% (kształcenie zawodowe). W odniesieniu do wartości docelowych określonych w dokumencie Program Operacyjny Kapitał Ludzki osiągnięte wartości w przypadku wskaźnika głównego należy uznać za zadowalające. W stosunku do podwskaźnika dot. kształcenia zawodowego w bieżącym okresie sprawozdawczym odnotowano duży wzrost, co przełożyło się na przekroczenie docelowej wartości wskaźnika określonej w dokumencie Program Operacyjny Kapitał Ludzki. Natomiast nadal zagrożone jest objęcie wsparciem 33 % nauczycieli na obszarach wiejskich. Przy poziomie wykorzystania alokacji na podstawie rozliczonych środków stopień realizacji wskaźnika ukształtował się na poziomie 47,33%, a stopień realizacji wskazanego podwskaźnika rezultatu plasuje się tylko na poziomie 10,59%.

Badania ewaluacyjne:

W okresie objętym sprawozdaniem nie zostało przeprowadzone ani zakończone badanie ewaluacyjne dotyczące wskaźników dla Priorytetu IX.

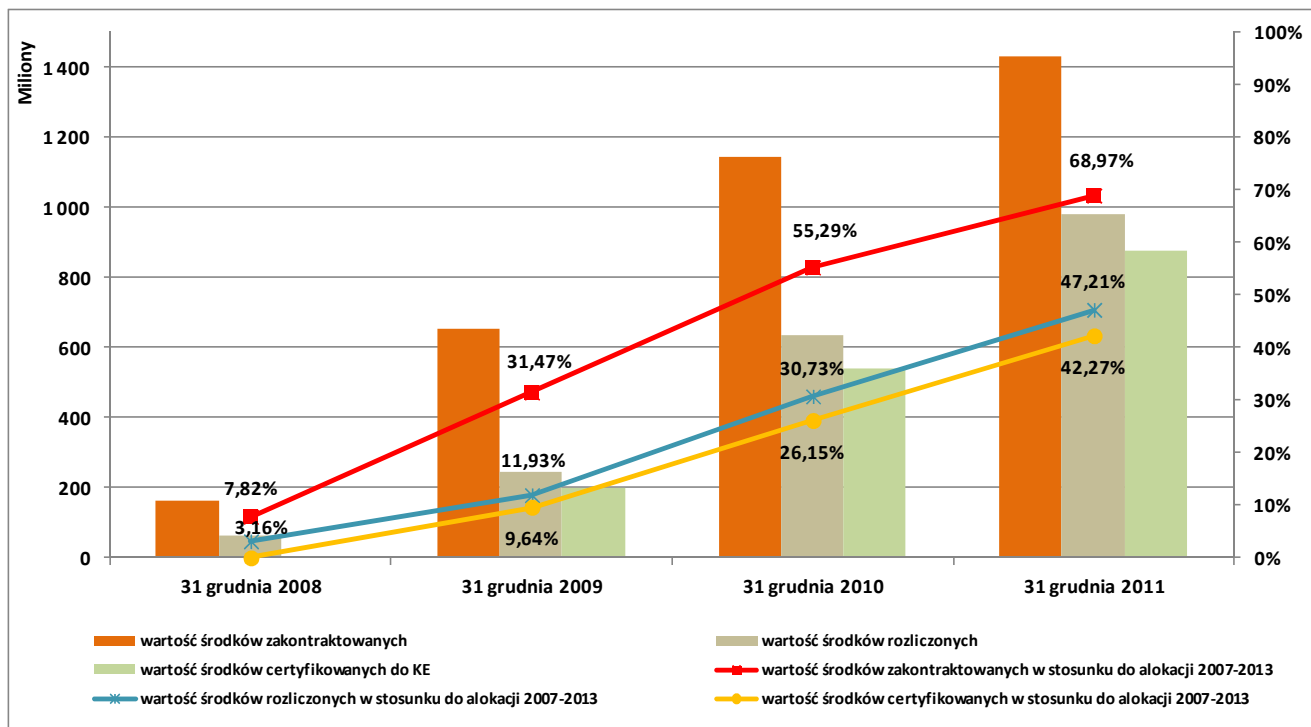
2. Analiza stanu realizacji Priorytetu w okresie objętym sprawozdaniem

INFORMACJE OGÓLNE:

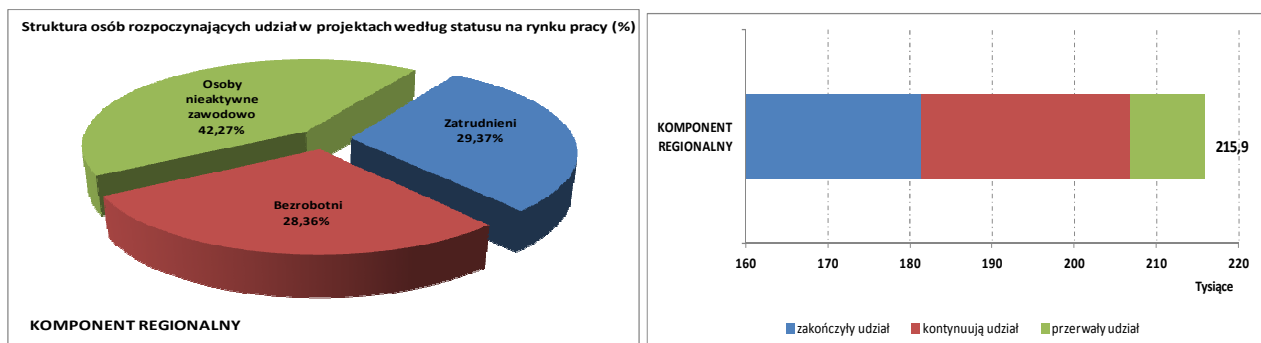
W ramach Priorytetów VI-IX od początku realizacji PO KL do końca 2011 roku w województwie dolnośląskim zawarto 1 741 umów, w tym 263 umowy w ramach Priorytetu VI, 395 umów w ramach Priorytetu VII, 311 umów z Priorytetu VIII oraz 772 umowy w ramach Priorytetu IX. Łączna wartość środków publicznych zakontraktowanych w ramach podpisanych umów wynosi 1 431 mln PLN, co stanowi 68,97% alokacji przewidzianej na cały okres programowania (2007-2013).

Do końca okresu sprawozdawczego wartość wydatków poniesionych ze środków publicznych w ramach zatwierdzonych oraz wprowadzonych do KSI wniosków o płatność wynosi około 980 mln PLN, co stanowi 47,21% wartości alokacji zaplanowanej na cały okres programowania (2007-2013). Do 31.12.2011 roku certyfikowano do KE ponad 877 mln PLN (42,27% wartości alokacji). Również wykonanie wyznaczonego dla Priorytetów VI-X celu certyfikacji kumulatywnie na koniec 2011 roku zostało osiągnięte na poziomie 140%.

Do końca 2011 roku rozliczono 68,45% środków publicznych zakontraktowanych w ramach Priorytetów VI-IX. Stopień zakontraktowania oraz rozliczania alokacji w kolejnych okresach przedstawiono na poniższym wykresie. Do przeliczenia alokacji przyjęto kurs Euro wg EBC z dnia 30.08.2011 r. wynoszący 4,1579 PLN.

Od początku realizacji PO KL w projektach wyłonionych do dofinansowania w ramach Priorytetów VI-IX rozpoczęło udział 215.870 osób. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyło udział 181.335 osób, 25.549 kontynuuje a 8.986 osoby przerwały udział w projekcie, co obrazuje poniższy wykres:

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych IP i IP2 (wg stanu na 31/12/2011)

PRIORYTET VI

• Postęp finansowy

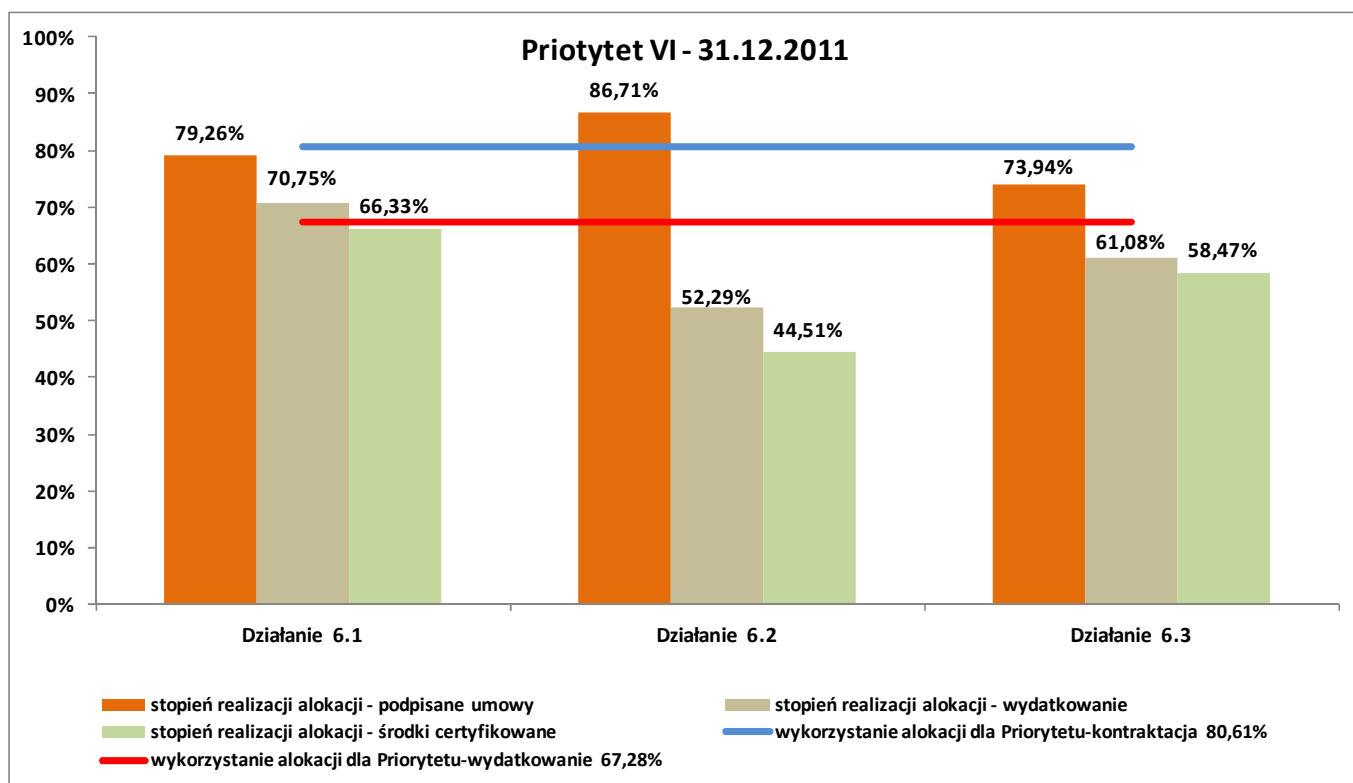
W ramach Priorytetu VI od początku realizacji PO KL w województwie dolnośląskim zawarto 263 umowy. Łączna wartość zakontraktowanych środków w Priorytecie VI wynosi około 519 mln PLN. Wartość środków publicznych zakontraktowanych w ramach podpisanych umów wynosi 517 mln PLN, co stanowi 80,61% wykorzystania alokacji przewidzianej dla Priorytetu VI na cały okres programowania 2007 - 2013. W okresie sprawozdawczym podpisano 49 umów na łączną wartość środków publicznych 53 mln PLN.

Wartość wydatków poniesionych ze środków publicznych, w ramach 1.937 zatwierdzonych oraz wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność, wynosi ponad 431 mln PLN, co stanowi 67,28% wykorzystania alokacji przeznaczonej na cały okres programowania. W bieżącym okresie sprawozdawczym - na podstawie 566 zatwierdzonych i wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność – wartość wydatków publicznych uznanych za kwalifikowalne wynosi ponad 110 mln PLN. Do końca okresu sprawozdawczego rozliczono 83,46% środków publicznych zakontraktowanych w ramach Priorytetu VI.

Ocena IP:

W opinii Instytucji Pośredniczącej stan wdrażania Priorytetu VI jest dobry. Tempo kontraktacji i wydatkowania ma odzwierciedlenie w wartościach osiąganych wskaźników i świadczy o przełożeniu wykorzystanych środków na liczbę podmiotów lub osób, którym udzielono wsparcia. Analizując osiągnięte wartości wskaźników, IP definiuje te,

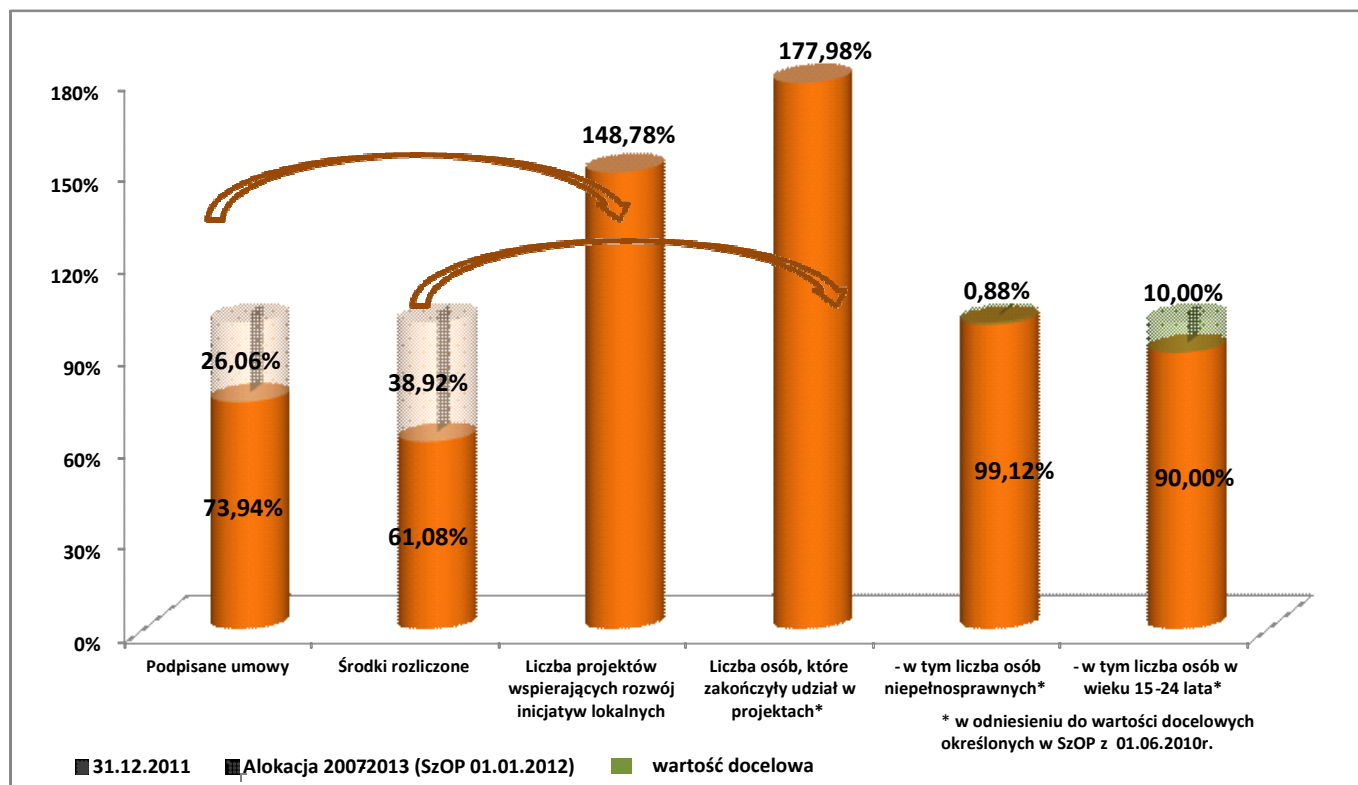
których realizacja jest zagrożona, a które mają jednocześnie znaczenie dla wspierania grup najbardziej defaworyzowanych w regionie i odpowiednio kształtuje wymagania w *Planach działania*.

Poziom zarówno środków zakontraktowanych (79,26%) jak i rozliczonych (70,75%) w stosunku do alokacji 2007-2013 występujący w **Działaniu 6.1** jest zadowalający. W bieżącym okresie sprawozdawczym zawarto 23 umowy oraz podpisano 27 aneksów do umów ramowych (w ramach Poddziałania 6.1.3). Rozpoczęto realizację 1 projektu systemowego dotyczącego przygotowania regionu do organizacji EURO 2012. W roku 2011 podpisano również 2 umowy na realizację projektów innowacyjnych oraz 3 umowy na realizację projektów ponadnarodowych. W Poddziałaniu 6.1.1 *Plan działania na 2012 rok* przewiduje kontraktację na poziomie 22 mln PLN i przy zakontraktowaniu tej kwoty, alokacja 2007-2013 będzie wykorzystana w 99,66%, natomiast w Poddziałaniu 6.1.2 stopień kontraktacji na koniec 2011r. kształtuje się na poziomie 96,79%, w związku z czym w *Planach działania na rok 2012* nie przewiduje się kolejnego konkursu i tym samym dalszej kontraktacji. W ramach projektów systemowych Poddziałania 6.1.3, mając na uwadze lata 2012-2013 i kolejną kontraktację, IW(IP2) nie widzi zagrożenia dotyczącego kontraktacji dostępnej alokacji. Poziom rozliczenia zakontraktowanych środków w Działaniu 6.1 wynosi 89,26%, natomiast poziom wykorzystania alokacji na podstawie rozliczonych środków - 70,75% i jest stosunkowo najniższy (49,70%) w Poddziałaniu 6.1.1. W związku z powyższym IW(IP2) stwierdza, iż konieczne jest przyspieszenie tempa rozliczania w projektach Poddziałania 6.1.1, natomiast nie widzi takiego zagrożenia w pozostałych Poddziałaniach.

W odniesieniu do **Działania 6.2** utrzymuje się wysoki poziom kontraktacji (86,71%). *Plan działania na 2012 rok* przewiduje kontraktację na poziomie ok. 12,5 mln PLN i przy zakontraktowaniu tej kwoty, alokacja 2007-2013 będzie wykorzystana w 97%. Poziom rozliczenia wynosi 52,29%. Nieproporcjonalne tempo rozliczania w stosunku do kontraktacji wiąże się ze specyfiką Działania 6.2, w którym znaczny przyrost rozliczanych środków występuje w momencie udzielania środków na rozwój przedsiębiorczości. Tym samym następuje mniej więcej roczne przesunięcie czasowe środków rozliczonych względem momentu zakontraktowania środków. IW(IP2) nie widzi zagrożenia rozliczenia środków w odniesieniu do alokacji 2007-2013, o ile wchodzące w skład tej alokacji środki przeznaczone na zwrotny instrument finansowy (wprowadzony w *Planie działania na 2012 rok*), zostaną wydatkowane w zaplanowanym czasie. Należy jednak zauważyć, że zadowalający poziom kontraktacji i wykorzystania alokacji nie ma odzwierciedlenia w stopniu realizacji wskaźników, a udział Działania 6.2 w osiągnięciu wartości docelowej wskaźników określonej na poziomie Priorytetu jest niewielki. W celu zwiększenia efektywności kosztowej projektów w ramach Działania 6.2, IW(IP2) podejmowała negocjacje z Beneficjentami, aby objęli wsparciem większą liczbę uczestników projektów, co przyczyni się do obniżenia kosztu jednostkowego przypadającego na jednego uczestnika projektu. Powyższe wpłynie także na zwiększenie realizacji wskaźników.

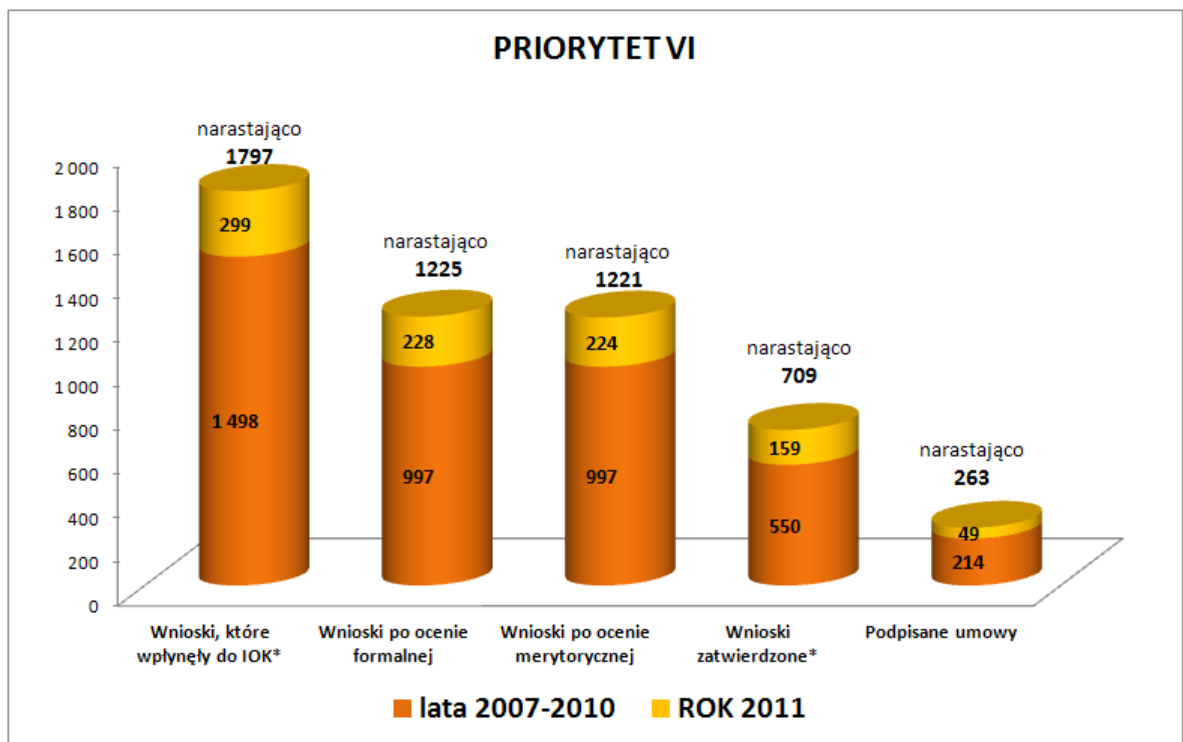
W ramach **Działania 6.3** od początku realizacji PO KL do końca okresu sprawozdawczego zawarto 61 umów, z tego w bieżącym okresie sprawozdawczym zawarto 12 umów. Poziom zakontraktowanych środków w Działaniu 6.3 w odniesieniu do alokacji 2007-2013 wynosi 73,94%. Stopień kontraktacji i rozliczania środków w powiązaniu z realizacją wskaźników w Działaniu 6.3 przedstawiono graficznie poniżej:

Plan działania na 2012 rok nie przewiduje kolejnego konkursu ramach tego Działania i dalszej kontraktacji, dlatego osiągnięty poziom jest wartością ostateczną. Poziom rozliczonych środków w odniesieniu do alokacji 2007-2013 wynosi 61,08% i mając na uwadze projekty będące w trakcie realizacji, IW(IP2) nie widzi zagrożenia dla poziomu rozliczenia zakontraktowanych środków. Po przeanalizowaniu stopnia realizacji wskaźników IP stwierdza, iż w większości z nich występuje nadwykonanie wartości docelowej. Poziom osiągniętych wskaźników w odniesieniu do poziomu środków zakontraktowanych i rozliczonych został przedstawiony graficznie powyżej. W ramach Działania 6.3 przewidywano wartość docelową na poziomie 41 dla *projektów wspierających rozwój inicjatyw lokalnych*, a zrealizowano 61 projektów. W projektach prowadzono głównie działania szkoleniowe i doradcze, natomiast projekty ukierunkowane na rozwój dialogu, partnerstwa publiczno-społecznego i współpracy na rzecz rozwoju zasobów ludzkich na poziomie lokalnym nie cieszyły się zainteresowaniem.

- **Przebieg procesu wnioskowania**

W roku 2011 zaplanowano w ramach Priorytetu VI ogłoszenie 12 konkursów, z tego 8 ogłoszono, w tym konkurs na projekty innowacyjne (temat: „Poszukiwanie nowych, skutecznych metod aktywizacji zawodowej i społecznej grup docelowych wymagających szczególnego wsparcia”) oraz konkurs na projekty z komponentem ponadnarodowym w ramach Poddziałania 6.1.1. Pozostałe 4 konkursy („uzupełniające”), z uwagi na wykorzystanie alokacji w konkursach „podstawowych”, duże zainteresowanie projektodawców, wartość i jakość złożonych projektów, nie zostały ogłoszone.

* na podstawie danych własnych instytucji; wraz z projektami systemowymi

Wzorem lat ubiegłych w **Działaniu 6.1** (Poddziałaniu 6.1.1) największym zainteresowaniem Projektodawców cieszyły się projekty polegające na organizacji warsztatów oraz szkoleń z technik aktywnego poszukiwania pracy oraz programów aktywizacji zawodowej, obejmujących przede wszystkim szkolenia prowadzące do podniesienia, uzupełnienia lub zmiany kwalifikacji zawodowych. W dalszym ciągu występuje brak zainteresowania ze strony Projektodawców względem projektów ukierunkowanych na wsparcie szkoleniowo-doradcze pracownika, który uzyskał zatrudnienie w ramach projektu, wspieranie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej oraz opracowanie i rozpowszechnianie informacji o ofertach pracy, możliwościach udziału w szkoleniach i stażach oraz innych oferowanych usługach i instrumentach aktywizacji zawodowej. W związku z wprowadzonym w 2011 roku kryterium dostępu łączącym realizację programów aktywizacji zawodowej z innymi formami wsparcia, takimi jak np. IPD, organizacją warsztatów oraz szkoleń z zakresu technik aktywnego poszukiwania pracy, wsparciem psychologiczno-doradczym osób wchodzących i powracających na rynek pracy, projekty które otrzymały dofinansowanie, zakładają szersze spektrum wsparcia. W związku z brakiem zainteresowania ze strony Wnioskodawców formami wsparcia, takimi jak: wsparcie inicjatyw na rzecz podnoszenia mobilności geograficznej osób pozostających bez zatrudnienia, subsydiowane zatrudnienie oraz wsparcie kierowane do osób długotrwale bezrobotnych, a jednocześnie w związku ze stwierdzanymi w tym zakresie potrzebami regionalnymi, *Plan działania na rok 2012* przewiduje dodatkowe premiowanie projektów ukierunkowanych na te formy wsparcia. Jednocześnie IW(IP2) planuje, aby podczas spotkań z potencjalnymi Wnioskodawcami, promować tematykę subsydiowania zatrudnienia, wykorzystania Indywidualnych Planów Działań opracowywanych w innych projektach oraz wskazywać konieczność dopasowania wybieranych form wsparcia do potrzeb preferowanych grup docelowych oraz ukierunkowanych na branże o największym potencjale rozwojowym. *Plan działania na rok 2012* przewiduje wyodrębnioną pulę środków dla projektów skierowanych wyłącznie do osób niepełnosprawnych, co powinno przełożyć się na realny wzrost wskaźnika dotyczącego osób niepełnosprawnych. W odniesieniu do formy wsparcia jaką jest wolontariat, od 2011 roku w trybie systemowym realizowany jest projekt Beneficjenta PL.2012 Sp. z o.o. pt. „Wolontariat – włącz się!”, ukierunkowany na obsługę Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012, który obejmuje wsparciem 240 osób. Zainteresowaniem projektodawców cieszą się też formy wsparcia polegające na dofinansowaniu zatrudnienia doradców zawodowych i pośredników pracy oraz dofinansowaniu studiów podyplomowych (Poddziałanie 6.1.2). Relatywnie najmniej realizowanych jest projektów badawczych ukierunkowanych na rynek pracy, ponieważ projekty badawcze są realizowane głównie w projektach systemowych. W **Działaniu 6.2** projekty, które otrzymały dofinansowanie, zakładają kompleksowość wszystkich dostępnych form wsparcia. W odpowiedzi na kryterium strategiczne promujące określone grupy docelowe, Wnioskodawcy skupili się w większości na grupie kobiet oraz grupie osób w wieku 15-24 lata. Ponadto, w ramach dostępnej alokacji przeznaczonej na wyodrębniony konkurs skierowany do osób niepełnosprawnych w 2011 roku wyłoniono do

dofinansowania 1 projekt, który obejmuje wsparciem 32 osoby. Ponadto, w ramach procedury odwoławczej wyłoniono do dofinansowania projekt skierowany do 45 osób niepełnosprawnych. Umowa o dofinansowanie tego projektu nie została zawarta w bieżącym okresie sprawozdawczym. *Plan działania na 2012 rok* przewiduje udzielenie bezzwrotnego wsparcia finansowego wyłącznie osobom niepełnosprawnym i tym samym powyższe powinno przełożyć się na realny wzrost wskaźnika dotyczącego tych osób.

W **Działaniu 6.3** zainteresowaniem Projektodawców cieszyły się projekty ukierunkowane na działania o charakterze aktywizacyjnym w kontekście poprawy zdolności do zatrudnienia. Brak jest zainteresowania Projektodawców tworzeniem inicjatyw lokalnych opartych na działaniach zmierzających do rozwoju dialogu i współpracy na rzecz wspierania aktywizacji zawodowej na obszarach wiejskich.

- **Realizacja projektów systemowych IP2**

„**Wolontariat – włącz się!**” (projekt systemowy w ramach Poddziałania 6.1.1)

- ✓ Okres realizacji projektu: 31.03.2011 r. - 31.08.2012 r.; wartość projektu z umowy: 4 862 919,97 PLN. Projekt realizowany jest przez PL.2012 Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w partnerstwie z Samorządem Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląską Federacją Sportu. Celem projektu jest umożliwienie osobom pozostającym bez zatrudnienia dostępu do nowej gałęzi gospodarki na Dolnym Śląsku, jaką jest obsługa dużych imprez masowych, w tym sportowych, poprzez podniesienie ich kompetencji na temat obsługi takich imprez. Projekt jest skierowany do 240 osób w wieku 15-64 lata pozostających bez zatrudnienia, uczących się lub zamieszkujących w powiecie wrocławskim, średzkim, trzebnickim, oleśnickim, wołowskim oraz z terenów Dolnego Śląska, gdzie znajdują się Centra Pobytowe związane z przedsięwzięciem pn.: „Euro 2012”.
- ✓ Typy wsparcia w projekcie:
 - dwa blokowe szkolenia kompetencyjne realizowane w czterech cyklach, obejmujące zagadnienia z zakresu ubiegania się o pracę, przygotowywania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmowy kwalifikacyjnej itp.,
 - szkolenia specjalistyczne poprzedzone opracowaniem Indywidualnego Planu Działania oraz Indywidualnej Ścieżki Rozwoju z tematyki właściwej rzeczowo zadaniom związanym z obsługą imprez sportowych,
 - 3 miesięczny wolontariat w placówkach i ośrodkach prowadzących imprezy sportowe i kulturalne,
 - 3 miesięczny staż w instytucjach prowadzących imprezy sportowe i kulturalne,
 - kursy języka obcego dla uczestników projektu.
- ✓ Kamieniem milowym w projekcie było podpisanie 06.05.2011 r. umowy o dofinansowanie tego projektu pomiędzy PL.2012 Sp. z o.o. a Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędem Pracy. W dniu 21.09.2011 r. został podpisany aneks do w/w umowy zmniejszający wartość projektu na kwotę 4 628 972,97 PLN. Powodem zmiany było:
 - przeniesienie trzech pozycji z zakresu rekrutacji i promocji z zadania 'Rekrutacja' do zadania 'Zarządzanie projektem',
 - wyodrębnienie oddzielnych budżetów na składki ZUS kosztem budżetu na opiekę nad dziećmi,
 - zmniejszenie ilości i wartości działań promocyjno-reklamowych,
 - wydłużenie okresu realizacji szkoleń kompetencyjnych i IPD z 2 do 7 miesięcy.
- ✓ W II półroczu 2011 roku zostały zatwierdzone 3 wnioski Beneficjenta o płatność na łączną kwotę: 1 129 095,79 PLN, co stanowi 24,39% wartości projektu. W okresie sprawozdawczym wsparciem zostało objętych 120 uczestników projektu, 13 osób zakończyło udział w projekcie, a 107 koontynuuje udział.
- ✓ Zgłaszane problemy przez Beneficjenta to:
 - opóźnienie w zatrudnieniu specjalisty ds. ewaluacji (zadanie realizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego) z powodu konieczności ogłoszenia przetargu, opóźnienie w realizacji szkolenia z zasady równości szans kobiet i mężczyzn - spowodowane opóźnieniem procedur przetargowych u partnera I (UMWD),
 - w listopadzie 2011 r. Beneficjent w rozmowie z opiekunem projektu zgłosił, iż kilku uczestników I cyklu jest zagrożonych nieukończeniem udziału w projekcie z własnej winy, nie uczestniczy regularnie w zajęciach, w związku z tym Beneficjent, mając na uwadze rozliczenie projektu zgodnie z regułą proporcjonalności, planuje zrekrutowanie dodatkowej grupy osób w celu zrealizowania rezultatów twardych zgodnie z założonymi wskaźnikami.
- ✓ Zmiany w projekcie zaakceptowane w dniu 26.10.2011 r.:

- przesunięcie zaoszczędzonych środków z wynagrodzeń doradców IPD i szkoleń specjalistycznych na stypendia szkoleniowe w związku ze zwiększeniem liczby godzin szkoleniowych w ramach ww. szkoleń,
- zmiana proporcji uczestników Wrocław/Jelenia Góra z 200/40 na 220/20,
- przyspieszenie kursów językowych dla IV cyklu - rozpoczęcie w grudniu 2011 r. a nie w styczniu 2012r.,
- przesunięcie terminu rozpoczęcia realizacji zadania 'Ewaluacja' z IV.2011 r. na VIII.2011 r. w związku z opóźnionym wyłonieniem wykonawcy przez Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego. W sierpniu 2011 r. rozpoczęto działania w ramach zadania 'Ewaluacja'. Po podpisaniu umowy z firmą zewnętrzną, realizującą zadanie w imieniu partnera – Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego, uzgodniono i opracowano strategię ewaluacji projektu, strategię monitoringu oraz narzędzia wykorzystywane w zadaniu. W ramach zadania przeprowadzono badanie ewaluacyjne grup uczestniczących w zajęciach z języka angielskiego i niemieckiego w ramach I cyklu zajęć. Badanie to miało charakter zarówno ewaluacji testującej, jak i bieżącej będącej podstawą do stworzenia rekomendacji na przyszłe cykle zajęć.

„Obserwatorium Dolnośląskiego Rynku Pracy i Edukacji” (projekt systemowy w ramach Poddziałania 6.1.2)

- ✓ Okres realizacji projektu 01.10.2009 r. - 28.02.2013 r.; wartość projektu: 5 020 910,27 PLN. Celem projektu jest dostarczanie rzetelnych informacji na temat rynku pracy i edukacji, które pomogą w lepszym prowadzeniu działań na rzecz zwiększania zatrudnienia oraz ograniczania i zapobiegania bezrobociu na Dolnym Śląsku ze szczególnym uwzględnieniem kobiet oraz wypracowanie rozwiązań umożliwiających wymianę informacji pomiędzy instytucjami działającymi na regionalnym rynku pracy.

14 kwietnia 2011 r. przeprowadzono konferencję podsumowującą pierwszy cykl badania I „Sytuacja na dolnośląskim rynku pracy - badanie zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje i umiejętności”.

26 maja 2011 r. odbyło się spotkanie, na którym zostały zaprezentowane główne rekomendacje wynikające z dotychczasowych badań, dotyczące przepływu informacji i współpracy między instytucjami rynku pracy a rynkiem edukacji.

We wrześniu 2011 r. zorganizowano konferencję podsumowującą badanie IV „Badanie rynku edukacji wyższej i kształcenia ustawicznego na terenie Dolnego Śląska”.

Opublikowano i rozprowadzono Informator Dolnośląskiego Rynku Pracy i Edukacji (nr 5, 6, 7 i 8), a także aktualizowano Platformę Informacyjną (www.obserwatorium.dwup.pl).

Firmy realizujące badania przedstawiły raporty cząstkowe (14 raportów), a także raporty końcowe (6 raportów). Przygotowano komplety materiałów promocyjnych informujących o działaniach realizowanych w ramach projektu i rozdysponowano ich część wśród instytucji rynku pracy.

- ✓ Łącznie do końca okresu sprawozdawczego, w ramach 9 wniosków o płatność zostały zatwierdzone wydatki w wysokości 1 576 135,81 PLN, co stanowi 31,39% wartości projektu. W roku 2011 roku zostało zatwierdzonych 5 wniosków o płatność na łączną kwotę 1 355 554,96 PLN.
- ✓ W okresie sprawozdawczym Beneficjent nie dokonywał zmian w projekcie, jednak znaczącą zmianą w realizacji projektu jest przejście realizacji projektu z dniem 01.01.2012 r. przez Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej.
- ✓ Kamienie milowe we wdrażaniu projektu to 6 raportów podsumowujących badania zrealizowane w ramach projektu, które zostały wydane w 2011 roku. Raporty końcowe złożono z badań: I „Sytuacja na dolnośląskim rynku pracy - badanie zapotrzebowania na zawody, kwalifikacje i umiejętności”, II „Analiza potencjału dolnośląskich powiatów i gmin w zakresie rynku pracy i edukacji”, III „Badanie rynku edukacji ponadgimnazjalnej na terenie Dolnego Śląska”, IV „Badanie rynku pracy edukacji wyższej i kształcenia ustawicznego na terenie Dolnego Śląska”, VI "Analiza struktury, uwarunkowań i perspektyw rozwoju alternatywnych form zatrudnienia na Dolnym Śląsku" oraz IX "Konsekwencje otwarcia niemieckiego rynku pracy dla pracowników i pracodawców z Dolnego Śląska”.
- ✓ W okresie sprawozdawczym ogłoszono i rozstrzygnięto następujące przetargi:
 - Przeprowadzanie badań i analiz oraz opracowanie raportu pn. „Konsekwencje otwarcia niemieckiego rynku pracy dla pracowników i pracodawców z Dolnego Śląska”;
 - Świadczenie usług doradczych i eksperckich w zakresie pomocy w przygotowaniu i ocenie realizacji poszczególnych badań;
 - Publikacja 12 raportów końcowych z badań ilościowych i jakościowych przeprowadzonych w ramach projektu;
 - Przeprowadzanie badań i analiz oraz opracowanie raportu pn. „Analiza struktury, uwarunkowań i perspektyw rozwoju alternatywnych form zatrudnienia na Dolnym Śląsku”;

- Wynajem sali konferencyjnej z wyposażeniem oraz usługą gastronomiczną na dwie konferencje – kwiecień i czerwiec 2011 roku;
- Wynajem sali konferencyjnej z wyposażeniem oraz usługą gastronomiczną na konferencję we wrześniu 2011 roku;
- Wykonanie badania VII pt. „Badanie zdolności osób z obszarów wiejskich oraz miejsko-wiejskich na terenie Dolnego Śląska do podjęcia zatrudnienia”;
- Wykonanie badania „Ocena skuteczności działań w zakresie aktywizacji zawodowej osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym na Dolnym Śląsku”.

„Wdrażanie i promocja usług poradnictwa zawodowego na odległość” (projekt systemowy w ramach Poddziałania 6.1.2)

- ✓ Okres realizacji projektu: 01.10.2010 r. - 31.01.2012 r.; wartość projektu: 247 359,00 PLN. Celem projektu jest wdrożenie i promocja usług poradnictwa zawodowego na odległość świadczonych przez doradców zawodowych Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy na terenie Dolnego Śląska.

Zrealizowano działania związane z promocją projektu wykonując ulotki i plakaty, które zostały przekazane Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej oraz PUP z terenu województwa dolnośląskiego. W prasie zamieszczono 11 artykułów dotyczących realizacji projektu. Dokonano zakupu zestawów słuchawkowych oraz 5 laptopów z oprogramowaniem na wyposażenie stanowisk pracy doradców zawodowych mających świadczyć usługę poradnictwa zawodowego na odległość. Z dniem 1 czerwca 2011 r. rozpoczęto świadczenie usługi z wykorzystaniem zakupionego sprzętu. W okresie objętym sprawozdaniem aktualizowano portal internetowy (www.poradnictwonaodleglosc.dwup.pl) wspierający świadczenie usług przez doradców zawodowych.

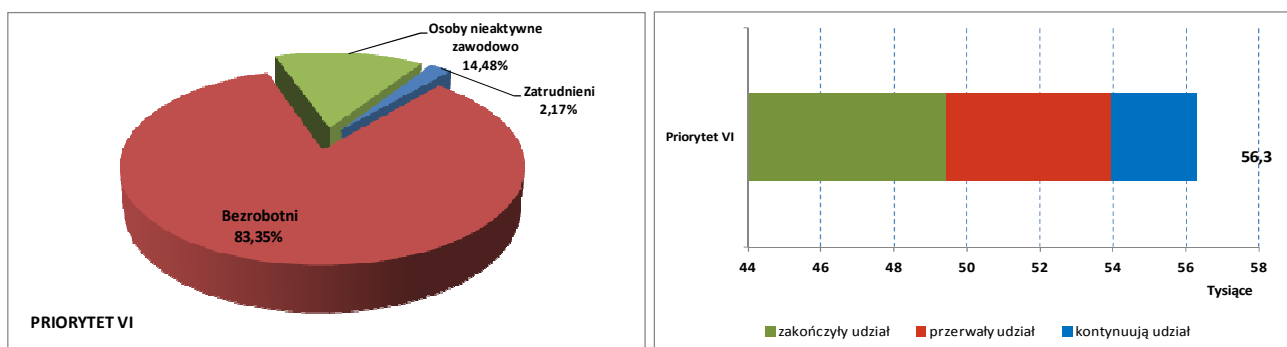
W 2011 roku przeprowadzono szkolenia: Komunikacja przez telefon; Asertywność oraz radzenie sobie ze stresem w kontaktach telefonicznych; Emisja głosu (dwie edycje); Nowoczesne technologie informatyczne w pracy doradców zawodowych oraz Zarządzanie informacją zawodową.

29 listopada 2011 roku zorganizowano i przeprowadzono seminarium promujące i podsumowujące stan wdrożenia nowej usługi – poradnictwa na odległość.

- ✓ Łącznie do końca okresu sprawozdawczego, w ramach 4 wniosków o płatność, zostały zatwierdzone wydatki w wysokości 165 876,70 PLN co stanowi 67,06% wartości projektu.

• Analiza struktury uczestników

Od początku realizacji PO KL w projektach wyłonionych do dofinansowania w ramach Priorytetu VI rozpoczęło udział 56.271 osób. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyło udział 49.415 osób, a 2.352 kontynuuje, co obrazuje poniższy wykres.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych IP i IP2 (wg stanu na 31.12.2011)

Z analizy danych zawartych w załącznikach sprawozdawczych wynika, że w Priorytecie VI kobiety stanowią zdecydowaną większość uczestników projektów (64%). Jednocześnie status uczestnika na rynku pracy, który rozpoczyna udział w projekcie, to najczęściej osoba bezrobotna (83%), a wśród osób zatrudnionych przeważają osoby zatrudnione w administracji publicznej (62% ogółu zatrudnionych), ze zdecydowaną przewagą kobiet (90%). Najwięcej uczestników charakteryzuje się wykształceniem ponadgimnazjalnym (53%). Dużą część uczestników (34%) stanowiły osoby z terenów wiejskich. Osoby młode, w wieku 15-24 lata stanowiły 34% ogółu rozpoczynających udział w projektach.

Uwzględniając stopień realizacji wskaźników oraz wyniki badania ewaluacyjnego, należy stwierdzić, że grupą niedoreprezentowaną są głównie osoby w wieku starszym 50-64 lata (6%) oraz osoby niepełnosprawne (5%).

We wszystkich Działaniach/Poddziałaniach Priorytetu VI PO KL praktycznie nie występują osoby należące do kategorii migranci (2 kobiety) lub mniejszości narodowe i etniczne (2 kobiety).

PRIORYTET VII

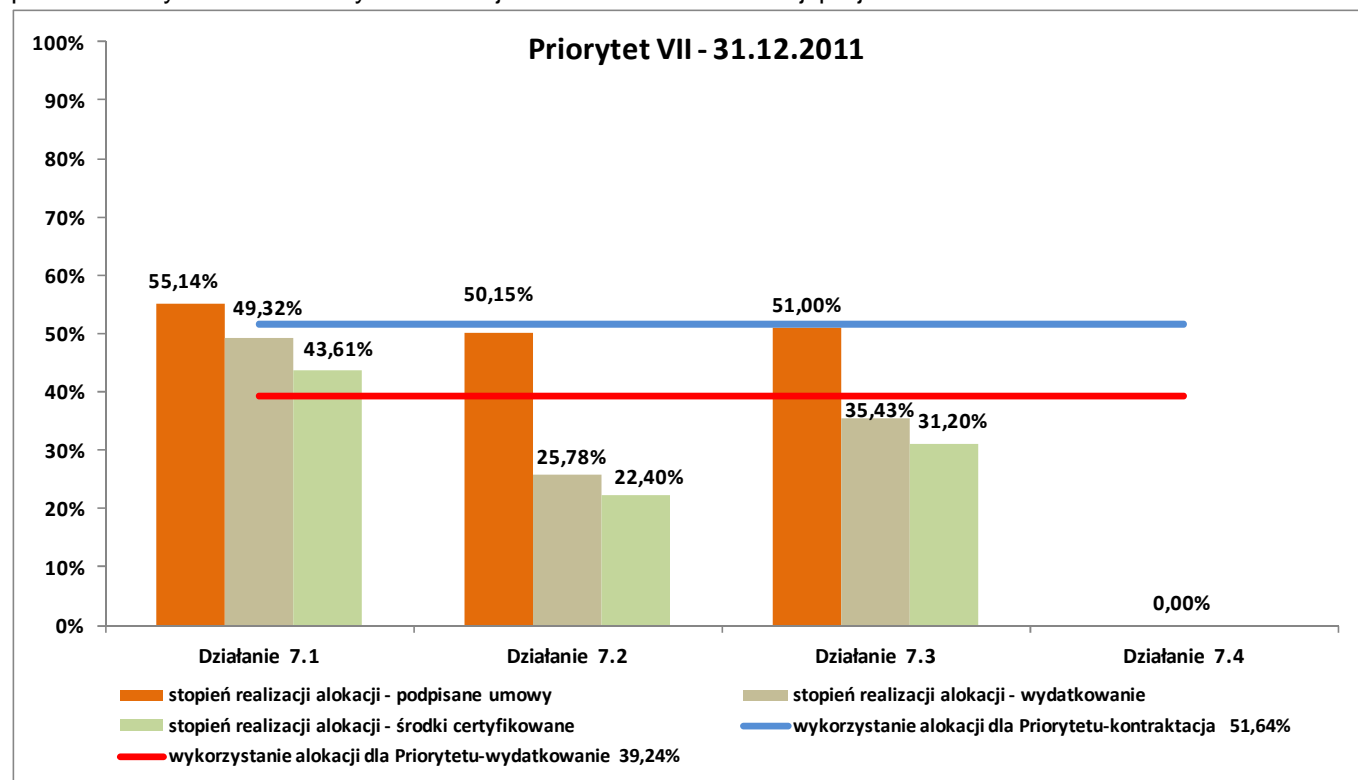
- **Postęp finansowy:**

W ramach Priorytetu VII od początku realizacji PO KL do końca 2011 roku w województwie dolnośląskim zawarto 395 umów, w tym 168 umów w ramach Działania 7.1, 62 umowy w ramach Działania 7.2 oraz 165 umów w ramach Działania 7.3. Łączna wartość zakontraktowanych środków w Priorytecie VII oraz jednocześnie wartość środków publicznych zakontraktowanych w ramach podpisanych umów wynosi około 228 mln PLN, co stanowi 51,64% alokacji przewidzianej dla Priorytetu VII na cały okres programowania (2007-2013).

W okresie sprawozdawczym podpisano 63 umowy na łączną wartość środków publicznych około 33 mln PLN. Jedna umowa została rozwiązana.

Wartość wydatków poniesionych ze środków publicznych, w ramach 1.958 zatwierdzonych oraz wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność, wynosi ponad 173 mln PLN, co stanowi 39,24% wykorzystania alokacji 2007-2013. W bieżącym okresie sprawozdawczym – na podstawie 683 zatwierdzonych i wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność – wartość wydatków publicznych wynosi około 60 mln PLN. Do końca okresu sprawozdawczego rozliczono 76% środków publicznych zakontraktowanych w ramach Priorytetu VII.

Dane finansowe w ramach Priorytetu VII uwzględniają 7 rozwiązanych umów ramowych w Poddziałaniu 7.1.1. Rozwiązanie niniejszych umów oznacza rezygnację beneficjentów systemowych (ośrodków pomocy społecznej) z dalszej realizacji projektów, jednak wydatki poniesione w ramach tych umów są kwalifikowalne, rozwiązanie umowy nie skutkuje zwrotem środków, a wartości zakontraktowanych i rozliczonych środków w przypadku tych projektów powinny zostać uwzględnione w ramach danych finansowych liczonych narastająco. Rozwiązanie przedmiotowych umów należy traktować jako zakończenie realizacji projektu.

Realizacja Priorytetu VII pod względem zakontraktowanych środków jest najmniej zaawansowana spośród wszystkich Priorytetów komponentu regionalnego PO KL na Dolnym Śląsku. Wynosząc ponad 50%, odbiega również od poziomu indykatywnego (na koniec 2011 roku kontraktacja powinna wynosić ok. 5/7 alokacji 2007-2013, tj. około 70%). Niemniej jednak, oceniając kompleksowo realizację Priorytetu VII w województwie dolnośląskim, należy stwierdzić, iż dotychczasowe działania podejmowane w jego ramach mają duże znaczenie dla rozwoju obszaru integracji społecznej w regionie. Realizacja projektów pozwala instytucjom publicznym, takim jak OPS-y i PCPR-y oferowanie swoim klientom wsparcia posiadającego zupełnie inny wymiar niż dotychczas. Stosowanie instrumentów aktywnej integracji społecznej i zawodowej (przez szkolenia podnoszące kwalifikacje, szkolenia miękkie pozwalające na podniesienie własnej wartości i wiary we własne siły, staże u pracodawców, kontrakty socjalne), które oferuje PO KL, daje szansę trudnym klientom, jakimi bez wątpienia są osoby korzystające z opieki społecznej, na wyjście z wykluczenia społecznego i podniesienie standardu życia,

w przeciwieństwie do pomocy polegającej głównie na zasiłkach socjalnych mających charakter pasywny. Zauważalne efekty wsparcia w ramach PO KL obserwowane są również w zakresie podnoszenia kwalifikacji pracowników socjalnych zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej (OPS i PCPR), którzy biorą udział w projekcie realizowanym przez Dolnośląski Ośrodek Polityki Społecznej. Do końca okresu sprawozdawczego dofinansowanych zostało 8 instytucji wspierających ekonomię społeczną. Dzięki temu w subregionach Województwa Dolnośląskiego powstały silne ośrodki, które mają za zadanie wspieranie innych podmiotów w zakresie realizacji zadań w obszarze ekonomii społecznej. Na obecnym etapie wdrażania PO KL należy stwierdzić, iż działania podejmowane w ramach projektów przyczyniają się do rozwoju obszaru ekonomii społecznej na Dolnym Śląsku.

Osiągnięty poziom wykorzystania alokacji 2007-2013 na podstawie zakontraktowanych środków, który wynosi 55,14% dla całego **Działania 7.1**, na obecnym etapie wdrażania Programu jest niższy od zakładanego. Niższa kontraktacja w Poddziałaniach 7.1.1 i 7.1.2 w stosunku do alokacji przewidzianej dla ww. Poddziałania na lata 2007-2011 jest konsekwencją nieaplikowania wszystkich uprawnionych beneficjentów o dostępne środki. W ramach Poddziałania 7.1.1 na 166 OPS – ów uprawnionych do złożenia wniosku o dofinansowanie 135 zadeklarowało udział w realizacji projektu systemowego w 2011 r., a rzeczywiście zaaplikowało 129 OPS, co stanowi 78% wszystkich uprawnionych. Najczęstszymi powodami rezygnacji były: problemy lokalowe, kadrowe, brak środków finansowych na wymagany wkład własny, a także w niektórych przypadkach brak strategii rozwiązywania problemów społecznych. W Poddziałaniu 7.1.2 zaaplikowały wszystkie uprawnione podmioty.

IW (IP2) od stycznia 2010 r. wdraża sukcesywnie rekomendacje zawarte w badaniu ewaluacyjnym pt: „Ocena realizacji projektów systemowych w województwie dolnośląskim w ramach Poddziałania 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej i 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie, Działania 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Priorytetu VII Promocja integracji społecznej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013” polegające m.in. na kontynuowaniu:

- działań informacyjnych, mobilizujących OPS/PCPR do lepszego przygotowania wniosków aplikacyjnych;
- szkoleń dla PBS o charakterze technicznym/warsztatowym z zakresu finansowej części wniosku;
- umieszczania na stronie internetowej pytań i odpowiedzi dotyczących tematyki aplikowania, realizacji i rozliczania projektów systemowych OPS/PCPR w zakładkach Interpretacje/Wyjaśnienia oraz FAQ a także prezentacje z poszczególnych spotkań informacyjnych i szkoleniowych, jak również publikacje dotyczące EFS.
- indywidualnych konsultacji w zakresie przygotowania wniosku o dofinansowanie, a także utrzymania kontaktu telefonicznego oraz elektronicznego pracownika IW(IP2) z Beneficjentami.

Ponadto IW(IP2) zorganizowała targi oraz przygotowała publikacje dobrych praktyk, a także instruktaż wypełniania wniosku o dofinansowanie dla OPS/PCPR. Bieżąca (terminowa) weryfikacja i zatwierdzanie wniosków o płatność przekłada się na wydatkowanie środków na poziomie 49,32% w stosunku do alokacji 2007-2013 w ramach Działania 7.1. Powyższa sytuacja ma miejsce dzięki działaniom, takim jak: podejmowanie przez IW(IP2) licznych konsultacji z Beneficjentami przed złożeniem wniosku o dofinansowanie/ o płatność, mających na celu uniknięcie błędów i typowych omyłek. Prowadzone są także liczne konsultacje opiekunów projektów z osobami zaangażowanymi w rozliczenie wydatków po stronie Beneficjentów systemowych. Niewykorzystane środki z lat ubiegłych w ramach Poddziałania 7.1.1 zostały przesunięte za zgodą IZ na realizację projektów konkursowych. IW (IP2) planuje ogłosić konkurs w ramach Poddziałania 7.2.1 w III kw. 2012 r., który zostanie skierowany do 82 gmin, w których OPS co najmniej jeden raz nie uczestniczyły w projekcie systemowym w latach 2008-2011.

Osiągnięty poziom wykorzystania alokacji 2007-2013 na podstawie zakontraktowanych środków, który wynosi 50,15% dla całego **Działania 7.2**, na obecnym etapie wdrażania można uznać za zadowalający. Ogłoszenie 4 konkursów na początku roku 2011 (3 nabory w ramach Poddziałania 7.2.1 oraz 1 w Poddziałaniu 7.2.2) oraz niemal 100% zakontraktowanie przeznaczonej na nie alokacji, wpłynęło na wzrost poziomu kontraktacji. W okresie objętym sprawozdaniem, w ramach Poddziałania 7.2.2 zostały podpisane umowy zarówno z konkursu ogłoszonego w roku 2010, jak i w 2011. W ramach Poddziałania 7.2.1 zawarto wszystkie umowy, a zainteresowanie naborem nr I/7.2.1/A/2011 zaskutkowało wykorzystaniem całej alokacji, czyli 12 mln PLN. Niewykorzystane środki z lat ubiegłych (zarówno z Poddziałania 7.2.2, jak i Działania 7.3) w ramach przeglądu śródkresowego zostały przesunięte na realizację inicjatyw w Poddziałaniu 7.2.1 i Działaniu 7.4 w roku kolejnym. Przyjęte rozwiązanie zostało podyktowane zamknięciem Działania 7.3 oraz uruchomieniem wsparcia w ramach Działania 7.4. Powyższe przyczyni się do wykorzystania w pełni dostępnych środków. Dodatkowo należy nadmienić, iż poziom kontraktacji wzrośnie w wyniku zarekomendowania do dofinansowania w listopadzie 2011 roku 2 projektów z komponentem ponadnarodowym o łącznej wartości 2,9 mln PLN. Umowy zostaną podpisane w I kw. 2012 r. Bieżąca (terminowa) weryfikacja i zatwierdzanie wniosków o płatność przekłada się na

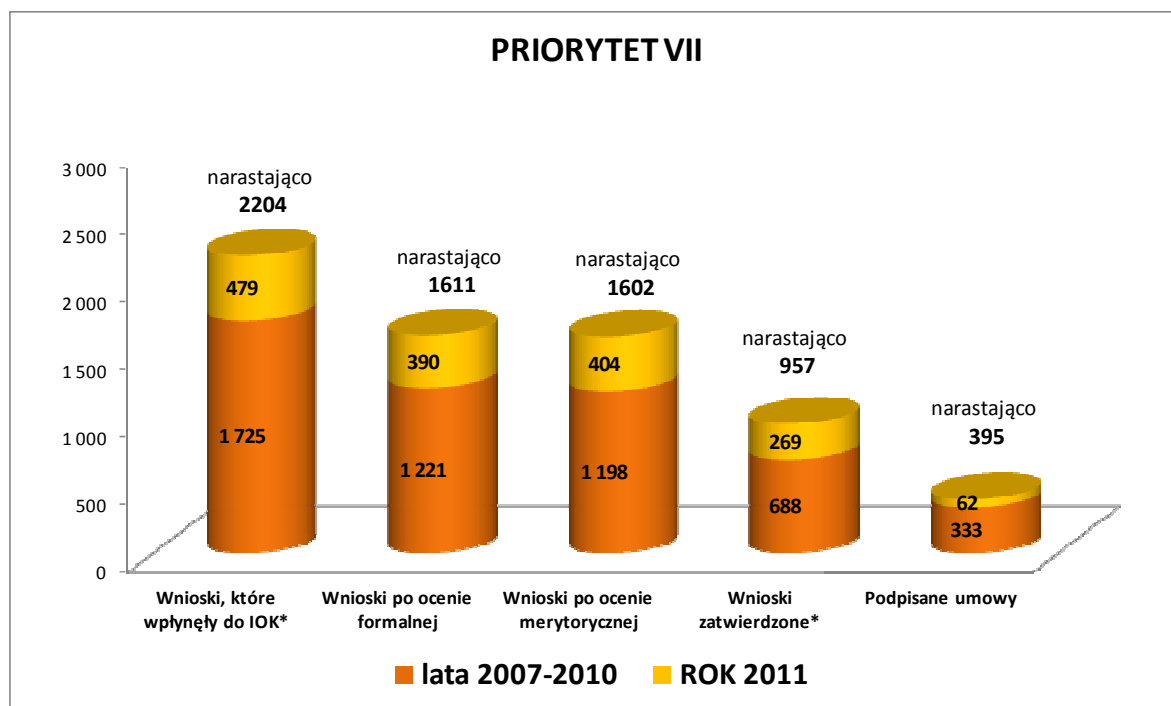
wydatkowanie środków na poziomie 25,78% w stosunku do alokacji 2007-2013, a poziom rozliczenia zakontraktowanych środków wynosi 51,40%. W celu zwiększenia tempa rozliczania zakontraktowanych środków IW(IP2) podejmuje, podobnie jak w przypadku Działania 7.1, działania polegające na przeprowadzaniu indywidualnych konsultacji z Beneficjentami, co wpływa na jakość składanych wniosków o płatność. Pozytywne efekty w zakresie prawidłowego rozliczania środków przynoszą również spotkania informacyjno-szkoleniowe w tym zakresie. Powyższe działania będą kontynuowane w kolejnych okresach sprawozdawczych. IW(IP2) nie widzi zagrożeń w skutecznym rozliczeniu alokacji dla Działania 7.2. Wszystkie bowiem dofinansowane projekty posiadają co najmniej dwuletni okres realizacji, a zarówno w ramach Poddziałania 7.2.1 (konkurs z 2011 r.), jak i 7.2.2 (konkurs z 2010 i 2011) początek realizacji większości z nich przypadła na IV kw. 2011 r. Zatem beneficjenci zawarli już umowy o dofinansowanie (co odzwierciedla się w poziomie kontraktacji), ale nie składali jeszcze wniosków o płatność rozliczających poniesione wydatki (co nastąpi dopiero w 2012 roku i latach następnych).

Osiągnięty poziom wykorzystania alokacji 2007-2013 na podstawie zakontraktowanych środków, który dla **Działania 7.3** wynosi 51%, można uznać za zadowalający. Można zauważyć, iż kwota alokacji zaplanowana na realizację małych grantów w obszarze integracji społecznej była przeszacowana w stosunku do możliwości jej wykorzystania w regionie. Ponadto, Beneficjenci składający wnioski o dofinansowanie w ramach Działania 7.3 najczęściej nie posiadali doświadczenia w aplikowaniu o środki, przez co w latach 2007-2009 obserwowane było zjawisko braku wystarczającej liczby projektów dobrych pod względem jakościowym i finansowym, pozwalających w pełni zakontraktować środki przeznaczone na poszczególne lata. W związku z powyższym, alokacja zarówno na rok 2010, jak i na 2011, została ustalona na etapie konstruowania *Planów działania* na poziomie niższym niż w latach poprzednich (wynosiła ona 1,8 mln PLN). Zainteresowanie naborem w 2011 roku było bardzo duże, a wartość złożonych do IOK aplikacji przekroczyła blisko pięciokrotnie przewidziane na konkurs środki. Ze 180 wniosków do dofinansowania zarekomendowano jedynie 49 inicjatyw, lecz ze względu na wyczerpanie alokacji konkursu, umowę podpisano w przypadku 39 projektów. Dodatkowo w ramach środków z Działania 7.3 od 2012 roku realizowane będą 4 nowe projekty innowacyjne, dla których umowy zostaną podpisane w I kwartale 2012 r. Ich łączna wartość wyniesie ok. 6,2 mln PLN. W celu zwiększenia tempa rozliczania zakontraktowanych środków, który kształtuje się na poziomie 35,43%, podejmowane są analogiczne przedsięwzięcia, jak w przypadku pozostałych Działań. Należy zatem uznać, iż w związku z osiągniętym na poziomie 109,33% wskaźnikiem *Liczba projektów wspierających rozwój inicjatyw na rzecz aktywizacji i integracji społeczności lokalnych* oraz przesunięciem części niewykorzystanej alokacji na Poddziałanie 7.2.1 oraz na Działanie 7.4, zarówno kontraktacja jak i rozliczenie kształtują się na satysfakcjonującym poziomie. Wysoki stopień realizacji wskaźnika produktu potwierdza zainteresowanie realizacją inicjatyw oddolnych w regionie, szczególnie w zakresie działań o charakterze informacyjnym, promocyjnym, szkoleniowym czy doradczym oraz działań przyczyniających się do integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich. Jest to szczególnie istotne, ponieważ podejmowanie tego rodzaju inicjatyw wymaga społecznej partycypacji, czyli współdziałania w tworzeniu ramowych założeń projektów, przyczyniając się do budowania aktywnego społeczeństwa obywatelskiego.

- **Przebieg procesu wnioskowania**

W roku 2011 zaplanowano w ramach Priorytetu VII ogłoszenie 10 konkursów, z tego 7 ogłoszono, w tym konkurs na projekty innowacyjne oraz konkurs na projekty z komponentem ponadnarodowym w ramach Poddziałania 7.2.1. Pozostałe 3 konkursy „uzupełniające”, których ogłoszenie uzależnione było od dostępnych środków finansowych, z uwagi na wykorzystanie alokacji w każdym z „podstawowych” konkursów, nie zostały ogłoszone.

W ramach **Poddziałania 7.2.1** najczęściej realizowanym typem operacji są kursy i szkolenia, poradnictwo psychologiczne, psychospołeczne lub zawodowe oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, a także rozwój usług społecznych. Widoczne jest również większe zainteresowanie odbywaniem stażu jako formy aktywizacji zawodowej. Mając na uwadze dostępność wszystkich typów operacji IW(IP2) nie zauważa braku projektów pozytywnych pod względem jakościowym i finansowym przewidzianych do realizacji, tym bardziej, iż stosowane są kryteria dostępu mające na celu wyłonić do dofinansowania projekty z różnymi typami operacji. Takiego zagrożenia IW(IP2) nie dostrzega również w ramach **Poddziałania 7.2.2**, ze względu na obowiązkową kompleksowość wsparcia, a także jego skierowania do wszystkich przewidzianych grup docelowych. Ponadto w 2011 r. rekomendowane zostały 2 projekty z komponentem ponadnarodowym, dla których umowy zostaną podpisane w I kw. 2012 r. w ramach Poddziałania 7.2.1.

* na podstawie danych własnych instytucji (z uwzględnieniem projektów systemowych)

W ramach **Działania 7.3** należy wskazać na zainteresowanie realizacją inicjatyw oddolnych, szczególnie w zakresie działań o charakterze informacyjnym, promocyjnym, szkoleniowym czy doradczym oraz działań przyczyniających się do integracji społecznej mieszkańców obszarów wiejskich. Powyższe inicjatywy służyły integracji społecznej, jak i zawodowej, uczestników projektów. Ponadto w listopadzie 2011 r. rekomendowane zostały 4 projekty innowacyjne na kwotę 6,2 mln PLN. Umowy do tych projektów zostaną podpisane w I kw. 2012 r. również w ramach Działania 7.3.

- **Realizacja projektów systemowych IP2**

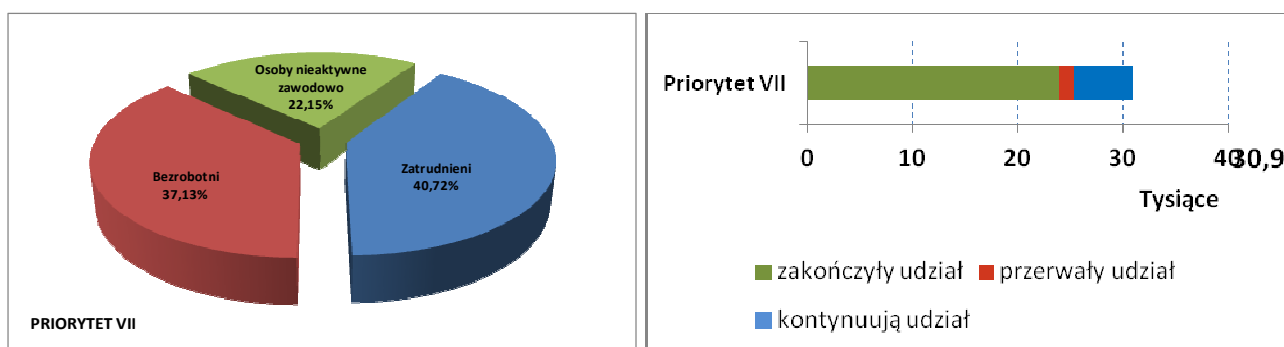
„Raport potrzeb i możliwości podmiotów integracyjno–społecznych województwa dolnośląskiego” - projekt systemowy realizowany w ramach Poddziałania 7.2.1:

- ✓ okres realizacji projektu 01.04.2010 r. - 30.04.2011 r.; wartość projektu: 220 455,86 PLN. Beneficjent - Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego;
- ✓ osiągnięte rezultaty (w okresie sprawozdawczym) – projekt zakończył się 30.04.2011 r., a jego rezultatem był raport diagnozujący obecny stan potrzeb i możliwości podmiotów działających na rzecz aktywności i integracji społecznej na terenie województwa dolnośląskiego. Przedmiotem badania były podmioty integracyjno-społeczne, w szczególności instytucje pozarządowe na terenie woj. dolnośląskiego, które zarówno w swej charakterystyce, jak i obszarach aktywności są bardzo zróżnicowane. Przedmiotowe badanie pozwoliło na uzyskanie pełnego obrazu ich potencjału i możliwości, w szczególności w kontekście geograficznych uwarunkowań obszaru działania (w tym zjawiska peryferyjności w kontekście odniesienia do regionalnego ośrodka wzrostu, jakim jest Wrocław). Wnioski płynące z raportu mogą być pomocne w podniesieniu wiedzy administracji regionalnej i lokalnej w zakresie komplementarnego zarządzania potencjałem integracyjno-społecznym. Ponadto wiedza zawarta w opracowaniu może wpłynąć na wzrost zaangażowania i współpracy pozarządowych środowisk lokalnych z terenów gmin i powiatów Dolnego Śląska w zakresie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Podkreślić należy, iż wzrost liczby aktywnych organizacji integracyjno-społecznych świadczy o systematycznym wzmacnianiu się struktur społeczeństwa obywatelskiego w regionie. Jest to jasny sygnał o wzmocnieniu się wspólnot lokalnych i aktywizacji mieszkańców regionu. Publikacja jest dostępna w formie elektronicznej pod adresem: <http://www.umwd.dolnyslask.pl/spoleczenstwoobywatelskie/informacja-o-wydziale/nasze-projekty/raport-potrzeb-i-mozliwosci-ngo/>. Osiągnięte rezultaty projektu systemowego pobudziły świadomość na temat znaczenia rozwoju polityki społecznej i ułatwiły inicjatywy władz regionalnych i lokalnych w zakresie tworzenia strategii rozwiązywania problemów społecznych. Zwróciły także uwagę na kwestię nierówności w dostępie do życia społecznego ze względu na płeć, niepełnosprawność, wiek czy wyznanie

- ✓ stopień wydatkowania na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność - dla projektu zatwierdzono końcowy wniosek o płatność. Beneficjent poniósł i rozliczył wydatki w wysokości 196 799,41 PLN, co stanowi 89,27% w stosunku do wartości ogółem projektu (wykazał oszczędności w wysokości 23 646,45 PLN). Pomimo wygenerowanych oszczędności w projekcie Beneficjent zrealizował w 100% założone cele i osiągnął zaplanowane rezultaty. Projekt został rozliczony prawidłowo. Nie zarejestrowano korekt oraz nieprawidłowości, nie stwierdzono również wydatków niekwalifikowalnych. W okresie 15-17.02.2011 r. przeprowadzono w siedzibie Beneficjenta kontrolę planową, w trakcie której nie stwierdzono nieprawidłowości.
- ✓ opóźnienia i problemy w realizacji - do najważniejszych przyczyn opóźnień w realizacji projektu zaliczyć należy opóźnienie w zatrudnieniu koordynatora projektu z powodu braku etatu oraz problemy z wyłonieniem zewnętrznego wykonawcy – dystrybutora końcowego raportu z przeprowadzonych badań. Z tego względu oraz w związku z obawami mogących wystąpić znaczących opóźnień w dystrybucji publikacji, rozpowszechnieniem raportu zajęła się kancelaria Beneficjenta – Wydział Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi UMWD. Znaczne opóźnienia związane były także z zakupem materiałów biurowych niezbędnych dla pracy biura projektu, co w rezultacie doprowadziło do rezygnacji z ich zakupu. Nie miało to jednak wpływu na prawidłowość realizacji projektu oraz osiągnięcie zamierzonych wskaźników.
- ✓ harmonogram i kamienie milowe - do najważniejszych etapów realizacji projektu należy zaliczyć wydanie i wydruk raportu końcowego z przeprowadzonych badań pn. „Raport potrzeb i możliwości podmiotów integracyjno-społecznych województwa dolnośląskiego” w okresie do 28.02.2011 r. oraz dystrybucję powyższego raportu w liczbie 731 sztuk w okresie do 30.04.2011r.
- ✓ znaczące zmiany w projekcie - w trakcie realizacji projektu dokonano zmian dotyczących wydłużenia okresu realizacji projektu, a także dokonano zmniejszenia kwoty ogółem projektu.
- ✓ kluczowe przetargi - w 2011 r. planowano przeprowadzenie przetargu na wyłonienie wykonawcy, który zrealizuje wydruk i wydanie raportu. W drugiej kolejności wyłoniony miał zostać wykonawca dystrybucji raportu z badań. W dniu 14.02.2011 r. podpisano umowę dot. wydruku oraz wydania raportu. Jego dystrybucja zgodnie z założeniami miała zostać wykonana przez wykonawcę zewnętrznego, z powodu znacznej uciążliwości i obciążenia biura projektu w przypadku samodzielnej realizacji w/w działania. Ze względu na trudności z zawarciem umowy na dystrybucję i zagrożenie niewykonania działania, Zespół Zarządzający zdecydował się na dystrybucję raportu we własnym zakresie, co pozwoliło na osiągnięcie celu projektu. Wygenerowane oszczędności zwrócono na rachunek wskazany przez IW/IP2 . Podjęte rozwiązanie okazało się pracochłonne, nie miało jednak negatywnego wpływu na realizację projektu, a umożliwiło osiągnięcie założonych wskaźników.

• Analiza struktury uczestników

Od początku realizacji PO KL w projektach wyłonionych do dofinansowania w ramach Priorytetu VII rozpoczęło udział 30.915 osób. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyło udział 23.942 osób, a 5.643 uczestników nadal kontynuuje swój udział, co obrazuje poniższy wykres.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych IP i IP2 (wg stanu na 31.12.2011)

Z analizy danych zawartych w załącznikach sprawozdawczych wynika, że w Priorytecie VII kobiety stanowią zdecydowaną większość uczestników projektów (68%). Jednocześnie status osoby na rynku pracy, która rozpoczyna udział w projekcie, to najczęściej osoba bezrobotna lub nieaktywna zawodowo (zgodnie z celem Priorytetu oraz zapisami SzOP PO KL), a wśród osób zatrudnionych przeważają osoby zatrudnione w administracji publicznej oraz organizacjach pozarządowych (specyfika projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 7.1.3).

Najwięcej uczestników charakteryzuje się wykształceniem ponadgimnazjalnym (38%) oraz podstawowym, gimnazjalnym i niższym (35). Dużą część uczestników (32%) stanowiły osoby z terenów wiejskich oraz osoby niepełnosprawne (17%).

Po dokonaniu analizy struktury uczestników projektów realizowanych w ramach Priorytetu VII na podstawie danych zawartych w załącznikach nr 2-6 nie zidentyfikowano szczególnego rodzaju grup, które są niedoreprezentowane lub nadreprezentowane w odniesieniu do grup docelowych wskazanych w SzOP.

PRIORYTET VIII:

- **Postęp finansowy**

W ramach Priorytetu VIII od początku realizacji PO KL w województwie dolnośląskim zawarto 311 umów, w tym 280 umów dla Działania 8.1 i 31 umów dla Działania 8.2. Łączna wartość zakontraktowanych środków w Priorytecie VIII wynosi ponad 311 mln PLN. Wartość środków publicznych zakontraktowanych w ramach podpisanych umów wynosi prawie 299 mln PLN, co stanowi 66,24% wykorzystania alokacji przewidzianej dla Priorytetu VIII na cały okres programowania 2007 - 2013.

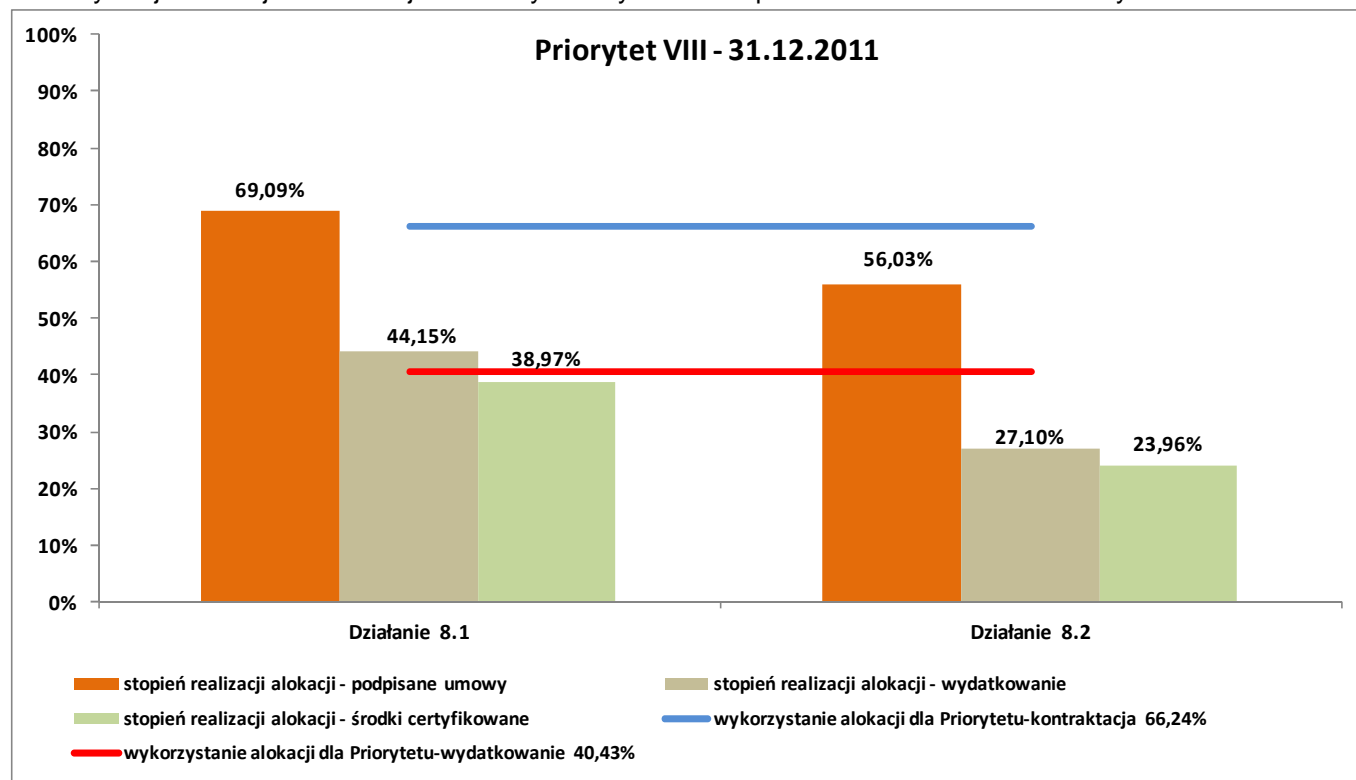
W ramach projektów systemowych realizowanych w ramach Poddziałania 8.1.2, 8.1.4 i 8.2.2 podpisano 14 umów (i/lub decyzji) na łączną kwotę prawie 46 mln PLN.

W okresie sprawozdawczym podpisano 77 umów na łączną wartość środków publicznych ponad 71 mln PLN, w tym jedną uchwałę dla projektu systemowego realizowanego w ramach Poddziałania 8.1.2 na kwotę przekraczającą 10 mln PLN. Dodatkowo w lutym 2011 roku podpisana została umowa o dofinansowanie dla projektu wyłonionego w wyniku ogłoszonego konkursu nr I/VIII/INN/10 na kwotę prawie 1,3 mln PLN, wyłoniona w ramach alokacji z roku 2010.

Wartość wydatków poniesionych ze środków publicznych, w ramach 1 468 zatwierdzonych oraz wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność, wynosi ponad 182 mln PLN, co stanowi 40,43% wykorzystania alokacji przeznaczonej dla Priorytetu VIII na cały okres programowania 2007-2013.

W bieżącym okresie sprawozdawczym – na podstawie 602 zatwierdzonych i wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność – wartość wydatków publicznych uznanych za kwalifikowalne wynosi ponad 81 mln PLN.

Do końca okresu sprawozdawczego rozliczono 61,03% środków publicznych zakontraktowanych w ramach Priorytetu VIII. W porównaniu z wynikiem osiągniętym na koniec 2010 r. – 42,95%, jest to potwierdzenie sukcesywnej tendencji wzrostowej i świadczy o utrzymaniu tempa rozliczania środków w Priorytecie VIII.

Najwyższy poziom środków zakontraktowanych (69,09%) w stosunku do alokacji 2007-2013 występuje w **Działaniu 8.1**. Wzrost kontraktacji nastąpił w II półroczu 2011 r. (w IV kwartale), zgodnie z prognozami IW(IP2)

zawartymi w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2011 r. W odniesieniu do poziomu wykorzystania alokacji 2007-2013 pod względem zakontraktowanych środków dla Priorytetu VIII jest to wynik zadowalający.

Osiągnięty poziom wykorzystania alokacji 2007-2013 na podstawie zakontraktowanych środków, który wynosi 56,03% dla całego **Działania 8.2**, na obecnym etapie wdrażania Programu jest niższy od zakładanego dla Priorytetu VIII. Również w związku z oszczędnościami poprzetargowymi łączna wartość projektów systemowych w Poddziałaniu 8.2.2 uległa zmniejszeniu i stanowi 96,70% zakładanej wartości. IP nadmienia, że zarówno w 2010 roku, jak i 2011 r. wystąpiły problemy z kontrakcją alokacji przeznaczonych na projekty z komponentem ponadnarodowym. Umowa z Wnioskodawcą, którego projekt został wyłoniony do dofinansowania w konkursie na projekty z komponentem ponadnarodowym, ogłoszonym w 2010 roku, nie została podpisana w związku zakończeniem i likwidacją działalności partnera ponadnarodowego. W wyniku zaistniałej sytuacji niewykorzystana alokacja z 2010 r. została przeznaczona na konkurs na projekty współpracy ponadnarodowej nr III/8.2.1/PN/11, dla którego nabór został przeprowadzony we wrześniu 2011 r. Do dofinansowania rekomendowano 1 projekt na kwotę prawie 1,7 mln PLN (kwota po negocjacjach), jednak do końca bieżącego okresu sprawozdawczego umowa nie została podpisana.

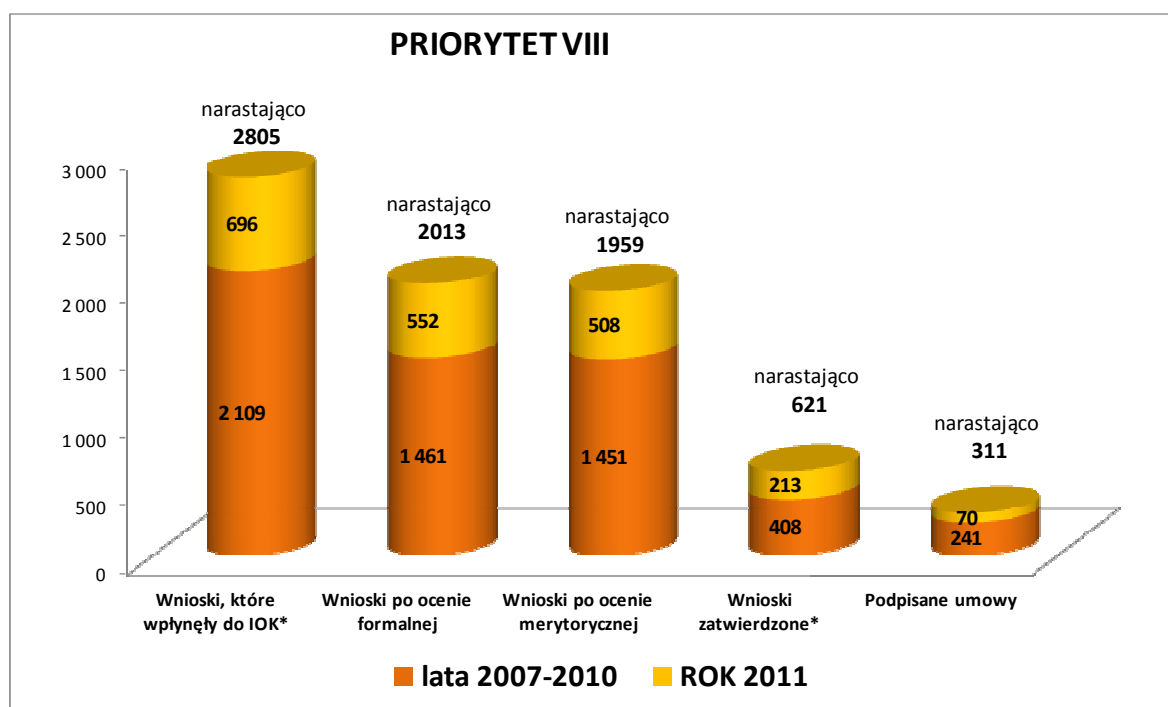
Terminowa weryfikacja i zatwierdzanie wniosków o płatność przekłada się na zadowalający poziom wydatkowanych środków (44,15%) w stosunku do alokacji 2007-2013 w **Działaniu 8.1**. Należy podkreślić, iż najwyższy poziom rozliczenia wydatków (ponad 79%) zaobserwowano w Poddziałaniu 8.1.4, w którym dotąd środki były rozliczane najwolniej.

Niewystarczające tempo wydatkowania jest w odniesieniu do **Działania 8.2** - na poziomie 27,10%, nie osiągając tym samym poziomu rozliczenia środków wyliczonego dla Priorytetu VIII (40,43%). Wartość rozliczonych środków w odniesieniu do końca 2010 roku wzrosła o ponad 81 mln PLN, ponadto znacząco wzrósł poziom rozliczenia dotychczas zakontraktowanych środków (z 37,16% wykazany na koniec 2010 roku do 48,37% osiągnięty na dzień 31.12.2011 r.). W opinii IP – mimo niskiego obecnie poziomu rozliczenia alokacji 2007-2013 - taki trend pozwoli na terminowe rozliczenie zakontraktowanych środków w ramach całego Działania 8.2.

IP nie widzi zagrożenia niezrealizowania zasady n+2/n+3 dla Priorytetu VIII w ramach PO KL.

- **Przebieg procesu wnioskowania**

W ramach Priorytetu VIII w 2011 roku IW(IP2) ogłosiła 6 zaplanowanych konkursów (3 w trybie zamkniętym, 3 w trybie naboru otwartego), w tym konkurs na projekty innowacyjne (temat: „Wdrażanie strategii społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach”). IP ogłosiła 3 konkursy (2 w trybie zamkniętym, 1 w trybie naboru otwartego), w tym konkurs zamknięty na projekty z komponentem ponadnarodowym.

* na podstawie danych własnych instytucji (z uwzględnieniem projektów systemowych)

W ramach **Poddziałania 8.1.1** w 2011 r. ogłoszono 3 konkursy, dla 2 z nich zatwierdzono listy rankingowe oraz podpisano wszystkie umowy z podstawowej procedury (w jednym z nich ze względu na powstałe oszczędności w wyniku negocjacji oraz wycofanie się 3 projektodawców z podpisania umów, planowane jest wznowienie negocjacji z projektodawcami z kolejnych miejsc na liście rankingowej, które nie zostały zakończone do 31.12.2011 r.), dla trzeciego konkursu zatwierdzono listy rankingowe oraz podpisano 3 umowy. Zgodnie z prognozami IW(IP2) zawartymi w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2011 r., największym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia dla osób pracujących (3. typ wsparcia z SzOP), bowiem były najbardziej pożądaną formą wsparcia (która nie będzie już realizowana w dotychczasowej formie) przez potencjalnych uczestników. Zainteresowaniem cieszyły się również (typ 1 w SzOP) szkolenia obejmujące ogólne i specjalistyczne szkolenia oraz doradztwo związane ze szkoleniami dla kadr zarządzających i pracowników przedsiębiorstw, najmniejszym zainteresowaniem cieszyło się (typ 2 w SzOP) doradztwo dla MMŚP. Nadal nie jest popularne doradztwo dla przedsiębiorców (typ 2 z SzOP) – pomimo wprowadzenia w *Planie działania na 2011 r.* dla tego wsparcia kryterium strategicznego, tylko kilku beneficjentów zdecydowało się na realizację tej formy wsparcia. Na 45 rekomendowanych projektów jedynie w 4, oprócz tradycyjnych szkoleń (typ 1), są elementy doradztwa (typ 2), żaden z rekomendowanych wniosków nie zakładał realizacji samego typu 2 z SzOP. Przyczyny niewielkiego zainteresowania przedsiębiorców do korzystania z takiego doradztwa oraz wnioskodawców chętnych do pisanie projektów dotyczących realizacji tej formy wsparcia, upatruje się w braku wiedzy merytorycznej i doświadczenia wnioskodawców. Jakość składanych wniosków sukcesywnie się poprawia, jednak nadal pojawiają się projekty o słabej wartości merytorycznej.

W ramach **Poddziałania 8.1.2** w 2011 r. ogłoszono jeden konkurs, zatwierdzono listy rankingowe oraz podpisano wszystkie umowy. Konkurs obejmował 4 formy wsparcia określone w SzOP (za wyjątkiem wsparcia dla osób zwolnionych oraz projektów badawczych – te typy projektów są realizowane w projektach systemowych). Największym zainteresowaniem, ze względu na łatwość organizacji oraz zapotrzebowanie rynku pracy, podobnie jak w latach poprzednich, cieszyły się szkolenia przekwalifikowujące i usługi doradcze w zakresie wyboru nowego zawodu i zdobycia nowych umiejętności zawodowych (typ 4 z SzOP). Najmniejszym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa, w związku z występowaniem w projektach pomocy publicznej. Pozostałe formy wsparcia cieszyły się średnim zainteresowaniem. Wyłoniono do dofinansowania 5 projektów, w tym 2 projekty obejmujące najbardziej popularny 4 typ z SzOP (wsparcie szkoleniowe dla osób odchodzących z rolnictwa), 2 obejmujące najmniej popularny 5 typ z SzOP (szkolenia i doradztwo dla przedsiębiorców wspomagające proces zmiany profilu działalności przedsiębiorstwa) oraz jeden projekt skierowany na tworzenie partnerstw (typ 1 z SzOP).

W ramach **Poddziałania 8.1.3** w 2011 r. ogłoszono jeden konkurs, obejmujący wszystkie formy wsparcia z SzOP. Na 7 złożonych wniosków najwięcej obejmowało 1 typ wsparcia z SzOP, czyli inicjatywy podejmowane na poziomie lokalnym i regionalnym przez związki pracodawców i związki zawodowe, mające na celu zwiększanie zdolności adaptacyjnych pracowników i przedsiębiorców. W ramach konkursu wyłoniono do dofinansowania 2 projekty, z którymi podpisano umowy. Obydwa obejmują typ 1 z SzOP czyli inicjatywy mające na celu wzrost adaptacyjności. Najmniejsza liczba złożonych wniosków w konkursie, podobnie jak w poprzednich latach, wynika z ograniczonej liczby podmiotów uprawnionych do aplikowania o środki (partnerzy społeczni: organizacje pracodawców i przedstawicielstwa pracownicze).

Ogłoszono również konkurs zamknięty na projekty innowacyjne nt.: „Wdrażanie strategii społecznej odpowiedzialności w przedsiębiorstwach”, z wyodrębnioną alokacją z Poddziałania 8.1.1. Zatwierdzono listę rankingową oraz wyłoniono do dofinansowania jeden projekt. Celem projektu jest poprawa jakości działań w zakresie wdrażania strategii CSR wśród 100 dolnośląskich MMŚP poprzez wypracowanie, przetestowanie, upowszechnienie i włączenie do polityki modelu biznesowego CSR, opartego na odpowiedzialnych społecznie relacjach z interesariuszami.

W ramach **Poddziałania 8.2.1** w 2011 r. ogłoszono i rozstrzygnięto 3 konkursy. W wyniku rozstrzygnięcia 2 konkursów zamkniętych dofinansowanie otrzymają 3 projekty sieciowe oraz jeden projekt z komponentem ponadnarodowym, w ramach konkursu otwartego dofinansowanie otrzymają 3 projekty stażowe.

W 2011 roku podobnym zainteresowaniem (pod względem liczby złożonych wniosków o dofinansowanie) cieszyły się projekty promocji idei przedsiębiorczości akademickiej i tworzenia sieci współpracy oraz projekty stażowe, które odpowiednio są zgodne z typami 3, 5 i 1 SzOP PO KL 2007-2013. Podobnie jak w 2010 roku, w 2011 roku nie złożono żadnego projektu, który obejmowałby tymczasowe zatrudnienie w MŚP wysoko wykwalifikowanego personelu.

Ogłoszono również konkurs zamknięty na projekty z komponentem ponadnarodowym z wyodrębnioną alokacją z Poddziałania 8.2.1. Zatwierdzono listę rankingową oraz wyłoniono do dofinansowania jeden projekt. Celem

projektu jest wzrost wiedzy na temat prowadzenia własnej działalności gospodarczej typu spin off/spin out oraz wzrost praktycznych umiejętności w likwidowaniu barier towarzyszących tworzeniu firm spin off/spin out przez 90 studentów uczelni Dolnego Śląska w okresie do 2014 r. Cel główny ma być osiągnięty poprzez wzrost poziomu wiedzy na temat prowadzenia własnej działalności gospodarczej, nabycie praktycznych umiejętności z zakresu tworzenia biznesplanów, nabycie praktycznych umiejętności z zakresu funkcji innowacyjnego przedsiębiorstwa z branży IT w Finlandii przez 10 studentów, wzmocnienie struktury funkcjonowania współpracy przedsiębiorczości akademickiej na DŚ oraz ułatwienie kontaktów osób chcących założyć działalność spin off/out w branży IT z beneficjentami Działania 3.1. POIG.

Zainteresowanie projektodawców konkursami w ramach Działania 8.2 nadal było umiarkowane, jednak niewielka liczba składanych wniosków jest charakterystyczna co roku dla tego Działania i nie oznacza niskiego poziomu merytorycznego projektów.

- **Realizacja projektów systemowych IW(IP2)**

W Działaniu 8.1 realizowane były 3 projekty, dla których został zmieniony tryb z konkursowego na systemowy. W ramach Poddziałania 8.1.2 zakończono realizację projektu: **„Wsparcie pracodawców przechodzących procesy adaptacyjne i ich pracowników szansą stabilizacji regionalnego rynku pracy”** - POKL.08.01.02-02-069/09.

1) **Okres realizacji projektu:** 01.11.2009 r. - 20.11.2011 r.

2) **Wartość projektu:** 8 737 424,50 PLN

3) **Cel projektu:** ograniczenie napływu bezrobotnych spowodowanego zwolnieniami grupowymi w województwie dolnośląskim poprzez udzielanie wsparcia przedsiębiorcom i ich pracownikom przewidzianym do zwolnienia w wyniku przechodzenia przez ich pracodawców procesów adaptacyjnych i modernizacyjnych związanych z negatywnymi skutkami spowolnienia gospodarczego w regionie w okresie 25 miesięcy.

4) **Osiągnięte rezultaty projektu:** osiągnięte/planowane – 15 na planowanych 15 przedsiębiorstw objęto wsparciem szkoleniowym, 480 na planowanych 507 pracowników zagrożonych negatywnymi skutkami procesów restrukturyzacji objęto działaniami szybkiego reagowania, wypłacono 22 na planowane 24 jednorazowe dodatki relokacyjne, 96 z 70 jednorazowych dodatków motywacyjnych, 81 z 80 dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej, 74 osób z planowanych 80 otrzymało podstawowe wsparcie pomostowe, 44 osoby z 40 otrzymało wydłużone wsparcie pomostowe, 53 osoby z 47 skorzystało z doradztwa w zakresie wykorzystania dotacji, 250 osób z 276 wzięło udział w szkoleniach zawodowych, 487 osób z 507 skorzystało z poradnictwa zawodowego, 41 osób z 45 z poradnictwa psychologicznego, 112 osób z 112 skorzystało z doradztwa indywidualnego związanego z zakładaniem działalności gospodarczej, 259 osób na 330 znalazło alternatywne miejsce zatrudnienia w rezultacie skorzystania ze szkoleń i doradztwa (stan na 20 października 2011 r.).

5) **Stopień wydatkowania/postęp finansowy (na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność)** - w okresie sprawozdawczym zatwierdzono 11 wniosków o płatność (19 wniosków od początku realizacji projektu). W wyniku zmian w projekcie i dokonania zwrotów wynikających z powstałych oszczędności, korekt finansowych, nieprawidłowości i wydatków niekwalifikowalnych Beneficjent w konsekwencji otrzymał 8 705 424,50 z czego rozliczył 8 045 449,98 PLN tj. 92,42% (wniosek o płatność końcową będzie zatwierdzony w kolejnym okresie sprawozdawczym, rozliczając 100% środków).

6) **Ewentualne opóźnienia i problemy w realizacji projektu oraz ich przyczyny:** Beneficjent wykazywał problemy związane z brakiem szczegółowych uregulowań w zakresie zakładania działalności gospodarczej dla Poddziałania 8.1.2. We wniosku o płatność za okres od 01.03.2011 do 31.03.2011 informował, iż z uwagi na przedłużające się procedury zwolnień grupowych w PEC „ECO” Sp. z o.o. z Jeleniej Góry, nie udało się zrekrutować nowych uczestników do projektu i nie udzielono planowanego poradnictwa zawodowego. Długo trwające ustalenia związane ze zmianami w harmonogramach rzeczowo-finansowych oraz konieczność dostosowania regulaminów i umów do nowych zasad udzielania wsparcia w ramach Poddziałania 8.1.2 uniemożliwiły podpisanie umów z dwoma uczestnikami o przyznanie środków finansowych na rozpoczęcie działalności gospodarczej i umów o przyznanie wsparcia pomostowego. Śmierć właściciela firmy, która w przetargu nieograniczonym została wyłoniona jako wykonawca szkoleń zawodowych, wstrzymała rozpoczęcie realizacji 1 szkolenia dla dwóch uczestników. Problemy rozwiązywane były przez IW(IP2) na bieżąco w drodze korespondencji mailowej, rozmów telefonicznych oraz poprzez akceptację zgłaszanych przez Beneficjenta zmian do projektu.

7) **Harmonogram realizacji projektu uwzględniający kamienie milowe w jego wdrażaniu:** bezkosztowe wydłużenie okresu realizacji projektu do 20 listopada 2011 r., które miało na celu:

- umożliwienie uczestnikom projektu skorzystania z całego pakietu wsparcia (wydłużone wsparcie pomostowe) - szczególnie tym osobom, które przystąpiły do projektu w IV kwartale 2010 r., oraz przystąpienie do projektu przedsiębiorstwom, które planowały zwolnienia w 2011 r.
 - umożliwienie Beneficjentowi objęcia szkoleniami zawodowymi wszystkich przyjętych do projektu uczestników (w związku z przystąpieniem w sierpniu do projektu osób zwolnionych m.in. przez Porcelanę Wałbrzych) i zrealizowanie tym samym rezultatów projektu na jak najwyższym poziomie.
 - umożliwienie Liderowi projektu skrupulatne podsumowanie wydatków, poniesionych przez pięciu partnerów na przestrzeni trzech lat.
- 8) Znaczące zmiany w projekcie:** zmiany wartości wskaźników; przedłużenie okresu realizacji; duże oszczędności.
- 9) Kluczowe przetargi, które mają przełożenie na rezultaty projektu:**
W 2011 roku partnerzy projektu przeprowadzili dwa postępowania PZP na wyłonienie wykonawcy szkoleń zawodowych - przetarg ograniczony i nieograniczony tj.:
- podpisana została umowa na szkolenia zawodowe z Wykonawcą wyłonionym w przetargu publicznym w ramach postępowania ZP/SZ/KARR/05/2010;
 - w trybie przetargu nieograniczonego w dniu 7 czerwca 2011 wyłoniono firmę Centrum Edukacji Zawodowej CARGO Andrzej Pałka jako podwykonawcę szkoleń zawodowych uwzględniając specyfikę i potrzeby osób zwalnianych z ECO Jelenia Góra.

W ramach Poddziałania 8.1.2 w 2011 r. rozpoczęto realizację projektu systemowego: **„Aktywizacja rynku pracy - wsparcie osób, które utraciły zatrudnienie z przyczyn dotyczących pracodawców”** - POKL.08.01.02-02-033/11.

1) Okres realizacji projektu: 01.10.2011 - 30.06.2013

2) Wartość projektu: 10 840 934,80 PLN

3) Cel projektu: ograniczenie napływu 570 bezrobotnych zwolnionych z przyczyn dotyczących pracodawców i utrzymanie 314 osób na rynku pracy w okresie realizacji projektu.

4) Osiągnięte rezultaty projektu: brak – projekt w początkowej fazie realizacji. W okresie 01.10.2011 - 30.11.2011 r. do projektu przystąpiło 50 osób bezrobotnych.

5) Stopień wydatkowania/postęp finansowy: Beneficjent otrzymał I transzę dofinansowania w wysokości 620 000,00 PLN. W pierwszym wniosku o płatność za okres 01.10-30.11.2011r. przedstawił do rozliczenia wydatki na kwotę 150 696,23 PLN – wniosek został skierowany do korekty. Drugim wnioskiem o płatność za okres 01.12.2011-31.12.2011 r. rozliczane są wydatki na kwotę 160 558,45 PLN (wniosek wpłynął w dniu 23.01.2012 r.).

6) Opóźnienia i problemy w realizacji projektu oraz ich przyczyny: powstały opóźnienia w udzielaniu wsparcia z uwagi na niewyłonienie przez wszystkich Partnerów wykonawców w procedurze przetargowej (na poradnictwo zawodowe), w związku z czym powstały oszczędności w 2011 r., które zostały przesunięte na 2012 r., co spowodowało zmianę w harmonogramie płatności. W okresie sprawozdawczym prowadzona była rekrutacja do projektu. Beneficjent zapewnił, iż powstałe opóźnienia nie stanowią zagrożenia dla realizacji projektu. W trakcie realizacji pojawił się również problem związany z brakiem możliwości rekrutowania do projektu osób, które są ubezpieczone w KRUS jako rolnik lub domownik. Zgodnie z opinią IZ wyrażoną w e-mail'u z dnia 18.01.2012 r. można ten fakt uznać za powrót do aktywności na rynku pracy w sektorze rolniczym, a co za tym idzie nie jest uzasadnione kwalifikowanie takiej osoby do projektu typu outplacement.

7) Harmonogram realizacji projektu uwzględniający kamienie milowe w jego wdrażaniu: projekt w początkowej fazie realizacji.

8) Znaczące zmiany w projekcie: zmiana terminu rozpoczęcia projektu z lipca na październik 2011 r.

9) Kluczowe przetargi, które mają przełożenie na rezultaty projektu: wszystkie postępowania prowadzone przez partnerów w 2011 r. były prowadzone w trybie przetargu nieograniczonego na: doradztwo zawodowe, poradnictwo psychologiczne, szkolenia i doradztwo z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej oraz efektywnego wykorzystania dotacji, szkolenia zawodowe.

W ramach Poddziałania 8.1.1 w 2011 r. rozpoczęto realizację projektu systemowego **„Akademia Euro”** - POKL.08.01.01-02-001/11.

1) Okres realizacji projektu: 01.03.2011 - 31.05.2012

2) Wartość projektu: 3 520 859,00 PLN

3) Cel projektu: podniesienie kompetencji językowych i interpersonalnych oraz zdolności adaptacyjnych uczestników projektu do rosnących oczekiwań rynku pracy, związanych ze zmianą, jaką będzie pojawienie nowych grup klientów - turystów zagranicznych, w związku z organizacją w Polsce UEFA EURO 2012.

4) Osiągnięte rezultaty projektu: w bieżącym okresie sprawozdawczym do projektu przystąpiły 122 osoby, z czego 1 przerwała, a 121 kontynuowało udział w projekcie (w tym 85 kobiet i 36 mężczyzn). Ponadto 29 osób zakończyło udział w szkoleniach z zakresu różnic międzykulturowych, a 88 osób zakończyło udział w szkoleniach z zakresu profesjonalnej obsługi klienta.

5) Stopień wydatkowania/postęp finansowy: Beneficjent w okresie sprawozdawczym złożył 4 wnioski o płatność, które zostały zatwierdzone. Wysokość zatwierdzonych wydatków wynosi 435 5610,69 PLN, co stanowiło 96,33 % otrzymanych środków tj. 452 169,96 PLN, w związku z czym Beneficjentowi została przekazana kolejna transza: Lider - 399 893,17 PLN, Partner – 0,00 PLN. Beneficjent otrzymał w ramach dofinansowania w 2011 r. 836 781,189 PLN z czego Partner projektu – Wydział Sportu i Rekreacji w UMWD dokonał zwrotu środków niewykorzystanych w 2011 r. w kwocie 3 600 PLN, w związku z czym ostateczna kwota otrzymanych środków w 2011 r. wynosi 833 181,89 PLN. Transze dofinansowania są przekazywane Liderowi Projektu przez IW(IP2), a Partnerowi projektu przez IP. W okresie sprawozdawczym Beneficjent złożył formularz wprowadzania zmian, z którego wynika, iż w projekcie powstały oszczędności w wysokości ok. 600 tys. PLN. Przedmiotowy formularz z uwagi na obszerność i rodzaj zmian oraz konieczność dodatkowych wyjaśnień jest w trakcie rozpatrywania.

6) Opóźnienia i problemy w realizacji projektu oraz ich przyczyny: Beneficjent zgłaszał opóźnienia spowodowane przedłużającymi się procedurami udzielenia zamówień publicznych, wskazywał na duże trudności w zrekrutowaniu uczestników i uczestniczek do projektu w związku z brakiem możliwości rekrutowania pracowników z Portu Lotniczego oraz Kolei Dolnośląskich S.A. z uwagi na niespełnienie kryterium niezależności podmiotów biorących udział w realizacji projektu, w tym przypadku partnera – UMWD od pracodawcy uczestników szkoleń. Z uwagi na stwierdzone zagrożenie rezultatów, IW(IP2) w konsultacji z IP wyraziła zgodę na rozszerzenie grupy docelowej. Niemniej jednak, mimo szeroko zakrojonej akcji rekrutacyjnej, Beneficjent nadal zgłasza problemy z rekrutacją uczestników do projektu. Potencjalni uczestnicy i uczestniczki mają bardzo niską motywację do tego, by podnieść swoje umiejętności. Ponadto część zgłoszonych do projektu kobiet i mężczyzn chce zrezygnować z udziału w szkoleniach ze względu na problemy w pogodzeniu grafików pracy z kursem językowym (osoby bardzo często pracują w systemie zmianowym). W projekcie jest prowadzona ciągła rekrutacja, IW(IP2) prowadzi stały monitoring jej efektów.

7) Harmonogram realizacji projektu uwzględniający kamienie milowe w jego wdrażaniu: Podpisanie 06.04.2011 r. umowy o dofinansowanie. Wyrażenie zgody na rozszerzenie grupy docelowej oraz w związku z koniecznością wstrzymania rozpoczętej rekrutacji uczestników z podmiotów powiązanych kapitałowo z Urzędem Marszałkowskim Województwa Dolnośląskiego. Wyrażenie zgody na zmniejszenie wskaźnika, związanego z liczbą uczestników projektu, którzy wezmą udział w szkoleniu w zakresie kompetencji językowych oraz kompetencji miękkich, z planowanych w roku 2011 r. z 40% na 30%, przy założeniu, iż wskaźniki przewidziane na koniec realizacji projektu zostaną osiągnięte.

8) Znaczące zmiany w projekcie: rozszerzono grupę docelową o pracowników i pracowniczki z branż: usługi, transport autobusowy międzymiastowy, miejski, hotelarstwo, punkty informacji turystycznej, podmioty realizujące zadania związane z porządkiem i bezpieczeństwem publicznym, podmioty realizujące zadania związane ze sportem i rekreacją, podmioty realizujące zadania z zakresu pomocy medycznej; zmniejszenie w roku 2011 r. z 40% na 30% wskaźnika liczba uczestników projektu, którzy wezmą udział w szkoleniu w zakresie kompetencji językowych oraz kompetencji miękkich.

9) Kluczowe przetargi, które mają przełożenie na rezultaty projektu:

W okresie sprawozdawczym PL.2012 sp. z o.o. przeprowadziła szereg postępowań w trybach PZP, oraz innych niż PZP – zasada konkurencyjności, efektywnego zarządzania finansami na takie działania jak:

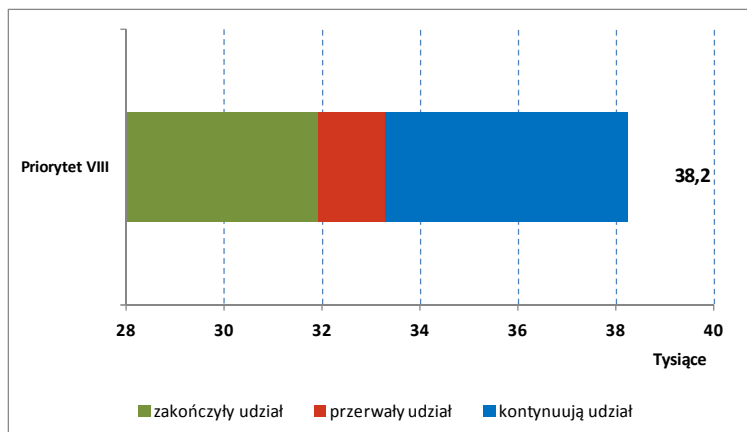
a) w trybach pzp:

- świadczenie usług w zakresie rekrutacji szkoleń i finansów;
- świadczenie usług w zakresie finansów;
- zorganizowanie i przeprowadzenie kursów z jęz. angielskiego;
- realizacja działań rekrutacyjno-promocyjno-informacyjnych - zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń z zakresu obsługi klienta, różnic międzykulturowych i atrakcji regionu pod kątem organizacji imprez masowych;
- monitoring i ewaluacja w ramach projektu „Akademia Euro” – przetarg prowadzony przez Partnera;
- stworzenie koncepcji opracowania graficznego oraz merytorycznego wraz z napisaniem i przygotowaniem do druku podręcznika "WSZYSCY JESTEŚMY GOSPODARZAMI - MANUAL".

- b) zasada efektywnego zarządzania finansami:
- Wsparcie eksperckie w zakresie rozliczania projektu i działań organizacyjno - administracyjnych;
 - Stworzenie logotypu oraz księgi identyfikacji projektu *Akademia Euro*;
 - Stworzenie koncepcji oraz opracowanie grafiki i tekstu na stronę internetową projektu *Akademia Euro*;
 - Stworzenie kreacji ATL oraz media planu dla projektu *Akademia Euro*;;
 - Zakupy w ramach cross-financingu;
 - Stworzenie strony internetowej projektu *Akademia Euro*;
 - Produkcja ogłoszenia rekrutacyjnego w postaci spotu radiowego na potrzeby kampanii rekrutacyjno - informacyjno - promocyjnej projektu *Akademia Euro*;;
 - Przeprowadzenie wykładu dotyczącego równościowego zarządzania i realizacji projektu dla zespołu projektowego *Akademii Euro*.
- c) zasada konkurencyjności
- Zakup czasu antenowego w radio na potrzeby emisji ogłoszeń rekrutacyjnych w postaci spotów radiowych do projektu *Akademia Euro*;
 - Wynajem powierzchni na potrzeby biur regionalnych projektu *Akademia Euro* w Gdańsku, Poznaniu, Warszawie i Wrocławiu.

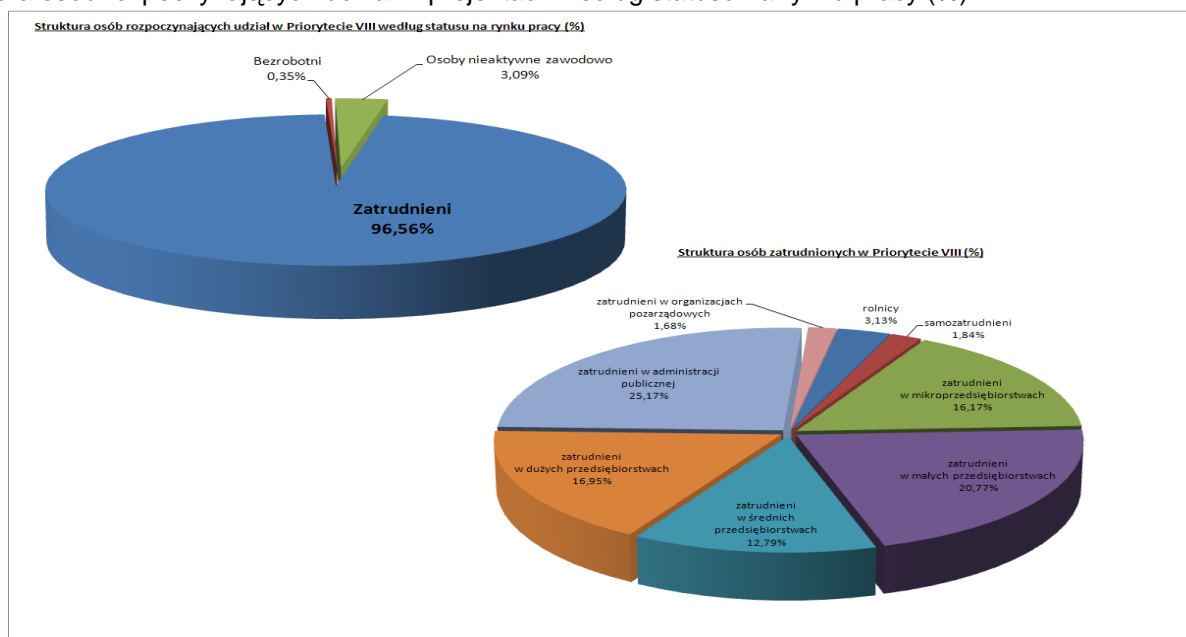
• **Analiza struktury uczestników**

Od początku realizacji PO KL w projektach wyłonionych do dofinansowania w ramach Priorytetu VIII rozpoczęło udział 38 255 osób. Do końca okresu sprawozdawczego zakończyło udział 31 916 osób, a 4 968 kontynuuje, co obrazuje poniższy wykres:

W bieżącym okresie sprawozdawczym 13 453 osób rozpoczęło, 13 713 zakończyło, zaś 520 przerwało udział w projektach.

Struktura osób rozpoczynających udział w projektach według statusu na rynku pracy (%):

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych IP i IP2 (wg stanu na 31.12.11)

Zgodnie z charakterystyką wsparcia zdecydowaną większość uczestników projektów realizowanych w Priorytecie VIII stanowiły osoby pracujące – 99,56%, z niewielką przewagą kobiet - 55,28%. Taka proporcja wskazuje, że to kobiety nadal chętniej rozwijają swoją wiedzę, umiejętności i podnoszą kwalifikacje. W 2011 roku w ramach Priorytetu VIII zmniejszyła się dysproporcja pomiędzy liczbą kobiet a liczbą mężczyzn, którzy przystąpili do projektów (z 59,25% do 55,28%). Najwięcej osób objętych wsparciem było zatrudnionych w przedsiębiorstwach, najmniej w organizacjach pozarządowych. Tereny wiejskie zamieszkiwało 21,09% ogółu osób korzystających ze wsparcia, a tylko 137 uczestników projektów posiadało orzeczenie o niepełnosprawności i świadczy to o niedoreprezentowaniu tej grupy uczestników, dlatego w *Planie działania na rok 2012* określono w kryterium dostępu w konkursie dla Poddziałania 8.1.1, że pierwszeństwo podczas procesu rekrutacji do projektu będą miały osoby niepełnosprawne, co wpłynie na udzielenie wsparcia większej liczbie osób niepełnosprawnych niż dotychczas. Pod względem wieku przeważają osoby młode do 24 roku życia - 62,83% ogółu uczestników, a 37,17% to osoby, które ukończyły 55 rok życia. Biorąc pod uwagę wykształcenie, najwięcej szkolenych osób posiadało wykształcenie wyższe - prawie 53%, najmniej osób miało wykształcenie podstawowe, gimnazjalne i niższe – tylko 2,12%. W Priorytecie VIII występują tylko 3 osoby o statusie migranta oraz 2 mężczyzn przynależących do mniejszości narodowych i etnicznych.

Dotychczas do udziału w projektach przystąpiło 2960 przedsiębiorstw. Pośród firm objętych wsparciem zaobserwowano największy udział mikroprzedsiębiorstw (56,83%), następnie małych (32,48%) i średnich (7,24%), zaś najmniejszy dużych przedsiębiorstw (3,45%).

PRIORYTET IX

- **Postęp finansowy:**

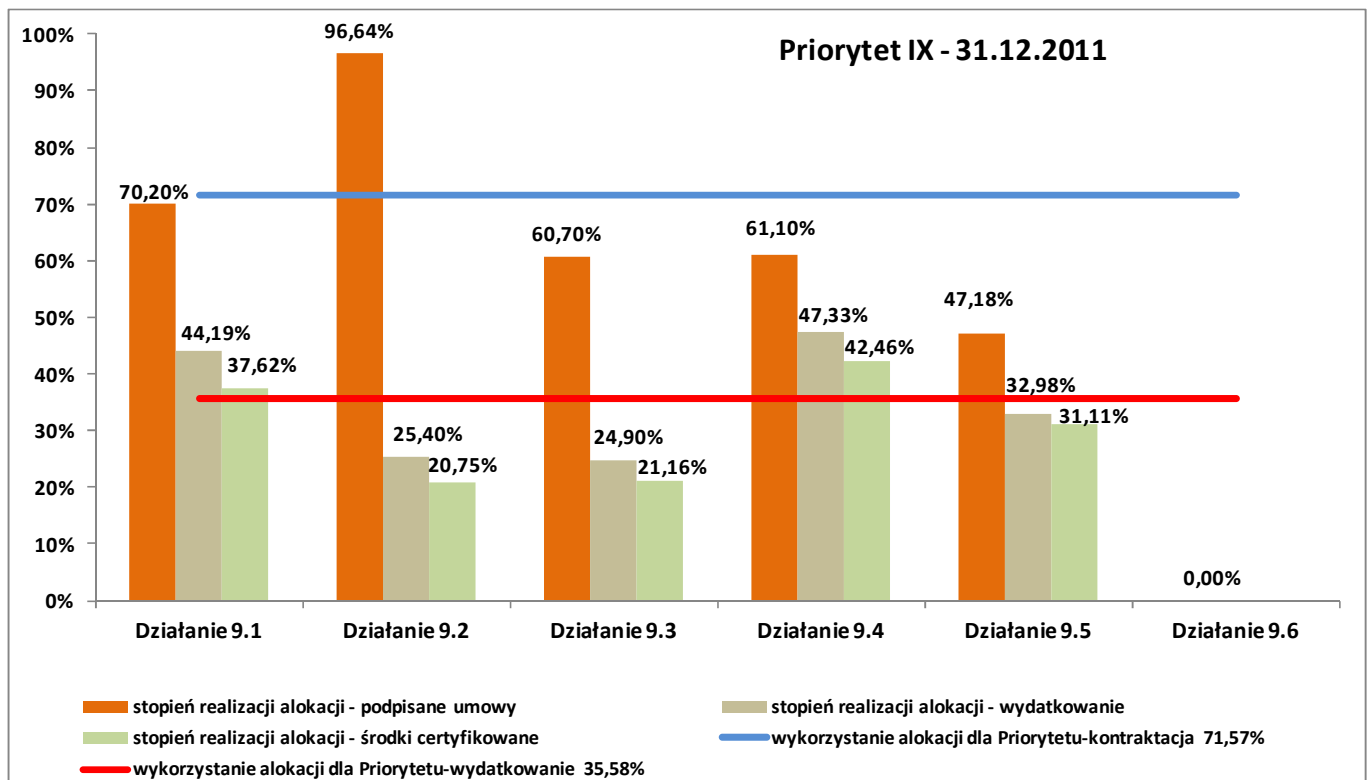
W województwie dolnośląskim w ramach Priorytetu IX od początku realizacji Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zawarto 772 umowy o dofinansowanie, z czego 332 podpisano w ramach Działania 9.1, 29 w ramach Działania 9.2, 16 w Działaniu 9.3, 28 w ramach Działania 9.4 oraz 367 w Działaniu 9.5. Wartość środków publicznych zakontraktowanych w ramach podpisanych umów wynosi ponad 387,5 mln PLN, co stanowi 71,57% alokacji przewidzianej dla Priorytetu IX na cały okres programowania (2007-2013).

W okresie objętym sprawozdaniem zawarto 313 umów na łączną wartość środków publicznych prawie 70 mln, z czego ponad połowę stanowią umowy zawarte w ramach projektu systemowego *Indywidualizacji nauczania (...)*.

Wartość wydatków poniesionych ze środków publicznych, w ramach 2280 zatwierdzonych oraz wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność, wynosi ponad 192,6 mln PLN, co stanowi 35,58% wykorzystania alokacji przeznaczonej na cały okres programowania. W bieżącym okresie sprawozdawczym – na podstawie 1062 zatwierdzonych i wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wniosków o płatność - wartość środków publicznych wynosi ponad 93 mln PLN.

Ponadto do końca okresu sprawozdawczego rozliczono 49,71 % środków publicznych zakontraktowanych w ramach Priorytetu IX, co w porównaniu z wynikiem osiągniętym na koniec 2010 r. (30,02%) jest potwierdzeniem sukcesywnej tendencji wzrostowej.

Proces wdrażania Priorytetu IX w opinii IP przebiega prawidłowo. Nadal co prawda utrzymuje się niezbyt wysoki stopień rozliczenia zakontraktowanych środków, ale w porównaniu z poprzednimi latami widoczny jest stały, regularny wzrost. Począwszy od 2009 r. dzięki zaangażowaniu pracowników IP, zarówno poprzez realizację spotkań z Beneficjentami, jak również indywidualne konsultacje Beneficjentów z Opiekunami projektów, systematycznie następuje zwiększanie wykorzystania alokacji pod względem rozliczonych środków.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych IP (wg stanu na 31.12.11)

W Działaniu 9.1 zarówno poziom kontraktacji, jak i rozliczenia, przebiega pomyślnie, nie stanowiąc zagrożenia dla zasady n+3. W dalszym ciągu zauważalny jest stały postęp we wdrażaniu Działania. Na koniec 2011 r. rozliczono 1133 wnioski o płatność na kwotę prawie 120 mln PLN, z czego tylko w ostatnim roku we 639 wnioskach rozliczono ponad 62,5 mln PLN.

W bieżącym okresie sprawozdawczym w Działaniu 9.2 realizowane były 2 projekty systemowe: *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku* (POKL.09.02.00-02-001/09), którego realizacja zakończyła się w 2011 r. (projekt jednakże do końca okresu sprawozdawczego nie został zamknięty oraz rozliczony) oraz *Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II* (POKL.09.02.00-02-001/10). W ramach Działania występuje bardzo wysoki poziom kontraktacji (co przekłada się również na bardzo wysokie wykonanie odpowiedniego wskaźnika produktu i rezultatu w Priorytecie) w porównaniu do poziomem środków rozliczonych. Jest to związane z tym, że w styczniu 2011 r. rozpoczęła się realizacja drugiego projektu systemowego, o wartości ponad 100 mln PLN, w ramach którego do końca okresu sprawozdawczego zostało rozliczone jedynie ok. 3,5 mln PLN. Planowana data zakończenia jego realizacji przewidziana jest we wrześniu 2014 r.

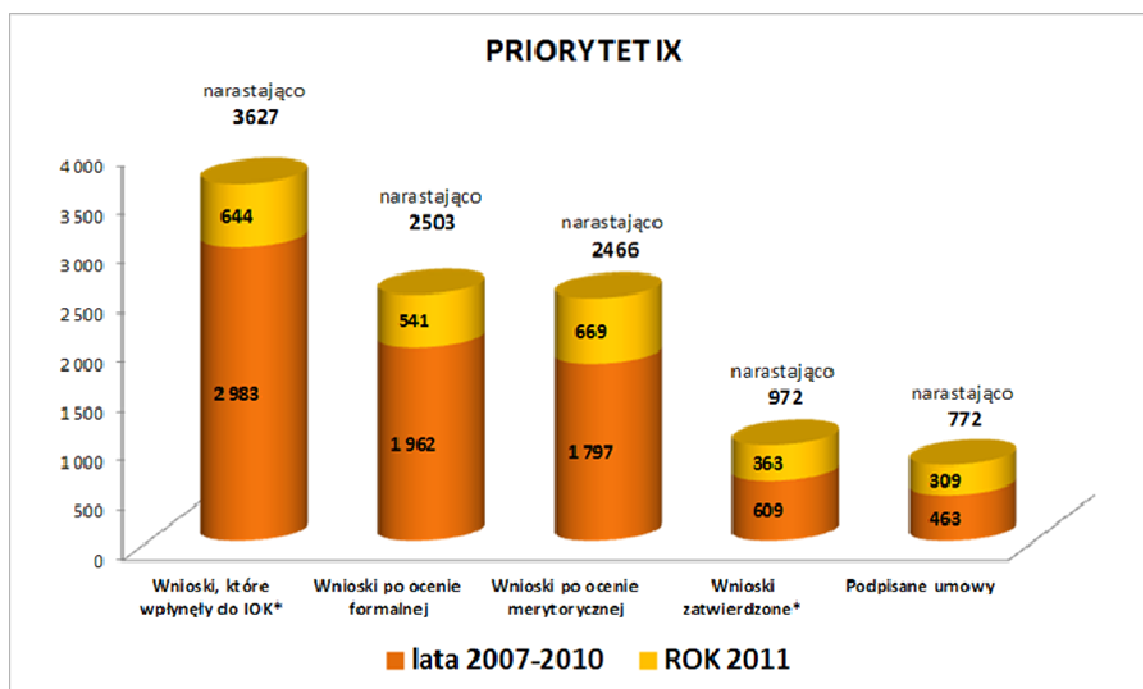
W Działaniu 9.3 sytuacja dalej kształtuje się niekorzystnie, chociaż w porównaniu ze stanem na koniec 2010 r. IP odnotowała znaczący postęp w poziomie zakontraktowanych oraz rozliczonych środków. Na skutek zintensyfikowanych działań promocyjno – informacyjnych podejmowanych od 2010 r. przez IP znacząco wzrósł poziom kontraktacji (na koniec 2010 r. stopień zakontraktowanych środków kształtował się na poziomie 24,43%, natomiast na koniec 2011 r. 60,70%) oraz stopień wykorzystania alokacji na podstawie wydatkowanych środków (na koniec 2010 r. stopień rozliczonych środków kształtował się na poziomie 6,75%, natomiast na koniec 2011 r. 24,90%). Od początku realizacji Działania zawarto zaledwie 16 umów, które w niezadowalającym stopniu wykorzystują alokację przewidzianą dla tego Działania. Małe zainteresowanie projektodawców oraz niska jakość wniosków w pierwszych konkursach są głównym powodem niskiego stanu realizacji Działania. Podjęte w poprzednich latach przez IP działania zwiększyły co prawda zainteresowanie i wiedzę projektodawców na temat działań kwalifikowalnych przewidzianych w Działaniu i ostatecznie przyczyniły się do znaczącego wzrostu kontraktacji i wydatkowania, jednakże w dalszym ciągu poziom jest niezadowalający i trudny do nadrobienia z powodu wciąż zbyt małego zainteresowania potencjalnych projektodawców i odbiorców wsparcia oraz słabej jakości składanych aplikacji. Biorąc pod uwagę, że w przeciwieństwie do form kursowych formy szkolne dla dorosłych nie cieszą się dużym zainteresowaniem na Dolnym Śląsku, IP uważa, że ten niekorzystny trend ulegnie zmianie w 2012 r. na skutek ogłoszenia konkursów w ramach nowego Działania 9.6, które będzie kontynuować i wzbogacać wsparcie dotychczas przewidziane w Działaniu 9.3. Jednakże bardziej szczegółowa ocena, będzie możliwa dopiero na koniec 2012 r., gdy będą znane wyniki przeprowadzonych naborów.

W przeciwieństwie do Działania 9.3, korzystnie wygląda sytuacja w Działaniu 9.4. W opinii IP zarówno przebieg procesu kontraktacji, jak również i wydatkowania, przebiega pomyślnie.

W Działaniu 9.5 obserwujemy najniższy w porównaniu z dotychczas realizowanymi działaniami poziom kontraktacji. Sytuacja ta nie jest jednak skutkiem małego zainteresowania Beneficjentów, o czym świadczy złożenie przez projektodawców aż 303 wniosków o dofinansowanie, lecz specyfiką inicjatyw podejmowanych w jego ramach (maksymalna wartość projektu nie może przekraczać 50 tys PLN). Niesłabnące zainteresowanie Beneficjentów oferowaną formą wsparcia daje nadzieję na dalszy wzrost wykorzystania alokacji i wydatkowania. Ponadto w celu efektywniejszego wykorzystania przewidzianej na to Działanie alokacji, IP zdecydowała ponownie przeznaczyć część tej alokacji na realizację projektów innowacyjnych. W odpowiedzi na ogłoszony w 2011 r. konkurs na projekty innowacyjne do podpisania umowy zostały rekomendowane 3 wnioski, których łączna wartość przekracza 4,5 mln PLN. Do końca okresu sprawozdawczego nie została podpisana żadna umowa, gdyż nie zakończył się proces negocjacji z Beneficjentami. W przypadku ich pozytywnego zakończenia IP przewiduje, że zawarcie umów nastąpi w pierwszej połowie 2012 r.

- **Przebieg procesu wnioskowania:**

W 2011 r. w ramach Priorytetu IX Instytucja Pośrednicząca ogłosiła 8 konkursów (4 w trybie zamkniętym oraz 4 w trybie otwartym). Ogłoszone zostały wszystkie przewidziane na 2011 r. konkursy.

* na podstawie danych własnych instytucji (z uwzględnieniem projektów systemowych)

Podobnie jak w latach ubiegłych, do konkursów cieszącym się największym zainteresowaniem wśród potencjalnych Beneficjentów zaliczyć można nabór w ramach Poddziałania 9.1.1, który przewidywał możliwość realizacji dwóch typów projektów: 1) tworzenie przedszkoli, 2) wsparcie istniejących przedszkoli. Warto odnotowania jest, że pierwsza forma wsparcia cieszyła się większym zainteresowaniem ze strony projektodawców. W odpowiedzi na ogłoszony nabór wpłynęły 74 wnioski, których całkowita wartość ponad 10-krotnie przekraczała dostępną na konkurs alokację. Proces podpisywania umów przebiegał sprawnie, spośród 26 pozytywnie ocenionych wniosków o dofinansowania projektów, umowy podpisano z 9 Beneficjentami, a jedna zostanie podpisana w 2012 r., co w całości wyczerpie dostępną na konkurs alokację.

Popularnością cieszyła się również tematyka wdrażania programów rozwojowych w placówkach kształcenia ogólnego. W 2011 r. w odpowiedzi na ogłoszony w ramach Poddziałania 9.1.2 nabór wpłynęło 155 aplikacji, a ich łączna wartość ponad 8-krotnie przekroczyła dostępną na konkurs alokację. Liczba złożonych do IOK aplikacji w stosunku do poprzedniego roku wzrosła prawie 2-krotnie. Proces podpisywania umów przebiegał sprawnie i wartość podpisanych do końca 2011 r. umów oraz umów, których podpisanie zaplanowane jest na początku 2012 r. wyczerpie w całości alokację przeznaczoną na ten konkurs.

W 2011 r. zostało zawartych 166 umów w ramach projektu systemowego *Indywidualizacja procesu nauczania...* w ramach alokacji przeznaczonej na nabór w 2010 r. Ponieważ wartość podpisanych umów nie wyczerpała przewidzianej alokacji, jesienią 2011 r. IP ogłosiła nabór uzupełniający, na który wpłynęło 25 wniosków. Do końca 2011 r. trwała ocena złożonych aplikacji, w związku z czym nie została podpisana żadna umowa w ramach przeprowadzonego naboru uzupełniającego.

W bieżącym okresie sprawozdawczym najniższe zainteresowanie spośród wszystkich ogłoszonych przez IP konkursów odnotowały konkursy ogłoszone w ramach Działania 9.3. Od początku realizacji Działania podpisano zaledwie 16 umów, których wartość nie wykorzystywała przeznaczonej w SzOP na to działanie alokacji. Działania promocyjno-informacyjne podjęte w 2010 r. zwiększyły zainteresowanie i wiedzę projektodawców na temat działań kwalifikowanych przewidzianych w Działaniu, jednakże niezadawalający poziom realizacji tej formy wsparcia jest trudny do nadrobienia, głównie z powodu wciąż jednak niskiego zainteresowania tą formą wsparcia oraz słabej jakości wniosków składanych zarówno we wcześniejszych okresach, jak i w 2011 roku.

W dalszym ciągu dużym zainteresowaniem cieszyły się formy wsparcia oferowane w ramach konkursu ogłoszonego w Działaniu 9.4. W 2011 r. złożono 37 wniosków, które 12-krotnie przewyższyły dostępną alokację. Proces podpisywania przebiegał sprawnie i wartość podpisanych do końca 2011 r. umów wyczerpała alokację przewidzianą na rok 2011. Warto zaznaczyć, że działania podjęte przez IP od roku 2010 przyniosły pozytywne efekty i wszystkie nowo podpisane umowy znacząco przyczynią się do podwyższenia poziomu wskaźnika głównego oraz podwskaźników. IP przewiduje, że wciąż niestabilne zainteresowanie wśród projektodawców formami wsparcia oferowanymi w tym Działaniu od początku wdrażania PO KL na Dolnym Śląsku pozwoli na wykorzystanie alokacji przewidzianej na Działanie 9.4 w SzOP i realizację jego celów.

Możliwość realizacji inicjatyw w ramach Działania 9.5 podobnie jak w latach poprzednich, spotkała się z dużym odzewem środowisk lokalnych. Do IOK wpłynęły 303 aplikacje, których łączna wartość prawie 3-krotnie przekroczyła kwotę alokacji przeznaczonej na konkurs. Proces podpisywania umów przebiegał sprawnie i wartość podpisanych do końca roku umów oraz umów planowanych do podpisania w 2012 r. w ramach alokacji zaplanowanej na konkurs w 2011 r. w całości wyczerpie przewidziane na konkurs środki finansowe. Duże zainteresowanie Beneficjentów tym Działaniem oraz przeznaczenie części alokacji na realizację konkursów na projekty innowacyjne, daje nadzieję na wykorzystanie całości alokacji przewidzianej w SzOP dla tego Działania oraz osiągnięcie wartości docelowej wskaźnika.

Ponadto w 2011 r. IP zaobserwowała w stosunku do 2010 r. wzrost zainteresowania ogłoszonymi konkursami na projekty innowacyjne i ponadnarodowe. Jest to skutkiem przeprowadzonej w roku ubiegłym kampanii informacyjno-promocyjnej oraz jej kontynuacji w 2011 r. (spotkanie informacyjne, które odbyło się w dniu 1 lipca 2011 r.), a także przeznaczenia znacznie wyższej alokacji na poszczególne konkursy w stosunku do 2010 r. W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach ogłoszonych konkursów (zarówno w przypadku konkursów na projekty innowacyjne, jak i ponadnarodowe), po raz pierwszy zostały wyłonione projekty i podmioty, z którymi istnieje realna szansa podpisania umowy.

- **Realizacja projektów systemowych:**

- **„Dolnośląska Szkoła liderem pro jakościowych zmian w polskim systemie edukacji”**

- **Beneficjent:** Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
- **Działanie, w którym jest realizowany:** Działanie 9.1/Poddziałanie 9.1.2
- **Termin realizacji:** 01.01.2010 r. – 31.12.2011 r. (pierwotnie termin zakończenia określony był na dzień 30 listopada 2011 r. jednakże 17 czerwca 2011 r. IP wyraziła zgodę na przedłużenie okresu realizacji projektu)
- **Wartość projektu:** 12 000 000,00 PLN
- **Stopień wydatkowania na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność:** do końca grudnia 2011 r. zostało zatwierdzonych 10 wniosków o płatność na kwotę 8 335 897,94 PLN, co stanowi 69,47 % wartości budżetu.
- **Opóźnienia w realizacji projektu:** w pierwszej połowie roku 2011 wystąpiły opóźnienia w realizacji zajęć pozalekcyjnych – mini projektów edukacyjnych. Opóźnienia związane były z nieposiadaniem dostępu do platformy edukacyjnej, na której miały odbywać się zajęcia. Platforma miała być udostępniona w ramach komplementarnego projektu RPO WD „Dolnośląska e-szkoła”, w którym znacznie opóźnił się jej zakup. Pomimo opóźnień Beneficjent w pełni osiągnął skorelowany z tym działaniem wskaźnik.
- **Postęp rzeczowy:** w okresie sprawozdawczym, zgodnie z ostatnim zatwierdzonym wnioskiem o płatność większość wskaźników określonych przez Beneficjenta we wniosku aplikacyjnym została osiągnięta na poziomie 100 %. Tylko w przypadku wskaźnika „Liczba uczniów korzystających ze wsparcia tutorskiego” wykonanie wynosiło 99,63 %. W przypadku 4 wskaźników wystąpiło nadwykonanie. Wskaźnik „Liczba uczniów

biorących udział w zajęciach pozaszkolnych” został wykonany na poziomie 945,54 %, co sugeruje że Beneficjent dokonał błędnych założeń w projekcie już w momencie jego sporządzania. Do końca okresy sprawozdawczego w projekcie udział wzięło 10 243 uczniów. Z terenów wiejskich pochodziło 4 961 osób. Określona w projekcie wartość docelowa (objęcie wsparciem 250 szkół) została przekroczona i ukształtowała się na poziomie 259 placówek.

- **Kluczowe przetargi:** w ramach projektu Beneficjent systemowy nie przeprowadził żadnych postępowań w ramach PZP; natomiast Dolnośląski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli we Wrocławiu (DODN we Wrocławiu), który jest realizatorem w projekcie, przeprowadził 8 przetargów nieograniczonych, przy czym 2 z nich zostały unieważnione. Pozostałe dotyczyły: zakupu sprzętu sportowego, usług hotelarskich, przewozu uczniów, usługi opracowania i przeprowadzenia zajęć w kołach pozaszkolnych realizujących mini projekty na platformie, przygotowania i dostarczenia posiłków oraz redakcji i opieki naukowej publikacji.

„Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku”

- **Beneficjent:** Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
- **Działanie, w którym jest realizowany:** Działanie 9.2
- **Termin realizacji:** 01.06.2009 r. – 31.05.2011 r.
- **Wartość projektu:** Ogólna wartość projektu wynosi 20 398 909,41 PLN, z czego wkład własny Beneficjenta wynosił 3 059 836,41 PLN.
- **Stopień wydatkowania na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność:** do dnia 31.12.2011 r. zostało zatwierdzonych 12 wniosków o łącznej wartości 18 335 729,40 PLN. 30 listopada 2011 r. został zaakceptowany końcowy wniosek o płatność o wartości 3 261 025,49 PLN.
- **Opóźnienia w realizacji projektu:** największym problemem podczas realizacji projektu było niewystarczające zainteresowanie uczniów udziałem w stażach/praktykach, w związku z czym Beneficjent zrealizował wskaźnik jedynie na poziomie 32,44%. IP uznała, iż niespełnienie założeń projektu wynika z przyczyn leżących po stronie Beneficjenta i podjęła decyzję o rozliczeniu kosztów zarządzania projektem oraz kosztów pośrednich zgodnie z regułą proporcjonalności. Wskaźniki dotyczące opracowania podręczników do specjalizacji dla branż, programów do specjalizacji oraz pakietów edukacyjnych również nie zostały w pełni osiągnięte, ponieważ nie udało się wyłonić wykonawców, mimo kilkakrotnie powtarzanego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. IP uznała, że osiągnięcie zakładanych w projekcie wskaźników: *14 programów do specjalizacji dla branż M i T; opracowanie 14 podręczników do specjalizacji dla branż M i T; wyposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w branżach M i T w 14 pakietów edukacyjnych dla zawodów*, na poziomie niższym niż 100% nie zostało zawinione przez Beneficjenta.
- **Postęp rzeczowy:** realizacja projektu zakończyła się w 2011 r. jednakże z uwagi, że do końca 2011 r. Beneficjent nie dokonał należnych zwrotów projekt nie został w bieżącym okresie sprawozdawczym rozliczony i zamknięty. W zajęciach zaplanowanych w ramach programów rozwojowych wzięło udział 29 213 uczniów, w tym z terenów wiejskich pochodziło 13 424 osób.
- **Kluczowe przetargi:** w ramach projektu Beneficjent systemowy nie przeprowadził żadnych postępowań w ramach PZP, natomiast Dolnośląskie Centrum Informacji Zawodowej i Doskonalenia Nauczycieli w Wałbrzychu (DCIZiDN w Wałbrzychu), które jest partnerem, przeprowadziło 15 postępowań zgodnie z PZP, z czego 13 stanowią przetargi nieograniczone. Jeden z nich unieważniono, natomiast 2 to zamówienia z wolnej ręki, z których jedno unieważniono. Najistotniejszymi postępowaniami były: 1. dostawa sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem; 2. dostawa oprogramowania typu CAD/CAM dla szkół zawodowych w branży mechanicznej; 3. dostawa wyposażenia dla szkół zawodowych w branży mechanicznej województwa dolnośląskiego; 4. dostawa urządzeń gastronomicznych dla szkół zawodowych w branży turystycznej; 5. opracowanie graficzne, skład, korekta, druk oraz dostawa programów, pakietów edukacyjnych oraz podręczników.

„Modernizacja kształcenia zawodowego na Dolnym Śląsku II”

- **Beneficjent:** Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
- **Działanie, w którym jest realizowany:** Działanie 9.2
- **Termin realizacji:** 03.01.2011 r. – 30.09.2014 r.
- **Wartość projektu:** 104 599 910,00 PLN z czego wkład własny Beneficjenta wynosi 15 689 986,50 PLN.
- **Stopień wydatkowania na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność:** do dnia 31.12.2011 r. zostało rozliczonych 5 wniosków o płatność o łącznej wartości 3 537 181,52 PLN.

- **Opóźnienia w realizacji projektu:** w okresie, jaki obejmowały wnioski o płatność, wystąpił problem we wdrożeniu e-dzienników, co spowodowane było opóźnieniami w projekcie komplementarnym "Dolnośląska e-szkola" i brakiem dostępu do platformy edukacyjnej. Efekt wdrożenia nowoczesnego e-ocenia w szkołach uzależniony jest od posiadania przez szkołę mobilnego sprzętu komputerowego, który umożliwi bezprzewodowe łączenie się nauczyciela podczas zajęć edukacyjnych z platformą. Projekt „Dolnośląska e-szkola” gwarantował jedynie dostęp do platformy, a nie wyposażał szkół zawodowych uczestniczących w projekcie. Początkowo organy prowadzące szkoły uczestniczące w projekcie deklarowały, że w ramach własnych środków zakupią niezbędny sprzęt, natomiast ostatecznie wycofały się z tej deklaracji. We wniosku o dofinansowanie nie przewidziano środków finansowych na zakup właściwego sprzętu.
- **Postęp rzeczowy:** ze względu na opisane wyżej problemy Beneficjent ostatecznie zrezygnował z realizacji zadania wdrażania w szkołach e-dzienników. Ponadto, ze względu na zmianę Rozporządzenia MEN w sprawie podstaw programowych kształcenia bezzasadna stała się realizacja innego przewidzianego wcześniej zadania – Materiały dydaktyczne do prowadzenia zajęć z przedmiotów zawodowych dla 5 kluczowych branż, opracowanie programów, podręczników pomocniczych i nowoczesnych materiałów dydaktycznych. W związku z rezygnacją z w/w zadań Beneficjent znacznie rozszerzył zakres merytoryczny zadania „Realizacja cząstkowych programów rozwojowych w 250 szkołach zawodowych” oraz poszerzył zakres branż z 7 na 14, w ramach których udzielane jest uczniom wsparcie. Do końca okresu sprawozdawczego w projekcie udział wzięło 4 313 uczniów.
- **Kluczowe przetargi:** w ramach projektu Beneficjent systemowy nie przeprowadził żadnych postępowań w ramach PZP, natomiast DCIZiDN w Wałbrzychu, które jest realizatorem w projekcie, przeprowadził 711 postępowań, w tym: wszczęto 80 postępowań (7 unieważniono, w 1 postępowaniu jedyny wykonawca odmówił podpisania umowy) w trybie przetargu nieograniczonego dot. m.in. dostawy sprzętu komputerowego, obsługi prawnej, wyboru liderów, organizacji wycieczek zawodoznawczych, usługi transportowej na fora, organizacji kursów kwalifikacyjnych, realizacji Szkolnych Programów Rozwojowych (zajęć pozalekcyjnych z kompetencji kluczowych, dydaktyczno – wyrównawczych, z doradztwa zawodowego i opieki psychologicznej – pedagogicznej), dostawy tonerów, dostaw wyposażenia w ramach branży mechanicznej, mechatronicznej, elektrycznej – energetycznej, turystycznej, budowlanej, samochodowej i informatycznej, dostawy materiałów promocyjnych, organizacji usługi hotelarsko – gastronomicznej oraz wynajmu sali dla uczestników konferencji, organizacji usługi edukacyjnej dla uczniów w ośrodku edukacyjnym/placówce oświatowej na terenie Polski, dostawy pomocy dydaktycznych (książek, filmów), organizacji usługi edukacyjnej dla uczniów w ośrodkach badawczo – rozwojowych i akademickich dla 14 branż, wydania opinii prawnej w sprawie stosowania pzp, dostawy flipchartów itp.; ponadto: wszczęto 631 postępowań z wolnej ręki, w tym 630 to postępowania w ramach zamówienia uzupełniającego na realizację Szkolnych Programów Rozwojowych (art. 67 ust. 1 pkt 6 ustawy pzp), 1 postępowanie z wolnej ręki dotyczyło wyboru lidera w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Środzie Śląskiej (art. 67 ust. 1 pkt 4 ustawy Pzp).

„Szkolenie nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów”

- **Beneficjent:** Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego
- **Działanie, w którym jest realizowany:** Działanie 9.4
- **Termin realizacji:** 01 stycznia 2010 r. – 31 sierpnia 2011 r.
- **Wartość projektu:** 2 000 000,00 PLN;
- **Stopień wydatkowania na podstawie zatwierdzonych wniosków o płatność:** do dnia 31.12.2011 r. zostało zatwierdzonych 7 wniosków o płatność o łącznej wartości: 1 135 177,27 PLN.
- **Opóźnienia w realizacji projektu:** najistotniejszym problemem powstałym w trakcie realizacji projektu było wycofanie się Partnera - Georg August Universitaet w Getyndze ze współpracy, pomimo iż Beneficjent czynił starania w celu nierozwiązania umowy partnerskiej (propozycja zmiany terminów warsztatów). Wycofanie się partnera miało miejsce już po zrealizowaniu części zadań planowanych w ramach komponentu ponadnarodowego. W pierwszej połowie kwietnia 2011 r. Beneficjent podjął próby pozyskania dodatkowego Partnera w Niemczech, który miałby możliwość przejęcia zadań Uniwersytetu w Getyndze w kontynuowaniu współpracy ponadnarodowej w projekcie. W lipcu 2011 r. zatwierdzono zaktualizowany wniosek o dofinansowanie projektu, w którym z powodu wycofania się Partnera ze współpracy międzynarodowej pomniejszono wartość komponentu ponadnarodowego z 508 540,00 PLN na 21 727,40 PLN.
- **Postęp rzeczowy:**
W okresie sprawozdawczym większość wskaźników osiągnięto na poziomie 100 %. Wskaźnik – liczba nauczycieli, którzy uczestniczyli w doskonaleniu zawodowym w krótkich formach osiągnięto na poziomie

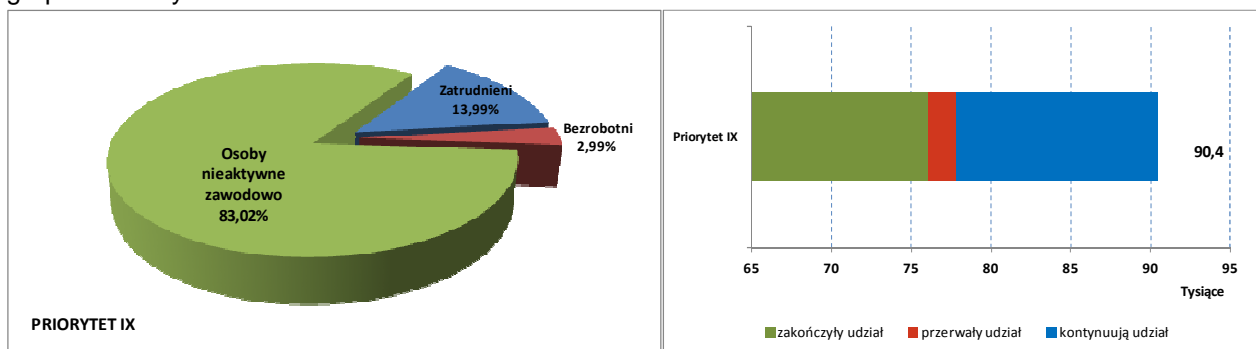
99,35 %. Wskaźnik – przeszkolenie 1020 nauczycieli w różnych formach doskonalenia osiągnięto na poziomie 97,75 %. Pięć wskaźników obecnie wykazywanych jest na poziomie 0% i wartość 4 z nich nie ulegnie zmianie. Wskaźnik określający zrealizowane wizyty studyjne ukształtował się na poziomie 50 % (do czasu wycofania się Partnera, została zrealizowana 1 z 2 zaplanowanych wizyt studyjnych).

Okres realizacji projektu zakończył się 31.08.2011 r. a w dniach od 21 do 23 grudnia 2011 r. została przeprowadzona kontrola w siedzibie Beneficjenta. W okresie sprawozdawczym został złożony końcowy wniosek o płatność, jednak do końca okresu sprawozdawczego nie został pozytywnie zweryfikowany.

Kluczowe przetargi: Beneficjent systemowy nie przeprowadził żadnych postępowań w ramach PZP, natomiast DODN we Wrocławiu, który jest realizatorem, przeprowadził 6 postępowań zgodnie z PZP, przy czym wszystkie to przetargi nieograniczone, z czego 1 **unieważniono**. Postępowania obejmowały: przygotowanie i przeprowadzenie konferencji szkoleniowych, usługi hotelarsko-gastronomiczne na rzecz uczestników konferencji, seminariów i warsztatów, oraz redakcję i opiekę naukową, skład, przygotowanie do druku i wydruk publikacji

• Analiza struktury uczestników

Priorytet IX w swojej idei skupiony jest na upowszechnieniu edukacji na każdym etapie życia człowieka. Już z założenia zatem uczestnikami projektów w tym obszarze mogą być osoby z różnego przedziału wiekowego, z różnorodnym wykształceniem, zarówno bezrobotne jak i zatrudnione, zamieszkujące w miastach oraz na obszarach wiejskich. Wobec powyższego IP nie odnotowała nadreprezentowanych bądź niedoreprezentowanych grup wskazanych w SzOP.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań rocznych IP (wg stanu na 31.12.2011)

KOMPLEMENTARNOŚĆ:

PRIORYTET VI

W ramach Poddziałania 6.1.1 w *Planie działania na rok 2011* został przewidziany do realizacji projekt w trybie systemowym pt. „**Wolontariat – włącz się!**”, którego beneficjentem jest PL.2012 Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w partnerstwie z Samorządem Województwa Dolnośląskiego oraz Dolnośląską Federacją Sportu. Powyższy projekt, w aspekcie komplementarności, został opisany w sprawozdaniu za I półrocze 2011 oraz w punkcie opisującym projekty systemowe.

Komplementarność występuje również w projekcie Gminy Wrocław - Centrum Integracji Społecznej pt. „**Praca bez barier**”, który jest realizowany w Poddziałaniu 6.1.1. Wartość projektu wynosi 2 066 663,20 PLN. Termin realizacji projektu: 01.09.2011 r. - 31.07.2013 r. Głównym celem projektu jest zwiększenie szans wejścia na rynek pracy 120 pozostających bez zatrudnienia niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia, poprzez aktywizację zawodową i społeczną, w tym organizację staży i praktyk zawodowych. Grupę docelową stanowią osoby niepełnosprawne, w min. 60% osoby, które zakończyły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu VII PO KL. Powyższy projekt wpisuje się w komplementarność wewnątrzprogramową. Objęcie wsparciem osób, które były uprzednio aktywizowane w ramach form wsparcia Priorytetu VII PO KL *Promocja integracji społecznej* wraz z kontynuacją i rozszerzeniem wsparcia o formy dostępne w Priorytecie VI PO KL *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* zapewnia komplementarność pomiędzy działaniami aktywizacji zawodowej w ramach PO KL.

Kolejny projekt wpisujący się w ideę komplementarności to projekt Beneficjenta Towarzystwa Społecznego Razem pt. „**Nowy cel**”, który jest realizowany w Działaniu 6.3 w okresie od 01.11.2011 r. do 30.04.2012 r. Wartość projektu wynosi 50 000,00 PLN. Celem głównym projektu jest aktywizacja zawodowa 10 kobiet – mieszanek Gminy Wiejskiej Kłodzko, powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie

spowodowanej wychowaniem dziecka, poprzez zawiązanie grupy wsparcia pn. „Nowy cel”. Grupa ta ma na celu udzielenie wsparcia społecznego kobietom powracającym na rynek pracy. W projekcie zaplanowano wykorzystanie rezultatów projektu zrealizowanego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL pn. „Praca w posagu”. W działaniach przewiduje się indywidualne zajęcia na bazie projektu „Praca w posagu” polegające na spotkaniach z doradcą zawodowym i specjalistą pracy socjalnej, którzy pełnią rolę zbliżoną do Animatora pracy. Animator pracy opracowuje optymalny model zatrudnienia dla uczestniczki projektu, przy uwzględnieniu jej sytuacji rodzinnej. Partner projektu, tj. Gmina Kłodzko posiada doświadczenie w realizacji tzw. małych projektów w ramach Kłodzkiej Wstęgi Sudetów – z tytułu uczestnictwa w Lokalnej Grupie Działania, która powstała w ramach Pilotażowego programu *Leader+* realizowanego w Sektorowym Programie Operacyjnym *Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006* oraz w ramach *Programu rozwoju obszarów wiejskich 2007-2013*. Powyższy projekt ze względu na wykorzystanie rezultatów EQUAL wpisuje się w komplementarność wewnątrzfunduszową i międzyprogramową, natomiast możliwe do wykorzystania doświadczenie partnera wskazuje na komplementarność międzyfunduszową i międzyprogramową.

PRIORYTET VII

Instytucja wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) wyróżniła w Priorytecie VII następujące projekty w Działaniu 7.3, które spełniły kryteria strategiczne dotyczące komplementarności. Wskazane inicjatywy zapewniają komplementarność wsparcia EFS z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, w ramach którego tworzone są Lokalne Grupy Działania. Beneficjenci lub partnerzy powyższych projektów jako członkowie Lokalnych LGD identyfikują problemy miejscowych społeczności i określają sposoby ich rozwiązania, właśnie za pośrednictwem planowanych do realizacji działań projektowych, mając za cel przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców obszarów wiejskich oraz rozwój dialogu społecznego. Wymienione przedsięwzięcia spełniają również kryterium komplementarności w zakresie wykorzystania rezultatów inicjatywy wspólnotowej EQUAL

W wyniku ogłoszonego przez IW(IP2) konkursu nr I/7.3/A/11 został wyłoniony m.in. projekt Beneficjenta: Ośrodek Edukacji i Psychoterapii Barbara Pełyńska, pt. **„Wśród ludzi”**, realizowany w partnerstwie z miejsko-wiejską Gminą Międzyzlesie, która uczestniczy m. in. w Lokalnej Grupie Działania "Kłodzka Wstęga Sudetów". Okres realizacji: 03.10.2011-30.03.2012. Wartość projektu: ponad 49 tyś. PLN. Strategia rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Międzyzlesie definiuje najważniejsze problemy danej społeczności, tj. ubóstwo, bezrobocie, bezdomność, wielodzietność, brak własnego mieszkania, przeludnienie mieszkań, rodzinne "dziedziczne bezrobocie". W odpowiedzi na potrzeby społeczności Gminy Międzyzlesie opracowano główne założenia projektu "Wśród ludzi":

- aktywna społeczna integracja 10 mieszkanek Gminy Międzyzlesie w wieku aktywności zawodowej powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie spowodowanej wychowaniem dziecka,
- podniesienie kompetencji osobistych i społecznych, powodujący wzrost poczucia własnej wartości i motywacji. Zdobywanie kwalifikacji umiejętności zawodowych;
- zmniejszenie zagrożenia bezrobociem rodzinnym wśród 10 kobiet - uczestniczek projektu poprzez wykorzystanie rezultatów projektu zrealizowanego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL „Praca w posagu” – Animator Pracy.
- wzmocnienie wsparcia społecznego kobiet wracających na rynek pracy oraz organizacja opieki nad dziećmi uczestniczek projektu poprzez powołanie i funkcjonowanie grupy wsparcia „Wśród ludzi” z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Międzyzlesiu.

Realizacja projektu ma mieć również pozytywny wpływ na metody i formy pracy OPS w Międzyzlesiu, którego pracownice, wykorzystując rezultaty projektu "Praca w posagu" IW EQUAL, będą współrealizatorkami zadań w projekcie. Uczestniczki zostaną zrekrutowane przez pracownice OPS podczas bezpośrednich spotkań.

Projekt pt. **„Aktywna kobieta – szczęśliwa mama”**. Beneficjent: Gmina Siechnice/ Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Okres realizacji: 01.01.2012 - 30.06.2012. Wartość inicjatywy: ponad 45 tyś. PLN. Gmina Siechnice wchodzi w skład Lokalnej Grupy Działania na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju Gmin – LIDER A4 (Kąty Wrocławskie, Kobierzyce, Żórawina, Siechnice). Doświadczenie zdobyte w czasie realizacji partnerstwa LIDER A4 przyniesie korzyści dla realizacji projektu. Zostaną w nim wykorzystane rezultaty projektu zrealizowanego w ramach Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL pn. „Praca w posagu- model wychodzenia z bezrobocia rodzinnego na wsi” poprzez ustalenie indywidualnego planu pracy uczestnika, wsparcie - świadczone przez pracownika socjalnego OPS - w poszukiwaniach pracy na rynku lokalnym. Projekt skierowany jest do kobiet. Grupa ta została zidentyfikowana jako szczególnie defaworyzowana. W odpowiedzi na powyższe ustalono formy wsparcia polegające na: aktywizacji zawodowej i społecznej powracających oraz wchodzących po raz pierwszy na rynek

pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci; nabycie kompetencji i predyspozycji zawodowych; zdobycie kluczowych umiejętności społecznych umożliwiających wejście na rynek pracy; zmniejszenie deficytów społecznych umożliwiające zmianę postaw życiowych na bardziej aktywne; promocja aktywności lokalnej.

PRIORYTET VIII:

W dniu 15 grudnia 2011 r. w ramach Poddziałania 8.1.1 podpisano umowę o dofinansowanie projektu z Beneficjentem: Dobre Kadry. Centrum badawczo-szkoleniowe Sp. z o.o., na łączną kwotę 2 468 613,00 PLN (1 667 693,00 PLN – dofinansowanie, 800 920,00 PLN – wkład własny). Termin realizacji projektu: od 01.12.2011 r. do 30.09.2013 r. Grupą docelową projektu jest firma HS Wrocław (która jest jednocześnie partnerem projektu) oraz jej pracownicy. HS Wrocław specjalizuje się w sferze badawczo-rozwojowej, dotyczącej branży lotniczej. Planowane do wypracowania w projekcie cel ogólny i cele szczegółowe uwzględniają podstawowe cele strategiczne firmy HS Wrocław na najbliższe lata, a mianowicie: zwiększenie produktywności, rozwój prac badawczo-rozwojowych i wypracowanie konkurencyjności. Partner projektu dysponuje dużym potencjałem finansowym i badawczym, co daje możliwość szybkiego rozwoju centrum konstrukcyjno-badawczego z korzyścią zarówno dla firmy, jak i branży lotniczej w Polsce oraz dla rozwoju Dolnego Śląska. Działania w projekcie są komplementarne z inwestycjami finansowanymi z EFRR w ramach działań 1.4-4.1 PO Innowacyjna Gospodarka („Badania i rozwój w zakresie zaworów mechanicznych i elektromechanicznych” nr POIG.01.04.00-02-003/10; okres realizacji: 07.2011-12.2015). Beneficjent oświadczył, że szkolenia realizowane są w powiązaniu z projektami o charakterze infrastrukturalnym i/lub szkolenia są realizowane jako uzupełnienie dla indywidualnych projektów kluczowych realizowanych w różnych programach EFRR. W celu podwyższenia umiejętności konstruktorzy zaangażowani w projekt Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości pn. „Badania i rozwój w zakresie zaworów mechanicznych i elektromechanicznych” będą korzystać ze szkoleń współfinansowanych z EFS.

W dniu 6 kwietnia 2011 r. w ramach Poddziałania 8.1.1. przyjęto do realizacji projekt systemowy Beneficjenta PL.2012 Sp. z o.o. na kwotę 3 520 859,00 PLN, z terminem realizacji: 01.03.2011 - 31.05.2012. Powyższy projekt, w aspekcie komplementarności, został opisany w sprawozdaniu okresowym za I półrocze 2011 r. oraz w punkcie opisującym projekty systemowe.

PRIORYTET IX

W bieżącym okresie rozliczeniowym przyjęto do realizacji następujące projekty zakładające komplementarność działań z inwestycjami finansowanymi z innych źródeł wspólnotowych niż Europejski Fundusz Społeczny:

- 1) POKL.09.01.01-02-014/11 – „Bajkowe przedszkole”, Beneficjent: Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej Oddział w Legnicy, okres realizacji: 01.07.2011-31.10.2014, wartość projektu: 1 653 241,81 PLN, projekt jest komplementarny z projektem realizowanym w **SPO ROL 2004-2006**, w ramach którego wyremontowano w 2007 roku budynek GOKiS-u, w którym ma zostać otwarty Punkt Przedszkolny w Siedliskach.
- 2) POKL.09.01.01-02-020/11 – „Przedszkolandia na Wzgórzach Dalkowskich”, Beneficjent: Fundacja "Porozumienie Wzgórz Dalkowskich", okres realizacji: 01.07.2011-31.07.2014, wartość projektu: 1 200 754,45 PLN, projekt jest komplementarny z projektem realizowanym w **PROW 2007-2013, Odnowa i rozwój wsi**, Beneficjent: Gmina Gaworzyce, nr projektu: 00132-6922-UM0100117/09 „Budowa świetlicy wiejskiej w Koźlicach”, okres realizacji: 13.10.2009-25.11.2010. Punkt Przedszkolny w Koźlicach zostanie otwarty w budynku świetlicy, który został wybudowany ze środków PROW.
- 3) POKL.09.01.01-02-023/11 – „Uruchomienie punktów przedszkolnych w Starej Kraśnicy i Dobkowie szansą na rozwój”, Beneficjent: Gmina Świerzawa, okres realizacji: 01.02.2012-28.02.2015, wartość projektu: 584 520,00 PLN, projekt jest komplementarny z dwoma projektami:
 - **PROW 2007-2013, Odnowa i rozwój wsi**, Beneficjent: Gmina Świerzawa, nr projektu: 6922-UM0100106/09 „Remont Świetlicy Wiejskiej na Centrum Kulturalno-Historyczne oraz budowa infrastruktury turystycznej na bazie zabytkowych kapliczek dla rozwoju turystyczno-kulturowego wsi Dobków”. W wyremontowanym budynku świetlicy wiejskiej w Dobkowie funkcjonować będzie punkt przedszkolny uruchomiony w ramach PO KL.
 - **PROW, Oś 4 – Leader**, Beneficjent: Gmina Świerzawa, nr projektu: 00069-6930-UM0130070/10 „Remont świetlicy wiejskiej w Starej Kraśnicy”. W wyremontowanym budynku świetlicy wiejskiej w Starej Kraśnicy funkcjonować będzie punkt przedszkolny uruchamiany w ramach projektu POKL.
- 4) POKL.09.05.00-02-012/11 – „Ty też możesz się zmienić”; wartości projektu: 43 032 PLN, okres realizacji: 01.10.2011 r. do 31.05.2012 r. Celem głównym projektu jest zorganizowanie niestereotypowych zajęć pozalekcyjnych niwelujących problemy wychowawcze dla 60 dzieci. Udział dzieci w niestandardowych zajęciach (warsztaty z pedagogiki cyrku, warsztaty fotograficzne, warsztaty terapeutyczne z psychologiem),

w ramach których **wykorzystana będzie szkolna pracownia ICT pozyskana w latach 2004-2006 z SPO RZL**, wpłynie na atrakcyjność tych zajęć i zachęci dzieci do aktywnego udziału.

- 5) POKL.09.01.02-02-160/09 – „Dolnośląska Szkoła liderem jakościowych zmian w polskim systemie edukacji” oraz POKL.09.04.00-02-028/09 – „Szkolenie nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów”; Beneficjent: Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego; wskazane projekty systemowe są komplementarne względem siebie oraz z projektami realizowanymi przez Beneficjenta w ramach **RPO** dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2007-2012: „Pracownia przyrodnicza w każdej gminie” oraz „Dolnośląska e-szkoła”. Przy realizacji projektów systemowych w ramach PO KL są wykorzystywane: zakupione w ramach komplementarnych projektów specjalistyczne pomoce dydaktyczne do prowadzenia zajęć matematyczno-przyrodniczych, utworzone w szkołach nowoczesne pracownie komputerowe oraz utworzona platforma edukacyjna

PODKOMITET MONITORUJĄCY:

W roku 2011 roku przyjęto osiem uchwał w trybie pisemnej akceptacji:

- Uchwała nr 17/2011 w sprawie rozpatrzenia i rekomendowania Komitetowi Monitorującemu PO KL zmiany w *Planie działania na rok 2011* dla Priorytetu VI z dnia 4.02.2011,
- Uchwała nr 18/2011 w sprawie przyjęcia rekomendacji z badania „Analiza systemu rozliczania wniosków o płatność składanych w ramach komponentu regionalnego Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie dolnośląskim” z dnia 11.02.2011,
- Uchwała nr 19/2011 w sprawie przyjęcia rekomendacji z badania: „Ocena trafności doboru i efektywności programów aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL w odniesieniu do sytuacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia w województwie dolnośląskim” z dnia 23.02.2011,
- Uchwała nr 20/2011 w sprawie przyjęcia rekomendacji z badania „Komplementarność wsparcia z PO KL z innymi programami UE – aktualna ocena realizacji zasady komplementarności oraz propozycja rozwiązań w celu zwiększenia efektów realizacji tej zasady, z dnia 12.05.2011,
- Uchwała nr 21/2011 w sprawie rozpatrzenia i rekomendowania Komitetowi Monitorującemu PO KL zmiany *Planu działania na rok 2011* dla Priorytetu VI, z dnia 23.05.2011,
- Uchwała nr 22/2011 w sprawie zmiany składu osobowego Grup Roboczych w ramach Podkomitetu Monitorującego PO KL WD powołanych uchwałą 6/2009 z dnia 9 stycznia 2009 r., z dnia 19.08.2011,
- Uchwała nr 23/2011 w sprawie zmiany Regulaminu Prac Podkomitetu Monitorującego Program Operacyjny Kapitał Ludzki Województwa Dolnośląskiego, z dnia 16.09.2011,
- Uchwała nr 25/2011 w sprawie przyjęcia rekomendacji z badania „Ocena szkoleń realizowanych w województwie dolnośląskim w ramach projektów dla Poddziałania 6.1.1, 7.2.1, 8.1.1, 8.1.2 PO KL w kontekście wpływu na sytuację zawodową ich uczestników, z dnia 24.11.2011,

Podczas IX posiedzenia PKM PO KL WD, które odbyło się 11 kwietnia 2011 r., omówiono *Roczne sprawozdanie z realizacji komponentu regionalnego Program Operacyjny Kapitał Ludzki za rok 2010*, a także stan wdrażania PO KL w województwie dolnośląskim. Przedstawiono również informacje dotyczące Krajowej Rezerwy Wykonania oraz realizacji ponadregionalnej sieci współpracy w obszarze adaptacyjności, realizowanej wspólnie przez województwa: opolskie, lubuskie, zielonogórskie, zachodniopomorskie i dolnośląskie (jako lider).

W kwietniu 2011 roku (26 kwietnia 2011 r.) odbyło się spotkanie grupy roboczej ds. zatrudnienia. Tematem spotkania była „Realizacja *Planu działania* dla VI Priorytetu na 2011 rok, a dokumentacja konkursowa 2011 – trudności w realizacji i problemy”.

Na X (dwudniowym) posiedzeniu Podkomitetu Monitorującego PO KL WD, które odbyło się w dniach 16 - 17.06.2011 r. w Łądku Zdroju, zaprezentowane zostały wstępne założenia do *Planów działania na rok 2012* dla Priorytetów VI, VII, VIII, IX. Dodatkowo przedstawione zostały wyniki badań ewaluacyjnych przeprowadzonych przez Instytucję Pośredniczącą I Instytucję Pośredniczącą II stopnia:

- „Ocena realizacji projektów systemowych w ramach Poddziałania 7.1.1 i 7.1.2”,
- „Ocena trafności doboru i efektywności programów aktywizacji zawodowej realizowanych w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL w odniesieniu do sytuacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia w województwie dolnośląskim”,
- „Analiza systemu rozliczania wniosków o płatność składanych w ramach komponentu regionalnego PO KL w województwie dolnośląskim”,
- „Komplementarność wsparcia PO KL z innymi programami UE – aktualna ocena realizacji zasady komplementarności oraz propozycja rozwiązań w celu zwiększenia efektów realizacji tej zasady”.

Zaprezentowany został także stan realizacji komponentu regionalnego PO KL w województwie dolnośląskim na dzień 31.05.2011 r.

W październiku 2011 roku (4 października 2011 r.) odbyło się spotkanie grupy roboczej ds. adaptacyjności i transferu wiedzy. Na spotkaniu zaprezentowane zostały informacje na temat planowanego projektu systemowego pn. „Dolnośląski bon na innowacje” w ramach Priorytetu VIII PO KL. Dodatkowo omówiono uwagi Komisji Europejskiej i Ministerstwa Rozwoju Regionalnego do projektu *Planu działania* dla Priorytetu VIII PO KL na 2012 rok oraz przeprowadzono dyskusję na temat poszczególnych zapisów kryteriów wyboru projektów dla *Planu działania* dla Priorytetu VIII PO KL.

Podczas XI Posiedzenia Podkomitetu Monitorującego PO KL WD, które odbyło się 19 października 2011 r., omówiono *Plany działania na rok 2012*. Przedstawiono również informacje o stanie wdrażania PO KL na Dolnym Śląsku: stan danych na dzień 30 czerwca i 30 września 2011 r., w tym zaprezentowano sprawozdanie okresowe z realizacji Priorytetów komponentu regionalnego PO KL za I półrocze 2011 r.

Podczas XI Posiedzenia PKM PO KL podjęta została uchwała nr 24/2011 w sprawie rozpatrzenia i rekomendowania Komitetowi Monitorującemu PO KL *Planów działania na rok 2012*.

3. Opis postępu w realizacji działań, o których mowa w art. 10 Rozporządzenia (WE) 1081/2006¹

- **Włączenie problematyki równości płci**

Typowe działania Beneficjentów na rzecz równości szans płci koncentrują się na uprzywilejowaniu w projekcie płci, która uznana jest za defaworyzowaną na danym rynku. Jednocześnie równość szans przejawia się w umożliwieniu dostępu do projektu płci, która w potocznym rozumieniu nie wpisuje się w daną branżę lub zawód. Do standardowych działań Beneficjentów, opisywanych we wnioskach o płatność, należy zaliczyć:

- realizację działań na rzecz równościowego zarządzania ze względu na płeć poprzez organizację pracy zespołu projektowego w taki sposób, który umożliwi godzenie życia zawodowego z rodzinnym – elastyczne formy i godziny pracy;
- podejmowanie decyzji projektowych podczas realizacji projektu angażując zarówno kobiety jak i mężczyźni;
- warsztaty o tematyce genderowej;
- stosowanie języka „wrażliwego na płeć” w przygotowywanych materiałach szkoleniowych, informacyjnych i promocyjnych;
- monitoring uczestników projektu uwzględniający podział na płcie.

PRIORYTET VI:

Wśród realizowanych projektów koncentrujących się na tematyce równości szans płci na uwagę zasługuje następujący projekt pt. „**Wiedza – najlepsza inwestycja na przyszłość**” realizowany w ramach Poddziałania 6.1.1. Projekt był realizowany w okresie od 02.08.2010 r. do 29.04.2011 r. Celem głównym projektu było podniesienie kwalifikacji i udzielenie wsparcia w postaci szkoleń zawodowych oraz poradnictwa zawodowego osobom zainteresowanym nabyciem nowych, uzupełnieniem lub podwyższeniem kwalifikacji i umiejętności. Grupę docelową stanowiło 40 osób nieaktywnych zawodowo, w tym 28 kobiet i 12 mężczyzn. W projekcie prowadzone były między innymi kursy w zawodzie recepcjonisty, kursy językowe, indywidualne doradztwo zawodowe, ale także w zakresie florystyki i bukicjarstwa – postrzeganych jako zajęcia kobiece - który ukończyło 20 osób, w tym 7 mężczyzn.

PRIORYTET VII:

W Priorytecie VII instytucja wdrażająca (Instytucja Pośrednicząca II stopnia) wyróżniła spośród nadzorowanych przez siebie projektów przedsięwzięcie pn. „**Kobieta na 5+**” (Poddziałanie 7.2.1), którego celem ogólnym jest aktywizacja zawodowa oraz podniesienie zdolności do zatrudnienia 80 niezatrudnionych kobiet z gmin wiejskich, miejsko – wiejskich oraz miast do 25 tys. mieszkańców z powiatu głogowskiego, górowskiego i wołowskiego. Projekt będzie realizowany do końca lutego 2012 r., a jego celem jest zwiększenie integracji społecznej kobiet znajdujących się w szczególnie niekorzystnej sytuacji w celu ich trwałej integracji na rynku pracy oraz zwalczanie dyskryminacji na rynku pracy, w szczególności poprzez wspieranie osób ubogich, opiekujących się osobami będącymi na ich utrzymaniu (dzieci). Projekt ze względu na swoją specyfikę skierowany jest wyłącznie do kobiet niezatrudnionych, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka – zagrożonych wykluczeniem społecznym. Beneficjent kierując działania do jednej płci opierał się na przeprowadzonej analizie sytuacji kobiet i mężczyzn.

¹ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

Podczas realizacji projektu uwzględniano działania związane z równością szans w zarządzaniu projektem, jak również w zadaniach merytorycznych.

PRIORYTET VIII:

W Działaniu 8.1 od stycznia 2011 r. realizowany jest m. in. projekt: „**Szkolenia na obcasach**”. Głównym celem projektu jest podniesienie i dostosowanie umiejętności i kwalifikacji kobiet zatrudnionych w sektorze mikro i małych firm z województwa dolnośląskiego do istniejących potrzeb rynku pracy, a tym samym zwiększenie konkurencyjności kobiet wśród ogółu pracowników. Projekt skierowany został do kobiet z uwagi na to, iż nie można mówić o równości szans kobiet i mężczyzn w zajmowaniu stanowisk decyzyjnych w firmach, a zakres i tempo dokonujących się w tym względzie zmian jest niesatysfakcjonujące. Kobiety znajdujące się na różnych szczeblach kariery i pracujące w odmiennych branżach są kierowane przez swoich pracodawców do udziału w szkoleniach, które przyczyniają się do uzupełnienia i/lub podwyższenia posiadanych kwalifikacji. Analiza raportów i badań wyraźnie wskazuje, że kobiety w nierównomiernym (w odniesieniu do mężczyzn) stopniu uczestniczą w zarządzaniu i podejmowaniu decyzji w firmie. W ramach projektu zaplanowano przeprowadzenie szkoleń zgodnie ze zdiagnozowanymi potrzebami kobiet.

Ponadto problematyka równości płci podejmowana jest w projekcie „**Kadry gospodarki Dolnego Śląska**”, który jest projektem kontynuowanym (został opisany w Sprawozdaniu rocznym za 2010 r.). Celem głównym projektu jest podniesienie szans na zatrudnienie lub samozatrudnienie na lokalnym rynku pracy 100 mieszkanki Dolnego Śląska zagrożonych utratą zatrudnienia, pracujących w branżach: włókienniczej, kolejowej, elektromaszynowej oraz w służbie zdrowia (branżach uznanych za szczególnie dotknięte procesami modernizacyjnymi w regionie).

PRIORYTET IX

Ze względu na specyfikę projektów edukacyjnych, w których struktura uczestników (dzieci) w projekcie podyktowana jest względami demograficznymi, a nie stosowaniem parytetów płciowych, zagadnienie równości szans płci podejmowane jest w inny sposób niż w pozostałych Priorytetach komponentu regionalnego PO KL. Najczęściej powtarzającymi się działaniami w projektach realizowanych w Działaniu 9.1 opisywanymi we wnioskach za bieżący okres sprawozdawczy (rok 2011) na rzecz realizacji zasady równości szans płci były:

- szkolenia/pogadanki na temat równości szans płci dla kadry zarządzającej, nauczycieli, rodziców, uczniów i przedszkolaków;
- stosowanie elastycznego czasu pracy dla kadry zarządzającej projektem;
- zakup zabawek łamiących stereotypy płci;
- angażowanie obojga rodziców w równym stopniu w wychowanie dzieci i współpracę z szkołą/przedszkolem (w tym szczególnie ojców);
- tworzenie scenariuszy zajęć prowadzonych z zastosowaniem zasady równości szans kobiet i mężczyzn i ich stosowanie w ramach projektu;
- prowadzenie zajęć w sposób łamiący stereotypy płci, zarówno w przedszkolach, jak i szkołach, z zastosowaniem zabaw integracyjnych, zabaw ruchowych, scenek, prac plastycznych i rozmów;
- zachęcanie płci przeciwnej do udziału w zajęciach, które stereotypowo są przypisane do drugiej płci, np. zachęcanie dziewcząt do udziału w zajęciach matematycznych, informatycznych, czy też chłopców do zajęć teatralnych, językowych, plastycznych czy tanecznych;
- przełamywanie segregacji na rynku pracy poprzez wskazywanie szerokiej możliwości wyboru dalszej drogi życiowej bez ograniczeń stereotypów płci w trakcie zajęć z doradztwa zawodowego w szkołach

- **Zwiększenie integracji w dziedzinie zatrudnienia i intergacji społecznej innych grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym osób niepełnosprawnych**

PRIORYTET VI:

Wśród projektów realizowanych w ramach zwiększenia integracji w dziedzinie zatrudnienia i integracji społecznej grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, w tym **osób niepełnosprawnych**, w ramach Priorytetu VI PO KL, na uwagę zasługują następujące projekty:

- ✓ Projekt pt. „**Praca bez barier**” (realizowany w okresie od 01.09.2011 r. do 31.07.2013 r.) skierowany do 120 osób niepełnosprawnych. Głównym celem projektu jest zwiększenie szans wejścia na rynek pracy 120 pozostających bez zatrudnienia niepełnosprawnych mieszkańców Wrocławia, poprzez aktywizację zawodową i społeczną, w tym organizację staży i praktyk zawodowych. W projekcie przewidziano kurs kompetencji interpersonalnych, zajęcia indywidualnej grupowe mające na celu podwyższenie umiejętności poruszania się osób niepełnosprawnych na rynku pracy, kursy komputerowej językowe oraz przygotowanie Indywidualnych Planów Działań dla uczestników projektu. Kompetencje zawodowe osób

niepełnosprawnych mają zostać podwyższone poprzez udział w stażach i praktykach zawodowych. Projekt jest w trakcie realizacji w chwili obecnej prowadzone są działania rekrutacyjne i promocyjno-informacyjne.

- ✓ Projekt pt. **„Sam sobie sterem, żeglarzem i okrętem – pracuję na swoim, mam własną firmę”** (realizowany w ramach Działania 6.2), którego celem głównym jest zapewnienie kompleksowego wsparcia 20 osobom niepełnosprawnym nieaktywnym zawodowo z województwa dolnośląskiego tj. 12 kobietom i 8 mężczyznom, zamierzającym rozpocząć działalność gospodarczą w okresie VIII.2010-III.2012. Wsparciem objęta została grupa 20 osób niepełnosprawnych o wszystkich stopniach niepełnosprawności. Wszystkie działania w ramach projektu mają na celu kompleksowe wsparcie ww. grupy docelowej poprzez: szkolenia i doradztwo, opracowanie Indywidualnych Planów Działania, przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla minimum 80% uczestników oraz wsparcie pomostowe i doradztwo. Projekt jest realizowany w okresie od 01.08.2010 r. do 31.03.2012 r. Na chwilę obecną Projektodawca podpisał umowy o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej i przyznał środki na rozwój przedsiębiorczości oraz podstawowe wsparcie pomostowe 18 uczestnikom projektu. Trwa monitoring wydatkowania przyznanego wsparcia i prowadzenia działalności gospodarczych.

PRIORYTET VII:

W bieżącym okresie sprawozdawczym został ogłoszony konkurs zamknięty nr II/7.2.1/C/11 w ramach Poddziałania 7.2.1. Konkurs ten dotyczył wsparcia osób niepełnosprawnych, a o dofinansowanie mogły ubiegać się wszystkie podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze niepełnosprawności. W wyniku tego konkursu realizowane są dwa projekty:

- ✓ Projekt pt. **„Integracja zawodowa osób niewidomych”** realizowany przez Fundację Cultura Mentis, którego celem jest aktywizacja społeczno-zawodowa 60 osób niewidomych w wieku 50-64 lat z Wrocławia i Wałbrzycha, w tym 70% (42) kobiet, poprzez udzielenie kompleksowego i zindywidualizowanego wsparcia przy wchodzeniu na rynek pracy. Projekt ten realizowany jest w okresie od 01.10.2011 r. do 30.06.2014 r. Cele szczegółowe projektu to: zniwelowanie wykluczenia społecznego z tytułu bezrobocia i niepełnosprawności poprzez edukację osobistą oraz wzmocnienie samodzielności (rehabilitacja społeczna) osób niepełnosprawnych wzrokowo oraz przygotowanie IPD. Równie istotne jest przełamanie barier psychologicznych uniemożliwiających dążenie do aktywności zawodowej osób biorących udział w projekcie poprzez psychoedukację, zwiększenie kompetencji osobistych i zawodowych w ramach szkoleń zawodowych, a także kompetencji społecznych. Nacisk położono także na adaptację do miejsca pracy, zniwelowanie barier związanych z przystosowaniem miejsca pracy do potrzeb osób niewidomych oraz zmniejszenie oporu związanego z zatrudnianiem osoby niewidomej w firmie poprzez możliwość skorzystania ze staży. Projekt zakłada ponad 20-procentowy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla jego uczestników, co oznacza, że 15 niepełnosprawnych (10 kobiet i 5 mężczyzn) podejmie zatrudnienie na okres co najmniej 6 miesięcy na podstawie umowy o pracę, która przewiduje wymiar czasu pracy w wysokości co najmniej ½ etatu. Wartość dofinansowania: 1 923 575,13 PLN.
- ✓ Projekt pt. **„Edukacja i praca bez barier”** realizowany przez Gminę Wrocław/Centrum Integracji Społecznej. Celem głównym inicjatywy jest wyrównanie szans edukacyjnych i zawodowych 160 niezatrudnionych młodych (w wieku 15-24 lata) niepełnosprawnych mieszkanek (96 kobiet) i mieszkańców (64 mężczyzn) Wrocławia poprzez realizację zadań aktywizacji społecznej i zawodowej oraz reintegracji zawodowej w okresie 01.09.2011-31.07.2014. Cele szczegółowe projektu to: rozwój kompetencji osobistych i społecznych umożliwiający przełamanie barier psychologicznych oraz wzmacniający ich aktywność społeczną i potencjał zatrudnieniowy, zwiększenie umiejętności planowania kariery i poruszania się po rynku pracy oraz podniesienie kompetencji zawodowych, reintegracja zawodowa dzięki pozyskaniu pracodawców do współpracy w zakresie przyjęcia na staż / zajęcia reintegracji zawodowej oraz podniesieniu ich wiedzy o problematyce zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Projekt zakłada 20-procentowy wskaźnik efektywności zatrudnieniowej dla jego uczestników. Wartość dofinansowania: 2 878 361,65 PLN.

- **Innowacyjność oraz ponadnarodowość**

PRIORYTET VI:

W obszarze **innowacyjności** w okresie sprawozdawczym została zakończona realizacja projektu pt. **„Pracownik 50+. Przełamywanie barier na rynku pracy”** (okres realizacji projektu: 01.03.2010 r. - 30.06.2011 r.). Grupami docelowymi byli interesariusze tematyki aktywności zawodowej 50+, tj. osoby nieaktywne zawodowo po 50 roku życia, pracodawcy, a także przedstawiciele władz samorządowych i partnerzy społeczni. Produktem finalnym

projektu jest model współpracy grup docelowych na rzecz aktywizacji osób po 50 roku życia na rynku pracy. W okresie sprawozdawczym produkt finalny pomyślnie przeszedł proces walidacji, jako pierwszy w kraju.

W roku 2011 zawarto łącznie 5 umów o dofinansowanie projektów innowacyjnych, z których 1 projekt dotyczy konkursu ogłoszonego w roku 2010. Umowy dla kolejnych 4 projektów dotyczą konkursu ogłoszonego w 2011 roku i zostały podpisane w grudniu 2011 roku. Do podpisania pozostała jeszcze 1 umowa i tym samym po jej podpisaniu zostaną zakontraktowane wszystkie środki na 5 projektów innowacyjnych wyłonionych do dofinansowania w 2011r. Powyższe projekty z konkursu 2011 roku rozpoczynają dopiero swoją realizację i zostaną opisane w kolejnym okresie sprawozdawczym, natomiast realizowany jest projekt dotyczący konkursu roku 2010:

Projekt pt. „**Silver team czyli potęga doświadczenia**” jest realizowany od 01.06.2011 r. do 31.05.2013 r. Grupą docelową jest 70 osób, w tym 20 osób nieaktywnych zawodowo, 20 osób bezrobotnych i 30 osób zatrudnionych. Użytkownikami produktu są: pracodawcy, trenerzy osób dorosłych oraz instytucje rynku pracy. Odbiorcami produktu zgodnie z wnioskiem o dofinansowanie są osoby z grupy wiekowej 50+, które pragną powrócić na rynek pracy. Celem projektu jest wydłużenie aktywności zawodowej osób w wieku 50+ dzięki wypracowaniu kompleksowego, innowacyjnego narzędzia zarządzania kapitałem ludzkim i aktywizacji osób starszych. Innowacyjność wiąże się przede wszystkim z kompleksowością oraz możliwością wykorzystania najnowszych teorii zarządzania kapitałem ludzkim i zarządzania wiedzą. Na produkt finalny składa się innowacyjny pakiet, w skład którego wchodzi: strategia efektywnego zarządzania zasobami ludzkimi z elementami zarządzania wiedzą, poradnik „Doświadczony pracownik jako mentor/tutor/coach”, poradnik trenera osób starszych, kompendium innowacyjnych metod uczenia się bez bariery wieku, raport nt. obszarów niszowych rynku w zakresie usług, program szkoleń przygotowujących do wykonywania trzech przykładowych zawodów zidentyfikowanych jako niszowe i odpowiednie dla osób z grupy 50+. Projekt jest w trakcie realizacji - w ostatnim zatwierdzonym w okresie sprawozdawczym wniosku o płatność wykazano, że do tej pory opracowano wstępną wersję case study nt. sprawdzonych rozwiązań w obszarze aktywizacji zawodowej osób starszych w Portugalii. Ponadto prowadzone są działania na rzecz współpracy z ekspertami portugalskimi, greckimi i włoskimi. Rozpoczęto ankietowanie przedstawicieli grupy docelowej projektu, przeprowadzono badania focusowe i prowadzono prace nad przygotowaniem ostatecznych wersji raportów. Trwają prace nad opracowaniem wstępnej wersji produktu finalnego oraz podjęto działania na rzecz upowszechniania innowacyjnych założeń.

W obszarze **ponadnarodowości** w okresie sprawozdawczym zostały zawarte 3 umowy o dofinansowanie projektów ponadnarodowych dotyczące konkursu ogłoszonego w 2010 roku. W wyniku konkursu ogłoszonego w 2011 roku do końca okresu sprawozdawczego nie wyłoniono do dofinansowania żadnego projektu z komponentem ponadnarodowym, natomiast trwa procedura odwoławcza dla dwóch projektów.

W okresie sprawozdawczym realizowane były 3 projekty współpracy ponadnarodowej wyłonione w konkursie roku 2010, a są to:

Projekt pt. „**Współpraca na rzecz Rozwoju Zasobów Ludzkich**”. Projekt jest realizowany w okresie od 01.02.2011 r. do 31.07.2012 r. Celem głównym projektu jest zbudowanie trwałego partnerstwa na rzecz Rozwoju Zasobów Ludzkich (RZL) pomiędzy organizacjami pozarządowymi działającymi na rynku pracy, przedstawicielami nauki i oświaty oraz przedsiębiorcami z terenu Dolnego Śląska przy współpracy partnera czeskiego i wypracowanie modelu współpracy ww. interesariuszy. Grupę docelową stanowią pracownicy instytucji rynku pracy, podmioty działające na rzecz RZL, upowszechnienia dialogu oraz partnerstwa publiczno-społecznego na poziomie lokalnym i regionalnym. Projekt zakłada wykorzystanie doświadczeń partnera czeskiego z regionu libereckiego, cechującego się najniższą stopą bezrobocia w Czechach i dużym doświadczeniem w zakresie walki z problemem bezrobocia. W trakcie realizacji projektu zaplanowano działania informacyjno-promocyjne prowadzone w środowisku lokalnym, konferencję pt. „Polsko-czeski dialog społeczny na rzecz wsparcia osób pozostających bez zatrudnienia na regionalnym rynku pracy”, modułowe warsztaty wyjazdowe i panele dyskusyjne, spotkania mające na celu wypracowanie propozycji modelu współpracy i działań na rzecz poprawy sytuacji osób pozostających bez zatrudnienia oraz przygotowanie publikacji końcowej projektu wraz z konferencją upowszechniającą pt. „Działamy lokalnie – myślimy globalnie”. Projekt jest w trakcie realizacji i dotychczas odbyły się trzy spotkania grupy sterującej w siedzibie partnera w Libercu. Przeprowadzono działania informacyjno-promocyjne oraz przeprowadzono warsztaty w Świeradowie Zdroju. Zorganizowano także dwa spotkania konsultacyjne dotyczące adoptowania i wypracowania nowych rozwiązań w zakresie modelu współpracy. Ponadto gromadzone są materiały niezbędne do przygotowania publikacji końcowej.

Projekt pt. „**Europejskie forum rynku pracy Dolnego Śląska**”. Projekt jest realizowany w okresie od 01.05.2011 r. do 30.06.2013 r. Celem głównym projektu jest opracowanie modelu działania publiczno-społecznego na rzecz aktywnej polityki rynku pracy w województwie dolnośląskim przy współpracy partnera niemieckiego. Projekt zakłada wymianę doświadczeń z partnerem niemieckim poprzez organizację międzynarodowego forum publiczno-

społecznego oraz stworzenie bazy dobrych praktyk dla Dolnego Śląska. Projekt ma charakter informacyjny i do udziału w tworzeniu modelu zostaną zaproszone podmioty działające na rzecz Rozwoju Zasobów Ludzkich oraz podmioty działające na rzecz partnerstwa publiczno-społecznego na poziomie regionalnym i lokalnym (Powiatowe Urzędy Pracy, rady zatrudnienia, organizacje związkowe, izby gospodarcze, agencje zatrudnienia, przedsiębiorcy, firmy szkoleniowe, OHP, stowarzyszenia oraz organizacje pozarządowe). Działania projektu przewidują zorganizowanie konferencji otwierającej, przygotowanie forum i organizację trzech edycji dwudniowych konferencji, których celem jest wspólne wypracowanie modelu działań na rzecz aktywnej polityki rynku pracy, a także wizytę studyjną u partnera niemieckiego. W projekcie przewiduje się stworzenie bazy dobrych praktyk oraz organizację spotkań konsultacyjnych na rzecz tworzenia partnerstw publiczno-społecznych. Pozostałe działania to działania upowszechniające, promocyjne oraz informacyjne. Projekt jest w trakcie realizacji i dotychczas przeprowadzono akcję promocyjno-rekrutacyjną dla konferencji otwierającej projekt, która odbyła się 22 września 2011 r. we Wrocławiu. Wzięli w niej udział przedstawiciele grupy docelowej, przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne w zakresie sposobów wypracowania partnerstwa pomiędzy wszystkimi podmiotami. Ponadto prowadzone są prace dotyczące promocji i informacji o projekcie.

Projekt pt. **„Współpraca instytucjonalna na rzecz sukcesu młodzieży – dobre praktyki partnera niemieckiego”**. Projekt jest realizowany w okresie od 01.04.2011 r. do 31.05.2012 r. Celem głównym projektu jest przekazanie niemieckich doświadczeń i kompetencji podmiotom lokalnego rynku pracy i edukacji powiatu milickiego i oleśnickiego w zakresie wdrażania międzynarodowych projektów społecznych oraz budowania lokalnych i międzynarodowych sieci współpracy na rzecz aktywizowania zawodowego młodzieży na podstawie projektu MIRIAM. Projekt MIRIAM jest aktualnie realizowany w Saksonii i zakłada aktywizowanie długotrwale bezrobotnej młodzieży poprzez praktyki zagraniczne, jak też integrację rynku pracy w wymiarze lokalnym i międzynarodowym. Grupą docelową projektu są pracownicy starostw i urzędów gmin, urzędów pracy, dyrektorzy i nauczyciele szkół, OHP w Oleśnicy oraz organizacje pozarządowe aktywne w sferze socjalnej. Projekt obejmuje swoim zasięgiem powiat oleśnicki i milicki. Działania projektu przewidują opis modelu wymiany i tworzenia partnerstw publiczno-społecznych, przeprowadzenie seminarium „Doświadczenie – dialog – partnerstwo”, wypracowanie warunków przeniesienia doświadczeń MIRIAM na lokalne rynki pracy, działania edukacyjne na rzecz tworzenia partnerstw publiczno-społecznych, wizytę studyjną, opracowanie dwujęzycznej publikacji służącej rozpowszechnieniu rezultatów projektu oraz działania promocyjno-upowszechniające. Projekt jest w trakcie realizacji i dotychczas przeprowadzono działania rekrutacyjne, promocyjne, badawcze (analizy, badania, raporty), seminarium oraz działania ewaluacyjne.

PRIORYTET VII:

W bieżącym okresie sprawozdawczym została podpisana umowa na realizację projektu innowacyjnego z Regionalnym Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych pt: **„Fundusz Pożyczkowo - Poręczeniowy jako narzędzie zapewnienia trwałości instytucji ekonomii społecznej”**. Innowacyjność projektu na tle istniejących rozwiązań wsparcia finansowego podmiotów ekonomii społecznej przejawia się przede wszystkim w wymiarze instrumentu wsparcia. Planowane jest przetestowanie i upowszechnienie produktu finansowego opierającego się na dostosowaniu mechanizmów pożyczkowych i poręczeniowych do zdiagnozowanych potrzeb podmiotów ekonomii społecznej. Proponowane przez projektodawcę rozwiązanie znacząco różni się od obecnie stosowanych. Wsparcie finansowe uzupełnione będzie wsparciem merytorycznym – tworząc kompleksowy model budowania trwałości podmiotów ekonomii społecznej. Istniejące obecnie rozwiązania w praktyce wykluczają możliwość pozyskania środków, pozwalających na rozwój działalności przez większość tego rodzaju podmiotów (m.in. wysokie oprocentowanie, skomplikowane procedury), ponadto ograniczają się do przekazania środków finansowych. Natomiast podejście stosowane przez instytucje wspierające podmioty ES (głównie merytoryczne) jest niewystarczające w kontekście potrzeb, problemów i ograniczeń. W związku z tym istnieje konieczność utworzenia lokalnych/regionalnych Funduszy Pożyczkowo - Poręczeniowych, które przyczynią się do budowania trwałości funkcjonowania tych podmiotów. Wartość dodana innowacji sprowadza się do wypracowania skutecznego mechanizmu wspierającego trwałość podmiotów ES, przy równoczesnym rozwoju współpracy międzysektorowej (współdział JST, NGO, spółdzielni socjalnych), pozwalającej na tworzenie stabilnego otoczenia instytucjonalnego. Produktem finalnym będzie „Fundusz Pożyczkowo – Poręczeniowy dla podmiotów ES”. Elementami produktu będą:

- Instrukcja zakładania Funduszu przez JST/NGO;
- Zasady działania Funduszu, w tym forma prawna i sposób zarządzania;
- Zasady udzielania pożyczek, poręczeń (ocena zdolności finansowej, dokumentacja aplikacyjna, sposób zabezpieczenia udzielonych świadczeń);
- Instrukcja postępowania w przypadku trudności w zwrocie środków/realizacji poręczenia;

- Wsparcie okołofunduszowe – opracowanie narzędzi edukacyjnych podnoszących wiedzę i umiejętności w zakresie zarządzania finansami wśród podmiotów ekonomii społecznej.

Dzięki zmianom ustawodawstwa polskiego (nowelizacja Ustawy OPP), będzie istniała możliwość upowszechnienia produktu zarówno w skali Dolnego Śląska, jak i ogólnopolskiej. Produkt finalny może również być stosowany jako narzędzie zachęcające do prowadzenia podmiotów ekonomii społecznej.

PRIORYTET VIII:

W przypadku projektów ponadnarodowych, w Priorytecie VIII nie podpisano umów na tego typu projekty.

W przypadku projektów innowacyjnych w 2011 r. ogłoszono konkurs na projekty innowacyjne I/VIII/INN/11 i jeden projekt został rekomendowany do dofinansowania, ale w bieżącym okresie sprawozdawczym nie została podpisana umowa.

Jednocześnie w wyniku rozstrzygnięcia konkursu zamkniętego nr I/INN/VIII/10 (temat konkursu: „*Mechanizmy w zakresie koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu (społecznego zaangażowania biznesu)*”) do dofinansowania został rekomendowany projekt innowacyjny testujący pt. „**Współpraca międzysektorowa - projekt na rzecz odpowiedzialnego biznesu**”, realizowany przez Dolnośląską Federację Organizacji Pozarządowych. Umowa została podpisana w lutym 2011 roku na kwotę 1 288 566,00 PLN. Termin realizacji projektu: 01.01.2011 r. – 31.12.2012 r. W realizacji projektu biorą udział dwaj partnerzy krajowi. Celem ogólnym projektu jest stworzenie, przetestowanie i wprowadzenie do końca 2012 r. innowacyjnych rozwiązań programowych i edukacyjnych dla województwa dolnośląskiego służących wsparciu MŚP w zakresie CSR przyczyniającego się do zwiększenia konkurencyjności i rozwoju MŚP na Dolnym Śląsku. Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację 6 celów szczegółowych, a zatem poprzez przetestowanie i wdrożenie Regionalnego Programu Wsparcia CSR dla MŚP, podniesienie umiejętności wdrażania i zarządzania CSR w MŚP i wiedzy z obszaru CSR wśród przedstawicieli firm i NGO, wzrost świadomości uczestników projektu na temat znaczenia i roli CSR jako dostosowania umiejętności pracownika do potrzeb gospodarki regionu, wzrost motywacji u przedsiębiorców do podejmowania działań CSR, upowszechnienie idei CSR jako standardu obowiązującego na Dolnym Śląsku, zwiększenie świadomości i wiedzy z zakresu stosowania elastycznych form zatrudnienia, zarządzania firmą i HR zgodnego z zasadami równości szans kobiet i mężczyzn u przedsiębiorców. Grupa docelowa obejmuje 80 osób - przedstawicieli MŚP, NGO i JST. W trakcie realizacji działań projektowych w 2011 r. Wnioskodawca prowadził intensywne działania badawcze i konsultacyjne wśród przedstawicieli zarówno grupy użytkowników, jak i odbiorców w swojej grupie docelowej, do której adresuje wsparcie w ramach projektu. W wyniku tych działań Wnioskodawca uzyskał wiedzę na temat lokalnych warunków dotyczących postaw, barier i poziomu wiedzy wśród dolnośląskich małych i średnich przedsiębiorców i ich pracowników/czek. Wnioski i rekomendacje z badania znalazły się w Raporcie z badań, który był dalszą podstawą do opracowywania produktu – Regionalnego Programu Wsparcia CSR dla małych i średnich przedsiębiorstw i organizacji pozarządowych z Dolnego Śląska - oraz bezpośrednio stanowił znaczną część treści strategii, głównie w kontekście uzasadnienia i analizy ryzyka mogącego się pojawić w trakcie realizacji dalszych działań. Spotkania Sieci Tematycznych pozwoliły poznać opinie i nastawienie przedsiębiorców i przedstawicieli sektora pozarządowego na temat niektórych obszarów CSR-u i te opinie zostały uwzględnione również przy planowaniu I modułu cyklu Dolnośląskiej Akademii menadżerów CSR. Ważnym efektem działań Wnioskodawcy jest również zmiana świadomości lokalnych przedsiębiorców na temat współpracy ze środowiskiem pozarządowym. Dzięki takiej inicjatywie III sektor jest odmiennie postrzegany przez firmy – jako partnerzy w zwalczaniu deficytów lokalnych, na zasadach partnerskich. Jednocześnie edukowanie samych organizacji pozarządowych w obszarze współpracy z biznesem przyczynia się do profesjonalizacji tego sektora w całym regionie.

PRIORYTET IX

W bieżącym okresie sprawozdawczym w ramach Priorytetu IX nie podpisano umów na tego typu projekty. Kontynuowana była jednak realizacja projektu systemowego z komponentem ponadnarodowym pt. "Szkolenie nauczycieli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych uczniów". Okres realizacji zakończył się 31.08.2011 r. W 2011 r. nie udało się przeprowadzić wszystkich zakładanych we wniosku o dofinansowanie działań prowadzonych z partnerem zagranicznym (Georg August Universitaet w Getyndze). Związane było to z wycofaniem się tegoż partnera ze współpracy. Nastąpiło to po zrealizowaniu części zadań planowanych w ramach komponentu ponadnarodowego. W pierwszej połowie kwietnia 2011 r. Beneficjent (Wydział Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego) podjął próby pozyskania dodatkowego Partnera w Niemczech, który miałby możliwość przejęcia zadań Uniwersytetu w Getyndze i kontynuowania współpracy ponadnarodowej w projekcie - bezskutecznie. Ostatecznie limit wydatków przeznaczonych na realizację zadania w ramach komponentu ponadnarodowego wyniósł 21 727,40 PLN.

4. Informacja o przeprowadzonych w ramach Priorytetu kontrolach oraz ich wynikach²

4.1 Informacja o wykrytych nieprawidłowościach i uchybieniach podczas kontroli systemowych oraz kontroli realizacji projektów w ramach Priorytetu w danym okresie sprawozdawczym

Przeprowadzone w roku 2011 kontrole systemowe wykazały takie nieprawidłowości jak:

- budżet przyjętych do realizacji projektów jest nieproporcjonalnie wysoki w stosunku do zaplanowanych działań,
- koszty jednostkowe przypadające na jednego uczestnika przyjętych do realizacji projektów są nieproporcjonalnie wysokie w odniesieniu do przewidzianych we wniosku o dofinansowanie form wsparcia,
- brak jest uzasadnienia wysokości budżetu w odniesieniu do rezultatów przyjętych do realizacji projektów,
- występują wątpliwości dotyczące części wydatków ujętych we wnioskach o dofinansowanie przyjętych do realizacji projektów,
- występują wątpliwości dotyczące zasadności dofinansowania opisanych we wnioskach o dofinansowanie przyjętych do realizacji projektów form wsparcia,
- w przypadku jednego projektu brak jest zasadności podpisania umowy jego dofinansowania,
- informacja dotycząca wyniku weryfikacji wniosku o płatność została przekazana do Beneficjenta w sposób niezgodny z zapisami obowiązujących *Instrukcji Wykonawczych*...

Przeprowadzone w roku 2011 kontrole projektów wykazały między innymi następujące uchybienia:

- niestosowanie ustawy prawo zamówień publicznych,
- sprawozdania z udzielonej pomocy publicznej wypełniane są niezgodnie z Instrukcją wypełniania formularza sprawozdawczego z udzielonej pomocy publicznej,
- zbieranie od uczestników projektu zbyt szerokiego zakresu danych
- nieprzeprowadzenie zamówienia w trybie zapytania ofertowego,
- nieosiągnięcie wszystkich zakładanych wskaźników,
- zatrudnienie na stanowisku nauczyciela osoby, której kwalifikacje nie spełniały warunków określonych zapisami ustawy o systemie oświaty,
- przyjęcie kryteriów rekrutacji sprzecznych z założeniami wniosku o dofinansowanie projektu oraz Szczegółowego Opisu Projektów w ramach PO KL,
- udzielenie wsparcia osobom nie spełniającym określonych we wniosku o dofinansowanie kryteriów rekrutacyjnych,
- udział osób zatrudnionych jako kadra zarządzająca projektu w formach wsparcia jako uczestnicy projektu,
- funkcjonowanie punktu przedszkolnego bez wymaganych zezwoleń wynikających z przepisów prawa krajowego,
- realizacja formy wsparcia w ramach projektu niezgodnie z harmonogramem zawartym we wniosku o dofinansowanie,
- brak dokumentów potwierdzających kwalifikowalność uczestników projektu,
- powierzenie przetwarzania danych osobowych innym podmiotom bez zgody IP,
- brak pisemnej zgody Instytucji Pośredniczącej na powierzenie przetwarzania danych osobowych,
- przedstawienie deklaracji uczestnictwa w projekcie podpisanej po rozpoczęciu udziału w projekcie (a więc po objęciu uczestników realizowaną w ramach projektu formą wsparcia),
- nieprzedstawienie upoważnień do przetwarzania danych osobowych pracowników, którzy przetwarzali dane osobowe uczestników projektu,
- brak podpisu opiekuna prawnego osoby niepełnoletniej na formularzu zgłoszeniowym lub/i na oświadczeniu o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych,
- brak Polityki Bezpieczeństwa oraz Instrukcji Zarządzania Systemem Informatycznym,
- zamieszczanie nieprawdziwych informacji w Formularzu PEFS,
- umowy o dzieło noszące znamiona umowy zlecenia,
- brak protokołów odbioru dzieł zrealizowanych w ramach realizowanych umów
- rozbieżności pomiędzy informacjami zawartymi w postępie rzeczowym wykazanim we wnioskach o płatność,
- część informacji zamieszczonych w załączniku nr 1 do wniosku o płatność nie odzwierciedla stanu faktycznego, zgodnego z dokumentami źródłowymi,
- brak oznakowania dokumentacji projektu.

Nie stwierdzono uchybień/nieprawidłowości mających charakter systemowy, wynikających z nieprawidłowego funkcjonowania systemu realizacji PO KL.

² Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego

4.2 Liczba przeprowadzonych kontroli systemowych oraz kontroli realizacji projektów na miejscu w ramach Priorytetu/ Działania na podstawie KSI SIMIK 07-13 w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet/ Działanie	Kontrole systemowe**		Kontrole projektów*		Wizyty monitoringowe*
	planowane	doraźne	planowane	doraźne	
Działanie 6.1	0	1	53	2	20
Działanie 6.2			30	1	6
Działanie 6.3			5	0	3
Działanie 7.1			48	0	49
Działanie 7.2			35	2	12
Działanie 7.3			15	0	11
Działanie 8.1			123	1	51
Działanie 8.2			-	-	6
Działanie 9.1	-	-	42	0	13
Działanie 9.2	-	-	7	1	1
Działanie 9.3	-	-	4	1	1
Działanie 9.4	-	-	9	0	3
Działanie 9.5	-	-	48	13	62

* Na podstawie danych z KSI wprowadzonych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2011 roku

** Kontrole systemowe nie są wprowadzane do KSI SIMIK 07-13

4.3 Liczba przeprowadzonych kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń pokontrolnych w ramach Priorytetu/ Działania w danym okresie sprawozdawczym

Priorytet/ Działanie	Na miejscu (na podstawie KSI SIMIK 07-13)	Weryfikacja korespondencyjna (na podstawie danych własnych)*
Działanie 6.1	0	28
Działanie 6.2	0	11
Działanie 6.3	0	3
Działanie 7.1	0	39
Działanie 7.2	0	13
Działanie 7.3	0	15
Działanie 8.1	0	62
Działanie 8.2	0	6
Działanie 9.1	0	23
Działanie 9.2	0	7
Działanie 9.3	0	0
Działanie 9.4	0	5
Działanie 9.5	0	15

* Nie przeprowadzono kontroli sprawdzających wdrożenie zaleceń pokontrolnych w siedzibie Beneficjenta. Weryfikacja przeprowadzona została na podstawie przedstawionych dokumentów przez Beneficjentów w siedzibie Instytucji w terminie od 01.01.2011 r. do 31.12.2011 r.

4.4 Informacja o działaniach kontrolnych podjętych przez inne instytucje w danym okresie sprawozdawczym

W dniach 24 - 28.10.2011 r. Komisja Europejska przeprowadziła audyt systemu w Dolnośląskim Wojewódzkim Urzędzie Pracy oraz dokonała weryfikacji Dokumentacji konkursowej oraz wybranych projektów z Priorytetu VI, Priorytetu VII i Działania 8.1 PO KL. Do końca okresu sprawozdawczego nie otrzymano wyników z przeprowadzonego audytu.

PRIORYTET VI:

W ramach projektu realizowanego przez Dolnośląską Izbę Rolniczą pt. „Mój szef to ja!!! - Praktyczne wskazówki jak założyć i prowadzić własną firmę wraz ze wsparciem finansowym”, UKS realizował postępowanie kontrolne, które zostało wszczęte w październiku 2010 roku. W dniu 8 kwietnia 2011 r. do Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy wpłynęła Nota sygnalizacyjna wraz z wynikami kontroli z dnia 30 marca 2011 r., która stwierdziła liczne nieprawidłowości przy realizacji tego projektu. Na tej podstawie Dolnośląski Wojewódzki Urząd Pracy stwierdził niekwalifikowalność wydatków na kwotę 429 962,20 PLN. W dniu 6 września 2011 r. Zarząd Województwa Dolnośląskiego wydał decyzję o zwrocie ww. kwoty, od której to decyzji Beneficjent złożył odwołanie do Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w dniu 31.10.2011 r. uchyliło w całości decyzję Dolnośląskiego Wojewódzkiego Urzędu Pracy i przekazało sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi pierwszej instancji. Obecnie trwa postępowanie wyjaśniające w tej sprawie.

III. INFORMACJA O ZGODNOŚCI REALIZACJI PRIORYTETU Z PRAWODAWSTWEM

1. Czy zapewniono zgodność z prawodawstwem w zakresie zamówień publicznych?

TAK

NIE

2. Czy zapewniono zgodność z zasadami pomocy publicznej?

TAK

NIE

3. Czy zapewniono zgodność z zasadami polityk horyzontalnych?

TAK

NIE

IV. ZAŁĄCZNIKI:

ZAŁĄCZNIK 1: Osiągnięte wartości wskaźników

ZAŁĄCZNIK 2: Przepływ uczestników projektów realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 3: Określenie statusu na rynku pracy osób, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 4: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu, znajdujący się w dwóch grupach wiekowych 15-24 i 55-64 lata

ZAŁĄCZNIK 5: Osoby, które rozpoczęły udział w projektach realizowanych w ramach Priorytetu ze względu na wykształcenie

ZAŁĄCZNIK 6: Przedsiębiorstwa, które przystąpiły do udziału w projektach realizowanych w ramach Priorytetu

ZAŁĄCZNIK 7: Wartość udzielonej i wypłaconej pomocy publicznej oraz pomocy *de minimis* w ramach PO KL (w PLN)

ZAŁĄCZNIK 8: Protesty/ odwołania

ZAŁĄCZNIK 9: Monitorowanie projektów innowacyjnych i ponadnarodowych³

ZAŁĄCZNIK 10: Informacja o wykonaniu wskaźnika efektywności zatrudnieniowej

V. OŚWIADCZENIE INSTYTUCJI POŚREDNICZĄCEJ

Oświadczam, iż informacje zawarte w niniejszym sprawozdaniu są zgodne z prawdą.

Data	20.02.2012 r.
Pieczęć imienna i podpis osoby upoważnionej do zatwierdzenia sprawozdania w imieniu Instytucji Pośredniczącej PO KL	

INFORMACJE DO UŻYTKU WEWNĘTRZNEGO*

*wypełnia Instytucja Zarządzająca PO KL

Imię i nazwisko osoby weryfikującej sprawozdanie	
Data	
Podpis	

³ Dotyczy sprawozdań rocznych i sprawozdania końcowego